

مشکلات کشور را به نام روحانیت تمام می‌کنند؛
درحالی که کار دست دیگران است

سازمان تبلیغاتی
کتابخانه

سالروز وفات جانسوز ام‌المؤمنین

حضرت خدیجه کبری علیها السلام

تسلیت باد

افزونه

هفته‌نامه سیاسی، علمی و فرهنگی حوزه‌های علمیه

سال بیست و چهارم | شماره ۸۷۵ | دوشنبه ۴ اسفند ۱۴۰۴ | ۵ رمضان المبارک ۱۴۴۷ | ۲۳ فوریه ۲۰۲۴ | ۱۲ صفحه | ۵۰۰۰ تومان

نشریه عربی «الافاق» | پیش‌شماره ۱۴۱

دو رکن کلیدی دیپلماسی دینی در واتیکان از نگاه آیات عظام مکارم شیرازی و نوری همدانی

تعامل فرهنگی با مسیحیان جهان
و پاسداری قاطع از حرمت رهبران دینی

تاکید آیات عظام چوادی آملی و سبحانی در پیامی به آیین افتتاحیه سی‌وسومین نمایشگاه بین‌المللی قرآن کریم

بازگشت عملی به معارف عزت‌آفرین قرآن

یگانه راه مقابله با هجمه‌های فرهنگی

قرآن کریم، کتاب جهانی و ابدی هدایت بشر است؛

مآئده علمی جاودان که معارف منحصر به فردی فراتر از دسترس عقل بشری

ارائه می‌دهد و فرهنگ ابدی برای انسان ابدی فراهم می‌آورد.

امروز، بازگشت عملی به معارف آن به زبان روز، پاسخ دغدغه‌های نسل جوان

مقابله با هجمه‌های فرهنگی و تضمین عزت، آرامش

و پیشرفت امت اسلامی است.

۱۲

آیت‌الله کعبی

تبلیغ جهادی کلید هویت‌سازی اجتماعی و جریان‌سازی ملی است

سنتی غالباً مقطعی و یک‌سویه است؛ اما در تبلیغ جهادی باید با تک‌تک مخاطبان ارتباط برقرار و آنان را به یک شبکه اجتماعی ایمانی فعال تبدیل کرد. مخاطب پس از پایان مأموریت تبلیغی نباید رها شود.

وی تأکید کرد: حرکت گروه‌های تبلیغی اگر بر پایه تفکر بسیجی و جهادی سامان یابد، مصداقی از جهاد کبیر خواهد بود؛ چراکه موجب ایستادگی فکری، فرهنگی و تمدنی جامعه می‌شود و ضعف‌ها را به قدرت، آسیب‌ها را به فرصت و چالش‌ها را به مسئله‌های حل‌شده تبدیل می‌کند.

نایب‌رئیس جامعه مدرسین حوزه علمیه قم خاطرنشان کرد: ظرفیت ماه مبارک رمضان، ظرفیتی بی‌بدیل برای سازمان‌دهی جمهور انقلاب اسلامی و تعمیق پیوند ایمان، عمل، جهاد و خدمت در متن جامعه است و گروه‌های تبلیغی باید از این فرصت طلایی حداکثر بهره را ببرند.

پنج محور پیشنهادی برای تبلیغ اثرگذار

وی در ادامه با اشاره به طرحی که برای ارائه در ماه رمضان آماده کرده است، اظهار کرد: پیشنهادم به گروه‌های تبلیغی این است که فعالیت‌های خود را در پنج محور اساسی؛ «تبیین مبانی توحیدی و هویتی؛ تربیت انسان مجاهد حاضر در میدان؛ جامعه‌سازی قرآنی و نظام‌سازی؛ تقویت روحیه مقاومت، حضور فعال و ایستادگی در سختی‌ها؛ تحکیم پیوند امت و امامت» سامان دهند تا به هویت‌سازی اجتماعی و بصیرتی برای جامعه مخاطب منجر شود.

عضو جامعه مدرسین حوزه علمیه قم با بیان اینکه، باید تلاش کنیم، مؤمن را از تلقی حداقلی از توحید عبور دهیم، افزود: توحید باید در عرصه عدالت اجتماعی، کاهش شکاف‌های طبقاتی، مواسات مؤمنانه، ترویج نیکی‌ها، مبارزه با فساد و تقویت امر به معروف و نهی از منکر جلوه‌گر شود. توحید اجتماعی و سیاسی، از ارکان هویت‌ساز جامعه اسلامی است.

تبیین نگاه توحیدی به تقابل با استکبار

وی با اشاره به ضرورت تبیین نگاه توحیدی در عرصه سیاست بین‌الملل، گفت: درگیری ما با آمریکا باید با نگاه توحیدی تبیین شود؛ بر این اساس، قدرت حقیقی از آن خداوند است و قدرت‌های استکباری، پوشالی و ناپایدارند. - اهمیت پیوند امت و امامت

وی در تبیین محور تحکیم پیوند امت و امامت، تصریح کرد: اگر امت در عصر غیبت همراه امام و در مسیر ولایت باشد، رستگار خواهد شد؛ اما اگر از امامت جدا شود، حتی عبادات فردی نیز نمی‌تواند او را به مقصد برساند. جایگاه ولایت و پیوند امت با امام، باید به‌عنوان یکی از ارکان هویت دینی در تبلیغ تبیین شود تا جامعه مؤمن، بصیر و مقاوم شکل گیرد.

عضو مجلس خبرگان رهبری، با اشاره به برخی منابع فکری روزآمد خاطرنشان کرد: مبلغان باید از آثار معتبر در تبیین منظومه فکری اسلام ناب بهره بگیرند و مباحث را منسجم، عمیق و کاربردی ارائه دهند تا مخاطب به یک درک تمدنی از دین دست یابد.

غیرمسلمانان قطع نکرده بودند؛ اما یک گروه پیشرو، مؤمن، شجاع و مجاهد در میدان حضور داشتند که اسلام با آنان پیش رفت.

جمهور انقلاب اسلامی؛ بدنه قدرت‌آفرین مکتب

وی با اشاره به حوادث و تحولات اخیر و شکست دشمن در آن، جمهور انقلاب اسلامی را، بدنه مستحکم، قدرت‌آفرین و میدان‌دار مکتب اسلام و اهل‌بیت علیهم‌السلام دانست و گفت: دشمن در اغتشاشات اخیر نشان داد که هدفش تقابل با اصل اسلام، مکتب اهل‌بیت علیهم‌السلام، مجالس امام حسین علیه‌السلام و محافل قرآنی است؛ از این‌رو باید ظرفیت‌های تبلیغی را برای تربیت انسان مؤمن مجاهد و شکل‌دهی جامعه مقاوم به‌کار گرفت.

محوریت قرآن و شبکه‌سازی ایمانی

وی با تأکید بر محوریت قرآن در فعالیت‌های تبلیغی، خاطرنشان کرد: باید قرآن را به زبان روز و به‌گونه‌ای عرضه کنیم که هر مسلمانی بتواند راهنمای زندگی خود را از آن استخراج کند. طرح‌هایی همچون «زندگی با آیه‌ها» ظرفیت مناسبی دارند و گروه‌های جهادی می‌توانند متناسب با اقصاء مختلف آن را عملیاتی کنند.

عضو مجلس خبرگان رهبری در ادامه، بر ضرورت حفظ روحیه مردمی گروه‌های تبلیغی تأکید کرد و گفت: فعالیت‌ها باید بر اساس تفکر بسیجی پیش برود و گرفتار تشریفات اداری و بروکراسی نشود. اگر گروه‌های تبلیغی تشریفاتی شوند، ضربه خواهند خورد.

وی تفکر بسیجی را قیام‌الله، جهاد مستمر، حرکت بر مدار ولایت، تلفیق آرمان و ایمان، مردم‌پایگی و حضور در متن جامعه دانست و افزود: این تفکر، نخبگی منفصل از مردم نیست؛ بلکه جوشیده از متن مردم و در کنار مردم است.

آیت‌الله کعبی با اشاره به تفاوت تبلیغ سنتی و تبلیغ جهادی، تصریح کرد: تبلیغ

آیت‌الله کعبی با تأکید بر جایگاه تبلیغ در منظومه فکری اسلام و ضرورت حضور فعال روحانیت در متن جامعه، تصریح کرد: تبلیغ سنتی غالباً مقطعی و یک‌سویه است؛ اما در تبلیغ جهادی باید با تک‌تک مخاطبان ارتباط برقرار و آنان را به یک شبکه اجتماعی ایمانی فعال تبدیل کرد.

به گزارش خبرگزاری حوزه، آیت‌الله عباس کعبی، در گردهمایی مدیران و مبلغان گروه‌های تبلیغی کشور ویژه ماه مبارک رمضان ۱۴۴۷ هجری قمری که به همت تشکل فراگیر گروه‌های تبلیغی کشور در اداره کل تبلیغات اسلامی استان قم برگزار شد، با بیان اینکه «تبلیغ، ماهیتی مردمی دارد و روحانیت نیز هویتی مردمی دارد»، افزود: نسبت روحانیت به مردم، همانند نسبت ماهی به دریاست؛ اگر روحانیت از مردم جدا شود یا میان مردم و روحانیت فاصله بیفتد، روحانیت ادامه حیات نخواهد داشت. در مقابل، مردم نیز بدون روحانیت دچار آسیب جدی در هویت دینی خود می‌شوند.

نایب‌رئیس جامعه مدرسین حوزه علمیه قم ادامه داد: پیوند روحانیت و مردم پیوندی انسان‌ساز، جامعه‌پرداز، هویت‌بخش، امیدآفرین و افق‌گشا است.

نگاه جهادی و جمعی؛ مزیت گروه‌های تبلیغی

آیت‌الله کعبی با اشاره به ویژگی‌های گروه‌های تبلیغی جهادی، خاطرنشان کرد: این گروه‌ها یک گام جلوترند؛ چراکه تبلیغ را نه مقطعی و مناسبتی، بلکه با هویت جمعی، صنفی، تخصصی و در طول سال دنبال می‌کنند. این نگاه جهادی به تبلیغ، یک مزیت بزرگ است.

وی با تأکید بر الگوگیری از سیره پیامبر اکرم صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم، گفت: اصالت مبلغ و موفقیت او در امتداد حرکت تبلیغی رسول‌خدا صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم معنا پیدا می‌کند. پیامبر اکرم صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم ویژگی‌هایی داشت که تبلیغ ایشان را مؤثر می‌کرد؛ نخست آنکه از متن مردم و برای مردم بود. دوم، درد و رنج مردم را از عمق جان لمس می‌کرد. سوم، برای علاج مشکلات آنان تلاش می‌کرد و چهارم، با رأفت و رحمت اقدام می‌نمود و تبلیغش صرفاً نظری نبود؛ بلکه با حل مسئله همراه بود.

ضرورت جامعه‌شناسی و مسئله‌شناسی در تبلیغ

عضو مجلس خبرگان رهبری، با بیان اینکه گروه‌های تبلیغی باید این ویژگی‌ها را در خود تقویت کنند، تصریح کرد: نخستین گام، شناخت دقیق جامعه و روان‌شناسی مخاطب است. مبلغ باید با مردم هم‌نوا و همراه باشد. دوم، شناسایی و فهرست‌برداری از دردها و مسائل مردم و سوم، تلاش برای خدمت صادقانه در کنار تبلیغ است.

وی ادامه داد: بسیج ظرفیت‌های نظام، مسئولان و نهادها در خدمت‌رسانی به مردم در ایام تبلیغی، می‌تواند یک گروه جهادی را به مجموعه‌ای تحول‌آفرین تبدیل کند؛ به‌گونه‌ای که منشأ تغییرات بزرگ اجتماعی و حتی سیاسی شود و جریان‌سازی ملی رقم بزند.

ویژگی‌های تبلیغ الهی

وی با تبیین شاخصه‌های تبلیغ الهی افزود: نخستین ویژگی آن است که مبلغ دنبال نام و نشان نیست و نمی‌کوشد، کارش دیده شود یا صرفاً برای ارائه گزارش به این و آن فعالیت کند؛ حتی اگر علیه او بدگویی شود، از مسیر خدمت عقب‌نشینی نمی‌کند. مبلغ الهی روحیه هم‌افزایی دارد، تکلیف‌گرا و جهادی است، خود را بدهکار اسلام و وامدار مکتب اهل‌بیت علیهم‌السلام می‌داند و هدفش خدمت به شیعیان امیرالمؤمنین علیه‌السلام است.

آیت‌الله کعبی با اشاره به سیره پیامبر اکرم صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم افزود: در دوران رسول‌خدا صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم همه مسلمانان در یک تراز نبودند؛ برخی صرفاً به‌دنبال زندگی عادی بودند، برخی تحت تأثیر جریان نفاق قرار می‌گرفتند و برخی نیز ارتباطات سیاسی و اجتماعی خود را با

امام خامنه‌ای در دیدار پرشور هزاران نفر از مردم تبریز و آذربایجان شرقی

خطرناک‌تر از ناو سلاحی است که آن را به قعر دریا می‌فرستد

ملی»، افزودند: به‌جز سردهسته‌ها و عناصر مفسد متصل به دشمنان، همه شهدا و جان‌باختگان اغتشاشات را اعم از «نیروهای مدافع امنیت و آرامش جامعه»، «رهگذران بی‌گناه» و حتی «فریب‌خوردگانی که به‌علت سادگی و عصبانیت همراه فتنه شدند»، فرزندان خود می‌دانیم و داغدار و عزادار همه آنها هستیم.

رهبان معظم انقلاب اسلامی ۲۸ بهمن در دیدار پرشور هزاران نفر از مردم تبریز و آذربایجان شرقی، امسال را سالی عجیب و پرحادثه خواندند و «پیروزی ملت در جنگ ۱۲ روزه»، «به خاک‌نشدن فتنه مهم و سنگین دی‌ماه» و «حضور پرشکوه مردم در دو راهپیمایی عجیب ۲۲ دی و ۲۲ بهمن» را نشانه اقتدار و زنده‌بودن ملت عزیز ایران برشمردند و با تأکید بر حفظ و تقویت «آمادگی، هوشیاری و اتحاد

ایشان افزودند: به‌احتمال زیاد، نقشه بعدی آمریکا درباره جمهوری اسلامی، از همین سبک و همین‌گونه کارهاست؛ البته بدون تردید و به‌لطف الهی و در پرتو آمادگی و زنده‌بودن ملت، هر حرکتی از این دست، با برخورد محکم ملت نابود خواهد شد.

رهبر انقلاب اسلامی، در بخش دیگری از سخنان‌شان، مشکلات پُرشمار اقتصادی، سیاسی و اجتماعی آمریکا را نشانه‌هایی از روند افول و انقراض امپراتوری آمریکا برشمردند و گفتند: مسئله آمریکا با ما این است که می‌خواهد ایران را ببلعد؛ اما ملت ایران و جمهوری اسلامی، مانع تحقق هدف آنها هستند.

ایشان حرف‌های تهدیدآمیز رئیس‌جمهور آمریکا را نشان‌دهنده آرزوی آنها برای تسلط بر ملت ایران دانستند و افزودند: ملت ایران درس‌های اسلامی و شیعی خود را به‌خوبی بلد است و می‌داند که چه موقع چه کاری باید انجام دهد.

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای با اشاره به جمله‌ای تاریخی از امام حسین (علیه‌السلام) مبنی بر اینکه کسی مثل من با کسی مثل یزید بیعت نمی‌کند، خاطرنشان کردند: ملت ایران هم می‌گوید: ملتی مثل ما با چنین فرهنگ، سابقه و معارف عالی، با کسانی همچون افراد فاسد حاکم بر آمریکا بیعت نخواهد کرد.

ایشان آشکارشدن فسادهای حیرت‌انگیز در ماجرای «جزیره بلدنام» را نشان‌دهنده واقعیت تمدن و لیبرال‌دموکراسی غرب خواندند و افزودند: هرچه درباره فساد سران غربی شنیده بودیم، یک طرف، قضیه این جزیره یک طرف؛ البته این فقط نمونه‌ای از انبوه مفاسد آنهاست و همچنان‌که این مسئله آشکار نبود؛ اما آشکار شد، موارد زیادی نیز وجود دارد که بعداً آشکار خواهد شد.

رهبر انقلاب اسلامی، با اشاره به فضای سراسر تهدید حاکم بر تبلیغات و اظهارات مقام‌های دولتی آمریکا و رسانه‌های صهیونیستی فعال در آمریکا علیه کشورمان، گفتند: شما مردم تبریز و ملت ایران در ۲۲ بهمن پاسخ تهدیدها و حرف‌های مهمل و بی‌معنی آنها را دادید و آشکار کردید که تهدید نه‌تنها اثری ندارد؛ بلکه باعث تشدید انگیزه ملت می‌شود.

ایشان با تأکید بر اینکه آمریکایی‌ها با وجود تهدید به جنگ، می‌دانند که به‌خاطر مشکلات سیاسی، اقتصادی و آبرو و اعتبار بین‌المللی خود، طاقت این حرف‌ها را ندارند، افزودند: آنها می‌دانند که اگر اشتباهی کنند، چه آینده‌ای در انتظارشان است.

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای، از دیگر نشانه‌های زوال امپراتوری فاسد و ظالم آمریکا را بی‌منطقی آنها برشمردند و گفتند: مصداق بی‌منطقی‌های آنها، دخالت در مسائل ایران از جمله در یکی از مسائل مهم ما یعنی مسئله تسلیحات است.

ایشان برخورداری ملت از تسلیحات بازدارنده را ضروری و واجب

بی‌ملاحظه» وارد میدان شدند و مثل داعش، با خشونت عجیب، آتش زدند و کشتند و تخریب کردند.

ایشان هدف اصلی از این اقدامات را متزلزل کردن پایه‌های نظام خواندند و گفتند: البته نیروهای انتظامی، بسیج و سپاه و تعداد زیادی از مردم در مقابل اغتشاشگران ایستادند و «کودتا» با همه مقدمه‌چینی و خرج‌های هنگفت، به‌وضوح شکست خورد و ملت، پیروز میدان شد.

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای، راهپیمایی‌های عجیب ۲۲ دی و ۲۲ بهمن را از آیات الهی دانستند و تأکید کردند: ملت عزیز که توانسته این‌جور، بریدخواهی‌ها و توطئه‌های دشمن پیروز شود، باید با آمادگی، هوشیاری و اتحاد ملی، این توفیق آشکار الهی را حفظ کند.

ایشان درباره خون‌های بر زمین ریخته‌شده در اغتشاشات، خاطرنشان کردند: عده‌ای که سردهسته فتنه و جزو کودتاچیان بودند، به درک واصل شدند و سر و کارشان با خداوند است؛ اما همه ۳ دسته دیگر جان‌باختگان را بچه‌های خود می‌دانیم و عزادار همه آنها هستیم.

ایشان دسته اول جان‌باختگان یعنی «نیروهای انتظامی، بسیج، سپاه و مردم همراه آنان» را شهیدان بزرگ امنیت و آرامش و سلامت جامعه و نظام خواندند و افزودند: دسته دوم جان‌باختگان هم که رهگذران و مردم بی‌گناه بودند، شهیدند؛ چراکه در فتنه‌ای که دشمن به‌پا کرده بود، گلوله خوردند و جان‌شان را از دست داده‌اند.

رهبر انقلاب اسلامی افزودند: دسته سوم جان‌باختگان، فریب‌خوردگانی هستند که سادگی کردند و با فتنه‌گران همراه شدند؛ آنها هم از ما و فرزندان ما هستند و ما داغدار آنها نیز هستیم و برای همه جان‌باختگان رحمت و مغفرت الهی مسألت می‌کنیم.

ایشان افزودند: برخی از این فریب‌خوردگان که بازداشت و زندانی هم نشده‌اند، برای من نامه نوشته و ابراز پشیمانی و طلب حلالیت کرده‌اند.

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای، با اشاره به اقرار آمریکایی‌ها به تشکیل داعش، گفتند: آن داعش، کم و بیش از بین رفته؛ اما این‌ها «داعش‌های جدید» هستند که باید در این زمینه، همه مسئولان و مردم مراقب باشند؛ به‌خصوص جوانان مراقب و حواس جمع باشند که چه کسی به آنها چه حرفی می‌زند و چه پیشنهادی می‌دهد.

معظم‌له تأکید کردند: مردم طالب تعقیب و مجازات دسته اصلی اغتشاشگران مفسد هستند و دستگاه‌های قضایی و امنیتی، موظفند اینها را محاکمه و مجازات کنند و با کسانی که «با حرف و تحلیل و عمل» با دشمن همراهی می‌کنند، برخورد قضایی عادلانه شود.

خواندند و افزودند: هر کشوری بدون تسلیحات بازدارنده، زیر پای دشمنان له می‌شود؛ اما آمریکایی‌ها با دخالت در مسئله تسلیحات، می‌گویند: شما نباید فلان نوع یا بُرد موشک را داشته باشید؛ درحالی‌که این مسئله مربوط به ملت ایران است و به آنها ارتباطی ندارد.

رهبر انقلاب اسلامی، دخالت آمریکا در حق برخورداری ایران از صنعت صلح‌آمیز هسته‌ای برای اداره کشور و مصارف درمانی، کشاورزی و انرژی را بی‌منطقی دیگر آنها دانستند و خطاب به آمریکایی‌ها، گفتند: این مسئله مربوط به ملت ایران است. به شما چه ارتباطی دارد؟

ایشان با اشاره به شعار مردم مبنی بر اینکه «انرژی هسته‌ای حق مسلم ماست»، گفتند: حق برخورداری از تأسیسات هسته‌ای و غنی‌سازی در قراردادها و آیین‌نامه‌های آژانس بین‌المللی انرژی اتمی نیز برای همه کشورها به رسمیت شناخته شده و دخالت آمریکایی‌ها در حقوق ملی، نشان‌دهنده فکر نامنظم مسئولان امروز و دیروز آنهاست.

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای بی‌منطقی عجیب‌تر آمریکایی‌ها را نوع دعوت آنها به مذاکره برشمردند و خاطرنشان کردند: آنها می‌گویند بیابید درباره انرژی هسته‌ای با هم مذاکره کنیم؛ اما نتیجه مذاکره باید این باشد که شما انرژی هسته‌ای نداشته باشید!

ایشان با تأکید بر اینکه اگر بنا شد مذاکره‌ای انجام بگیرد، تعیین نتیجه آن از قبل، کاری غلط و ابلهانه است، افزودند: این کار ابلهانه را دولت و رئیس‌جمهور و بعضی از سناورهای آمریکا انجام می‌دهند و فکر نمی‌کنند که این راه، برای آنها بن‌بست است.

رهبر معظم انقلاب اسلامی، با اشاره به تهدیدهای مکرر رئیس‌جمهور آمریکا مبنی بر در اختیارداشتن قوی‌ترین ارتش دنیا، تأکید کردند: قوی‌ترین ارتش دنیا هم، گاهی ممکن است چنان سبلی بخورد که نتواند از جا بلند شود. ایشان در خصوص تهدید و اقدام دیگر آمریکایی‌ها یعنی اعزام ناو جنگی به سمت ایران، گفتند: ناو البته دستگاه خطرناکی است؛ اما خطرناک‌تر از آن، سلاحی است که می‌تواند ناو را به قعر دریا بفرستد.

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای، با اشاره به اعتراف رئیس‌جمهور آمریکا به ناتوانی در نابودکردن جمهوری اسلامی با وجود گذشت ۴۷ سال از انقلاب، تأکید کردند: این اعتراف خوبی است؛ البته من می‌گویم تو هم نخواهی توانست این کار را بکنی؛ چراکه جمهوری اسلامی، حکومتی جدا از مردم نیست؛ بلکه متکی بر ملتی زنده، پابرجا و مستحکم است که برای پیشرفت خود در این ۴۷ سال کار و تلاش کرده و زحمت کشیده است.

ایشان با اشاره به ناتوانی دشمن در ازجاکندن نهال باریک جمهوری اسلامی در روزهای اول انقلاب، افزودند: امروز بحمدالله جمهوری اسلامی، شجره‌ای مبارک، بلند و پرثمر و کشوری برخوردار از امکانات فراوان است که مسئولان عزیز و محترم دولتی باید با بهره‌گیری از این امکانات، کار و تلاش خود را دو برابر و مضاعف کنند تا تورم کنونی و سقوط ارزش پول ملی که هر دو غیرمنطقی است، اصلاح شود و به امید خدا اصلاح نیز خواهد شد.

رهبر انقلاب اسلامی، استمرار جدی، دقیق و با ملاحظه همه جوانب کارهای آغازشده و رفع مشکلات و آرام کردن محیط کسب و کار و وظیفه مسئولان خواندند و گفتند: اگر تهدیدی وجود دارد، دستگاه‌های خنثی‌کننده تهدید هم وجود دارند؛ بنابراین مردم بدون دغدغه، به کار و زندگی، تحصیل، کسب و کار و تجارت خود بپردازند.

ایشان حاکم‌شدن آرامش و اعتمادبه‌نفس بر کشور را ضروری برشمردند و ابراز امیدواری کردند: خداوند آرامش و اطمینان قلبی را بر آحاد مردم نازل و مسئولان را به ادای وظایف خود موفق کند.

گفتنی است، پیش از بیانات رهبر انقلاب اسلامی، حجت‌الاسلام والمسلمین مطهری‌اصل، نماینده ولی‌فقیه در استان آذربایجان شرقی و امام جمعه تبریز، ضمن یادآوری مقاومت فعال نیروهای نظامی و مردم این استان در برابر جنگ تحمیلی رژیم صهیونیستی و حضور گسترده در راهپیمایی‌های عظیم مردم استان و شهر تبریز در ۲۲ دی و ۲۲ بهمن، گفت: مردم آذربایجان برای ادای همه وظایف اسلامی، انقلابی و ملی، همیشه در صحنه هستند.

آیت‌الله‌العظمی نوری همدانی در دیدار عده‌ای از اساتید حوزه

مشکلات کشور را به‌نام روحانیت تمام می‌کنند؛ درحالی که کار دست دیگران است

حضرت آیت‌الله نوری همدانی اظهار کردند: متأسفانه خیلی از مشکلات کشور از جمله مسائل اقتصاد را به‌نام روحانیت تمام می‌کنند؛ درحالی‌که این‌گونه نیست و کار در دست دیگران است.

حضرت آیت‌الله نوری همدانی، در دیدار عده‌ای از اساتید حوزه علمیه، با اشاره به ایام ماه مبارک رمضان، اظهار کردند: حوزویان محترم که امکان تبلیغ دارند، در حوزه نمانند و برای تبلیغ مسافرت کنند. معظم‌له با انتقاد از برگزاری بعضی از جلسات که مانع رفتن به تبلیغ است، تصریح کردند: این جلسات علمی برای کسانی که امکان رفتن ندارند، خوب است؛ اما اگر بهانه نرفتن باشد، مطلوب نیست.

کار در دست دیگران است نه روحانیت

ایشان حضور در بین مردم و ارتباط چهره به چهره با مردم به‌ویژه با جوانان را بسیار لازم و ضروری دانستند و افزودند: به هر حال دشمن توانست، از راه تبلیغات چه در فضای مجازی و چه از مسیرهای دیگر تا حدودی موفق شود. این موفقیت دشمن هم بخشی از کم‌کاری ماست. امروز روحانیت باید بیش از گذشته بین مردم

باشد؛ متأسفانه خیلی از مشکلات کشور از جمله مسائل اقتصادی را به‌نام روحانیت تمام می‌کنند؛ درحالی‌که این‌گونه نیست و کار در دست دیگران است.

مشکلات را لمس می‌کنیم

این مرجع تقلید ادامه دادند: مردم بدانند ما از مشکلات آنان باخبریم و خودمان هم این مشکلات را لمس می‌کنیم و مانند آنها زندگی می‌کنیم. به مسئولان هم مکرراً تذکر داده‌ایم، چه در جلسه خصوصی و چه عمومی که مشکل اول این کشور اقتصاد است. هر روز ارزش پول ملی در حال کاهش است و رهبری معظم هم چند روز قبل همین موضوع را تأکید کردند؛ اما بعضی از مسئولان گویا بنای شنیدن ندارند.

وضع اقتصادی مردم خوب نیست

حضرت آیت‌الله نوری همدانی در ادامه افزودند: به مسئولان تأکید می‌کنم که وضع اقتصادی مردم خوب نیست. مردم مشکل معیشتی دارند؛

فکری برای آنان کنید. همه‌چیز را هم به تحریم ربط ندهید. شاید تحریم مؤثر باشد؛ اما مدیریت درست هم، بخش دیگری از موضوع است. در حال حاضر هیچ نظارتی بر بازار نیست.

مردم پای کار این انقلاب ایستاده‌اند

ایشان افزودند: حقیقت مطلب این است که با همه مشکلاتی که وجود دارد، مردم پای کار این انقلاب ایستاده‌اند؛ راهپیمایی ۲۲ بهمن گواه این مطلب است. مسئولان این حضور را به پای رضایت مردم از عملکرد خود ندانند. این مردم به‌خاطر حقانیت این نظام اسلامی و امام راحل و شهدا به صحنه آمدند. این مردم به ندای رهبری لبیک گفتند؛ باید قدر این مردم را بدانیم.

ایران امروز بسیار قدرتمندتر از هر زمان دیگری است

معظم‌له، بیانات رهبر معظم انقلاب را در دیدار

گزارش: داوود مظاهری

مدیر حوزه‌های علمیه

شهید مفتاح رحمة‌الله‌علیه

حلقه اتصال دو قطب تحول‌ساز کشور بودند

و دانشگاه، در عرصه مسجدداری نیز الگویی بی‌نظیر بودند. مسجدداری بالاترین و مهم‌ترین کار روحانیت است و تجربه مدیریت مسجد توسط شهید مفتاح، باید مورد توجه ویژه قرار گیرد. امام جمعه قم با ارائه پیشنهادهایی برای هرچه پربارتر شدن کنگره ملی شهید مفتاح، بر لزوم همکاری همه‌جانبه نهادهای حوزوی و دانشگاهی تأکید کرد و گفت: حوزه علمیه آمادگی کامل دارد، از طریق اختصاص ویژه‌نامه‌های مجلات علمی، تعریف نظام موضوعات برای پایان‌نامه‌ها، بهره‌گیری از شبکه‌های علمی و تبلیغی و همچنین گنجاندن شخصیت شهید مفتاح در منابع و متون درسی، در احیای اندیشه‌های این شهید والا مقام مشارکت فعال داشته باشد.

آیت‌الله اعرافی با اشاره به تدوین مجموعه‌ای مستقل درباره تاریخ یکصدساله تعامل حوزه و دانشگاه در قالب موسوعه یکصدمین سالگرد باناسیس حوزه علمیه قم، خاطرنشان کرد: امیدواریم این کنگره بتواند نفس تازه‌ای به پدیده وحدت حوزه و دانشگاه که متأسفانه در سال‌های اخیر کم‌رنگ و کم‌رغ شده است، بدمد و زمینه‌ساز حرکتی نوین در این عرصه حیاتی شود.

گزارش: جلال خسروی

تحول‌ساز داشته است، نقش کلیدی در اتصال این دو منبع قدرت و تحول در سده اخیر ایفا کرده است. ایشان به‌عنوان یک شخصیت تأثیرگذار، به‌منابه حلقه ارتباطی میان این دو قطب قدرت و تحول در دوران معاصر ما بود.

مدیر حوزه‌های علمیه، با تأکید بر مهجوریت علمی شهید مفتاح علی‌رغم نام‌گذاری روز شهادت ایشان به‌نام وحدت حوزه و دانشگاه، تصریح کرد: با وجود گذشت ده‌ها سال، هنوز بسیاری از ابعاد شخصیتی، علمی و تقریرات درسی این شهید والا مقام ناشناخته مانده و این کنگره، فرصتی مغتنم برای بازخوانی میراث فکری و سبک زندگی مجاهدانه ایشان است. عضو شورای عالی حوزه‌های علمیه، با تقدیر از ابتکار برگزاری کنگره ملی شهید مفتاح، این حرکت را بسیار مقدس و ارزشمند توصیف کرد و گفت: ترویج، تحقیق و الگوسازی از شخصیت‌های برجسته‌ای که در زمره تولیدکنندگان گفتمان نوین اسلامی قرار دارند، خدمتی بزرگ به انقلاب اسلامی و آرمان‌های آن است.

عضو فقهای شورای نگهبان، در ادامه به تشریح ابعاد شخصیتی شهید مفتاح پرداخت و افزود: ایشان افزون بر نقش آفرینی به‌عنوان حلقه اتصال حوزه

جامعه‌ها پیشرفت کند. امام جمعه قم، با اشاره به نقش برجسته شخصیت‌های تأثیرگذار معاصر در گفتمان نوین اسلامی و انقلاب اسلامی، اظهار کرد: اگر دوستی نفر را جزو پیشگامان این عرصه قرار دهیم، می‌توان گفت هرکدام از آنها با ویژگی‌ها و مراتب مختلف خود، وجهی خاص از این منظومه ستایشی را تشکیل می‌دهند. تاریخ‌سازان معاصر و تولیدکنندگان گفتمان نوین اسلامی و انقلاب اسلامی، عظمت خود را در خروجی نهایی این گفتمان نشان داده‌اند. این گفتمان نه‌تنها در عرصه فکری و معرفتی، بلکه در معادلات جهانی نیز تأثیرگذار بوده است.

وی به جایگاه حوزه‌های علمیه و دانشگاه‌ها در تحولات یکصدسال گذشته کشور اشاره و اظهار کرد: در صدسال اخیر، ایران شاهد تحولات عظیمی در حوزه‌های علمیه و دانشگاه‌ها بوده است. دو قطب تأثیرگذار در این صدسال، حوزه علمیه قم و دانشگاه تهران بوده‌اند که با تمام نقاط قوت و ضعف خود، نقش اساسی در شکل‌دهی به تحولات کشور ایفا کرده‌اند.

آیت‌الله اعرافی در ادامه خاطرنشان کرد: شهید مفتاح با توجه به ارتباط نزدیکی که با این دو قطب قدرتمند

ادامه داد: در رأس این اندیشه، امام خمینی رحمة‌الله‌علیه همچون خورشید فروزان می‌درخشید؛ اما شهید مفتاح نیز در این منظومه فکری و گفتمانی جایگاه ویژه‌ای دارد. این گفتمان در انقلاب اسلامی و در راستای تبیین اندیشه‌های اسلامی در روزگار سخت، تجلی یافته است.

آیت‌الله اعرافی در ادامه، به نفوذ اندیشه اسلامی و گفتمان انقلاب اسلامی در سطح جهانی اشاره کرده و گفت: معتقدم با همه گرفتاری‌هایی که در نقاط مختلف جهان داریم، از قفقاز و جنوب شرق آسیا گرفته تا دیگر مناطق، این تفکر اسلامی و شیعی است که به‌رغم همه مشکلات، نفوذ خود را در عرصه جهانی پیش می‌برد. این فکر به‌ویژه در کشورهای غربی، نگرانی‌هایی را برای آنها به وجود آورده است؛ زیرا درحالی‌که این تفکر نه توپ و تفنگ دارد و نه ابزار نظامی، توانسته است تأثیرگذار باشد و در دل این

آیت‌الله علیرضا اعرافی، در دیدار اعضای اولین کنگره شهید آیت‌الله مفتاح رحمة‌الله‌علیه با اشاره به جایگاه برجسته این شهید در میان پیشگامان اندیشه اسلامی معاصر گفت: شهید مفتاح رحمة‌الله‌علیه یکی از چهره‌های اصلی در تحولات فکری جهان اسلام است و در جمع معماران و پیشگامان اندیشه اسلامی معاصر قرار می‌گیرد.

به گزارش خبرگزاری حوزه، مدیر حوزه‌های علمیه افزود: اگر بخواهیم تحولات فکری و ارتقای اندیشه اسلامی را متناسب با زمان و برای پاسخگویی به چالش‌های دنیای معاصر تحلیل کنیم، خواهیم دید که این تحولات در کنار پیشگامانی مانند امام خمینی رحمة‌الله‌علیه، علامه طباطبایی، شهید صدر، شهید مطهری، شهید بهشتی، آیت‌الله مصباح‌یزدی رحمة‌الله‌علیه و دیگر بزرگان این عرصه، یک ساختار فکری جدید را پایه‌گذاری کرده‌اند. عضو شورای عالی حوزه‌های علمیه

• اخبار کوتاه ایـران

• **پرتاب موفقیت‌آمیز ماهواره «جام جم»:** ماهواره زمین‌آهنگ پخش همگانی «جام جم» متعلق به سازمان صداوسیما جمهوری اسلامی ایران، با موفقیت از پایگاه فضایی بایکونور قزاقستان پرتاب شد و در مدار قرار گرفت.

• **دهک‌بندی از معیار دریافت پارانه حذف شد:** وزیر تعاون کار و رفاه اجتماعی: از دی ماه معیار دهک‌بندی برای دریافت یا حذف از جمع پارانه‌بگیران برداشته شد. معیارهای جدید شامل داشتن واحد مسکونی ۵۰ میلیارد تومانی به بالا یا خودروی شخصی ۵ میلیارد تومانی به بالا و سطح درآمد مشخص تعیین شده است.

• **۹۰ میلیون و ۲۰۰ هزار خانوار و کسب‌وکار زیر چتر فیبر نوری:** مدیرعامل شرکت مخابرات ایران: تاکنون ۹ میلیون و ۲۰۰ هزار خانوار و کسب‌وکار تحت پوشش فیبر نوری قرار گرفته‌اند و تعداد اتصال‌ها تا پایان سال به بیش از یک میلیون می‌رسد.

• **بارش‌ها ارتفاع آب دریاچه ارومیه را ۶۲ سانتی‌متر افزایش داد:** مدیر دفتر برنامه‌ریزی و تلفیق ستاد احیای دریاچه ارومیه: تراز آب دریاچه ارومیه در حال حاضر ۱۲/۱۲۷۰ سانتی متر است و وسعت آن هم نسبت به مهرماه امسال، ۹۰۰ کیلومتر بیشتر شده است.

• **موفقیت بزرگ ایران در درمان پارکینسون با سلول‌های بنیادی:** مدیر مرکز توسعه فناوری محصولات سلولی پیشرفته رویان: بیماری پارکینسون با توجه به پیروی جمعیت رو به افزایش است و داروهای فعلی تنها بخش کمی از علائم را پوشش می‌دهند و قدرت شناختی یا حرکتی را اصلاح نمی‌کنند. «دوپامیل» که حاصل سال‌ها تلاش محققان رویان است، دقیقاً برای حل این معضل و ورود به حوزه درمان بیماری‌های صعب‌العلاج تولید شده است. این محصول در حقیقت سلول بنیادی جنینی است که به سلول تولیدکننده دوپامین تمایز داده شده است. با پیوند این سلول‌های آزمایشگاهی به داخل مغز بیماری که سلول‌های عصبی‌اش تحلیل رفته، قدرت شناخت و توانایی حرکتی بیمار بهبود می‌یابد.

• **نانوالیاف لاستیکی شکست کامپوزیت‌ها را ترمیم کرد:** نتایج یک پژوهش در دانشگاه زنجان نشان داده است که افزودن نانوالیاف لاستیکی به کامپوزیت‌های چندلایه، می‌تواند با تغییر سازوکار رشد ترک و افزایش جذب انرژی، چقرمگی شکست این مواد را تا چند برابر افزایش دهد. حسام‌الدین تقفی پژوهشگر دانشگاه زنجان گفت: کامپوزیت‌های چندلایه پلیمری موادی هستند که از کنار هم قرارگرفتن لایه‌هایی از الیاف مقاوم (مثل الیاف شیشه یا کربن) در داخل یک ماده پلیمری ساخته می‌شوند. این ترکیب باعث می‌شود، ماده نهایی هم سبک باشد و هم استحکام بالایی داشته باشد؛ به‌همین دلیل در صنایعی مانند هوافضا، خودروسازی و سازه‌های مهندسی به‌جای فلزات استفاده می‌شود.

• **تولید بتن و آجر نسوز بدون سیمان در کشور:** فناوران یک شرکت دانش‌بنیان پس از تولید بیش از ۱۸۰ هزار تن فرآورده نسوز، با حذف سیمان موفق به ساخت بتن و آجرهای نسوز ویژه صنایع شدند. در صنایع مادر، جایی که کوره‌ها و تجهیزات حرارتی در دماهای بالا و شرایط شیمیایی سخت فعالیت می‌کنند، عملکرد دوام مواد نسوز نقشی تعیین‌کننده در پایداری تولید دارد. این تفاوت نه‌تنها در انتخاب مواد اولیه، بلکه در ماشین‌آلات تولیدی، امکانات آزمایشگاهی و دانش فنی و مهندسی شرکت نیز مشهود است. حضور نانوذرات در ساختار جرم باعث کاهش تخلخل، بهبود جریان‌پذیری و در نهایت افزایش یکنواختی ساختار می‌شود؛ عواملی که مستقیماً بر افزایش مقاومت به خوردگی، سایش و شوک حرارتی اثرگذار هستند.

• **چابهار در مسیر تبدیل به قطب صنایع خلاق کشور:** محمدسعید ازبایی، دبیر شورای سیاست‌گذاری جشنواره ملی صنایع خلاق و فرهنگی ایران گفت: برگزاری نخستین جشنواره در چابهار نشان داد، این شهر با وجود موقعیت جغرافیایی دور، توانایی تبدیل شدن به یکی از مراکز مهم صنایع خلاق کشور را دارد. وی با اشاره به همکاری وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و دیگر دستگاه‌ها در برگزاری این جشنواره افزود: آنچه برای ما اهمیت داشت، پذیرش این واقعیت بود که آینده چابهار ذیل توسعه سواحل مکران، صرفاً با ساخت اسکله، جاده و کارخانه رقم نمی‌خورد؛ بلکه باید انسان‌ها را توسعه دهیم.

• **برنامه ایران برای دستیابی به اینترنت ماهواره‌ای اعلام شد:** رئیس سازمان فضایی: ایجاد منظومه‌های ماهواره‌ای برای ارائه خدمات «پهن‌بند» در مدار پایین (LEO)، نیازمند تریب ق هزاران ماهواره است تا پوشش‌دهی کامل حاصل شود. برخلاف ماهواره‌های مدار بالا که ثابت هستند، این ماهواره‌ها دائماً در گردش‌اند؛ بنابراین ضروری است که یک بازار گسترده بین‌المللی برای خدمات آن‌ها وجود داشته باشد تا پروژه از نظر اقتصادی توجیه‌پذیر شود. اولویت و تمرکز برنامه ایران، «همکاری و مشارکت با توسعه‌دهندگان بین‌المللی» و همکاری با کشورها و شرکت‌های همسو است که در دو قالب «سرمایه‌گذاری مشترک» و «همکاری فنی» تعریف شده و هم‌اکنون نیز در حال پیگیری است.

روحانیت باید از مسجد آغاز شود و این پایگاه الهی، محل شکل‌گیری اخوت، همدلی و حمایت اجتماعی بین مؤمنان است.

وی اظهار کرد: تجربه نشان داده است که بسیاری از شهدای انقلاب و دفاع مقدس، عضوی از مسجد و پیرو این تربیت بوده‌اند. مسجد باید از حالت محصور در نمازخانه خارج و به محیطی برای نشاط، تربیت، بصیرت‌افزایی و خدمت به مردم تبدیل شود.

رئیس شورای سیاست‌گذاری ائمه جمعه کشور در پایان، با اشاره به تجربه فعالیت‌های بنیادهای خیریه و مردمی، گفت: روحانی و مسجد باید پیش‌قراول خدمت باشند تا دعوت به خدا، اسلام و ولایت اثرگذار باشد. بازگشت به مسجد و احیای نقش آن در تربیت و خدمت، نهضتی است که باید قدر آن شناخته شود.

رئیس شورای سیاست‌گذاری ائمه جمعه کشور

مسجد پایگاه اصلی تربیت و خدمت به مردم است

روحانیون شیعه از دیرباز با همین رویکرد شناخته شده‌اند. در طول تاریخ، پیشوایان دینی ابتدا خدمت کردند و سپس دعوت را ارائه دادند و این مسئله اساس کار روحانیت شیعه است.

رئیس شورای سیاست‌گذاری ائمه جمعه کشور، با اشاره به نقش برجسته روحانیت در بحران‌ها، گفت: در جریان بیماری کرونا، طلبه‌ها به کمک بیماران شتافتند و با حضور خود در مناطق سیل‌زده و آسیب‌دیده، نشان دادند که روحانیت تنها به امر و نهی نمی‌پردازد؛ بلکه در خط مقدم خدمت و فداکاری حاضر است.

روحانیون شیعه از دیرباز با همین رویکرد شناخته شده‌اند. در طول تاریخ، پیشوایان دینی ابتدا خدمت کردند و سپس دعوت را ارائه دادند و این مسئله اساس کار روحانیت شیعه است.

رئیس شورای سیاست‌گذاری ائمه جمعه کشور،

با اشاره به نقش برجسته روحانیت در بحران‌ها، گفت: در جریان بیماری کرونا، طلبه‌ها به کمک بیماران شتافتند و با حضور خود در مناطق سیل‌زده و آسیب‌دیده، نشان دادند که روحانیت تنها به امر و نهی نمی‌پردازد؛ بلکه در خط مقدم خدمت و فداکاری حاضر است.

رئیس شورای سیاست‌گذاری ائمه جمعه کشور، با اشاره به نقش برجسته روحانیت در بحران‌ها، گفت: در جریان بیماری کرونا، طلبه‌ها به کمک بیماران شتافتند و با حضور خود در مناطق سیل‌زده و آسیب‌دیده، نشان دادند که روحانیت تنها به امر و نهی نمی‌پردازد؛ بلکه در خط مقدم خدمت و فداکاری حاضر است.

رئیس شورای سیاست‌گذاری ائمه جمعه کشور،

به گزارش خبرگزاری حوزه، آیت‌الله علیرضا اعرافی، مدیر حوزه‌های علمیه کشور در آیین رونمایی از محصولات هوشمند و دانش‌بنیان علوم اسلامی مؤسسه علم، تمدن و عرفان که در سالن همایش‌های جامعهٔ آل‌البیت ^{علیهم‌السلام} قم برگزار شد، با اشاره به روند تحولات اخیر در حوزه علوم شناختی و فناوری‌های نوین، اظهار کرد: ایده‌ای که امروز بخشی از محصول آن رونمایی می‌شود، جزئی از یک ایده بزرگتر است که حدود ۱۲ تا ۱۳ سال پیش آغاز شد. این طرح با هدف پایه‌گذاری یک حرکت علمی در مرز دانش و رویکرد بین‌المللی، به‌ویژه در زمینه علوم اسلامی، شکل گرفت.

مدیر حوزه‌های علمیه ادامه داد: این حرکت در ابتدا در جامعه‌المصطفی ^{علیهم‌السلام} و مراکز علمی مختلف حوزوی و دانشگاهی آغاز شد؛ اما طی این سال‌ها نتوانستیم به آن شکلی که پیش‌بینی می‌شد، پیش برویم. با این حال، گام به گام در مسیر آن هدف حرکت کرده‌ایم و اکنون شاهد همکاری‌هایی از طرف دیگر نهادها و سازمان‌ها هستیم.

تحولات علوم شناختی

عضو فقهای شورای نگهبان در ادامه، به تحولات پیش‌رو در حوزه علوم شناختی اشاره کرد و گفت: بخشی از این تحولات امروز آشکار شده و تحولات عظیمی در پیش داریم که قطعاً تأثیرات مهمی بر مسائل مختلف علمی، دانشگاهی و حوزوی خواهد داشت. این تحولات، چه در بُعد فرصتی بزرگ و چه در بُعد تهدید، ظرفیت‌های زیادی دارند.

عضو شورای عالی حوزه‌های علمیه افزود: از یک‌سو، این تحولات می‌توانند امواجی از تحولات عظیم در قلمروی علوم و معارف اسلامی به‌همراه داشته باشند که یک فرصت بزرگ برای جامعه اسلامی است؛ اما اگر این فرآیندها به‌درستی هدایت نشوند، ممکن است تهدیدهای جدی نیز برای نظام علمی و دینی به‌همراه داشته باشند.

تأثیر علوم اسلامی بر تحولات فناوری‌های نوین

آیت‌الله اعرافی به تأثیر متقابل علوم اسلامی و فناوری‌های نوین اشاره کرد و گفت: از سوی دیگر، این انتظار وجود دارد که علوم اسلامی، منطق و گفتمان اسلامی بتوانند بر تحولات علوم شناختی و فناوری‌های هوشمند تأثیرگذار باشد. این امر نیز باید در برنامه‌ریزی‌های علمی و پژوهشی ما مورد توجه قرار گیرد.

مدیر حوزه‌های علمیه تأکید کرد: تمام این تحولات و برنامه‌ریزی‌ها در چارچوب نگاهی است که از حرکت‌های مشابه در جامعهٔ المصطفی ^{علیهم‌السلام} برگرفته شده است. هدف ما این است که در حوزه علوم شناختی و فناوری‌های هوشمند در دنیا فعالیت کنیم؛ اما این فعالیت‌ها باید با گفتمان اسلامی، اندیشه‌ای‌هیت ^{علیهم‌السلام} و منطق انقلاب اسلامی همراه باشد. در حال حاضر، عمده فعالیت‌های بین‌المللی در این زمینه در حال آغاز است و امید داریم که در آینده، شاهد پیشرفت‌های چشمگیری در این حوزه‌ها باشیم.

نقش مؤثر فناوری‌های هوشمند

در توسعه و ترویج معارف اسلامی

آیت‌الله اعرافی با اشاره به جایگاه پیشرفته قم در عرصه علوم اسلامی و نقش مؤثر فناوری‌های هوشمند در توسعه و ترویج معارف اسلامی، گفت: مرکز تحقیقاتی نور که با فرمان و هدایت مقام معظم رهبری تأسیس شده، تاکنون دستاوردهای بزرگی در حوزه‌های مختلف علمی و پژوهشی در آن به‌دست آمده است. این مرکز همچنان پیشگام در حرکت‌های علمی است و به‌طور پیوسته، در حال گسترش فعالیت‌های خود در زمینه‌های مختلف است.

عضو فقهای شورای نگهبان در ادامه، با تأکید بر اهمیت تحقیقات در زمینه علوم شناختی و فناوری‌های هوشمند، افزود: یکی از اهداف اصلی این حرکت علمی، استفاده از فناوری‌های نوین برای پیشبرد تحقیقات اسلامی و کادرسازی و تربیت نیرو در این زمینه‌ها با رویکردی اسلامی و مبتنی بر گفتمان دین است. این اولین بار است که به‌طور شفاف این ایده را مطرح می‌کنم که در ۲۰ سال گذشته با وجود تأخیرهایی که در این زمینه بوده، اکنون درصدد راه‌اندازی نخستین هسته این حرکت علمی تا سال آینده هستیم.

محورهای کلیدی هوش مصنوعی

در علوم اسلامی

آیت‌الله اعرافی در بخش دیگری از سخنان خود، به مقایسه دو منظر در ارتباط با ورود فناوری‌های هوشمند به عرصه علوم اسلامی پرداخت و گفت: فناوری‌های هوشمند باید در عرصه علوم و

آیت‌الله اعرافی تبیین کرد

شش محور کلیدی ورود فناوری‌های هوشمند

به عرصه علوم اسلامی

آیت‌الله اعرافی گفت: یکی از حوزه‌های مهمی که نیاز به توجه ویژه دارد، تحولات علوم شناختی و فناوری‌های هوشمند است. امروز دیگر این فناوری‌ها تنها ابزار نیستند؛ بلکه فعالانی در عرصه فکر و نظر هستند که در فرآیندهای فکری و تصمیم‌گیری تأثیرگذارند. ما باید به‌سرعت خود را با این تحولات تطبیق داده و از آن بهره‌برداری کنیم.

معارف اسلامی وارد شوند تا بتوان هم‌زمان با بهره‌گیری از این ابزارهای نوین، تهدیدات و فرصت‌های موجود را شناسایی و مدیریت کرد.

در این راستا، چند محور مهم وجود دارد که باید توسط حوزویان و دانشگاهیان مورد توجه قرار گیرد.

شش محور کلیدی ورود فناوری‌های هوشمند

به عرصه علوم اسلامی

مدیر حوزه‌های علمیه در ادامه، شش محور کلیدی ورود فناوری‌های هوشمند به عرصه علوم اسلامی که باید در این زمینه بررسی شود را مطرح کرد:

یکم) فناوری‌های هوشمند و منابع و متون اصلی اسلامی: یکی از حوزه‌های مهم ورود هوش مصنوعی به عرصه علوم اسلامی و بررسی و تحلیل متون اصلی مانند قرآن کریم و سنت پیامبراکرم ^{صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم} است که افق‌های جدیدی در علم و دانش اسلامی می‌گشاید.

دوم) فناوری‌های هوشمند و منابع و متون ثانویه: بر اساس منابع اصلی، هزاران کتاب و منبع فلسفی، کلامی، حدیثی، تفسیری و فقهی شکل گرفته است که نیازمند تجزیه و تحلیل با استفاده از فناوری‌های هوشمند است.

سوم) فناوری‌های هوشمند و علوم اسلامی: فناوری‌های هوشمند می‌توانند در پیشبرد علم فلسفه، کلام، تفسیر و فقه اسلامی نقش کلیدی ایفا کنند و تحقیقات علمی را به‌روزرز و کارآمدتر سازند.

چهارم) فناوری‌های هوشمند و پیاده‌سازی اندیشه اسلامی در زندگی بشر: یکی از چالش‌های بزرگ، تطبیق اندیشه اسلامی در زندگی فردی و اجتماعی بشر است. فناوری‌های هوشمند می‌توانند در این زمینه‌الگویی نوین برای پیاده‌سازی اصول اسلامی ارائه دهند.

پنجم) فناوری‌های هوشمند و ترویج گفتمان اسلامی در ایران و جهان: استفاده از این فناوری‌ها در تبلیغ و ترویج معارف اسلامی می‌تواند به گفتمان‌سازی و تبادل فرهنگی بین‌المللی کمک کند.

ششم) فناوری‌های هوشمند و تاریخ و تمدن اسلامی: هوش مصنوعی می‌تواند در حفظ و معرفی تاریخ و تمدن اسلامی نقش مؤثری ایفا کند و آن را به نسل‌های جدید منتقل کند.

آیت‌الله اعرافی اظهار کرد: این محورها نیازمند تلاش مستمر و همکاری جمعی محققان و پژوهشگران در حوزه‌های مختلف است. باید با بهره‌گیری از فناوری‌های هوشمند، علوم اسلامی را به سطحی جدید ارتقا دهیم و به بشر امروز در راستای درک بهتر از معارف اسلامی کمک کنیم.

شکل‌گیری رشته‌های نوین در حوزه علمیه

امام جمعه قم به تحولاتی که در رشته‌های نوین در حوزه علمیه به‌ویژه در زمینه فضای مجازی، علوم شناختی و هوش مصنوعی رخ داده، اشاره و تأکید کرد: هریک از این حوزه‌ها، دنیایی جدید و چالش‌ش در پیش دارد که برای رسیدن به اهداف مطلوب، باید در زمینه‌های مختلف رشته‌سازی و پایه‌ریزی، مطالعات عمیق انجام شود.

لزوم تکمیل و گسترش رشته‌های تخصصی

در حوزه علمیه

عضو شورای عالی حوزه‌های علمیه، با اشاره به تلاش‌های حجت‌الاسلام والمسلمین بهرامی و دیگر همکاران در زمینه ایجاد و توسعه رشته‌های تخصصی در حوزه‌های جدید گفت: حجت‌الاسلام بهرامی و دوستان ایشان، در این راستا زحمت زیادی کشیده‌اند. در حوزه‌هایی که حدود سه یا چهار سال پیش نهایی شدند، کارهای خوبی به‌سرعت انجام پذیرفته است. یکی از این حوزه‌ها، رشته دین و فضای مجازی است که اکنون در حال تکمیل و توسعه است.

مدیر حوزه‌های علمیه افزود: رشته‌ها و گرایش‌هایی همچون «دین و فضای مجازی» و «دین و علوم شناختی و هوش مصنوعی» در نظام تخصصی حوزه به‌خوبی پایه‌ریزی شده و هم‌اکنون در این رشته‌ها، سه دوره پذیرش انجام شده است که گام‌های بسیار مهم و ارزنده‌ای هستند.

قم؛ کانون جوشان معارف اسلامی

عضو فقهای شورای نگهبان در ادامه، از استان قم به‌عنوان یکی از بزرگترین کانون‌های علمی و فرهنگی در حوزه معارف اسلامی یاد کرد و گفت: قم کانون جوشان معارف اسلامی است و در تاریخ هزارساله حوزه‌های علمیه، هیچ حوزه‌ای به این عظمت، تنوع و تعدد زاویه‌های دید نداشته است.

وی با اشاره به نقش انقلاب اسلامی و خون پاک شهدا در شکل‌گیری این حوزه‌های علمی، افزود: برکت انقلاب اسلامی، خون شهدا و مجاهدت‌های ملت ایران، موجب شکل‌گیری این حوزه‌های علمی بزرگ و برجسته شده است؛ حوزه‌ای که هم نقاط قوت و برجسته‌ای در تاریخ خود دارد و هم با چالش‌ها و نیازهایی روبه‌رو است که باید به آن توجه بیشتری شود.

لزوم توجه به تحولات علوم شناختی

و فناوری‌های هوشمند

آیت‌الله اعرافی همچنین تأکید کرد: یکی از حوزه‌های مهمی که نیاز به توجه ویژه دارد، تحولات علوم شناختی و فناوری‌های هوشمند است. امروز دیگر این فناوری‌ها تنها ابزار نیستند؛ بلکه فعالانی در عرصه فکر و نظر هستند که در فرآیندهای فکری و تصمیم‌گیری تأثیرگذارند. ما باید به‌سرعت خود را با این تحولات تطبیق داده و از آن بهره‌برداری کنیم.

مدیر حوزه‌های علمیه کشور، با اشاره به اهمیت توجه به این تحولات، افزود: هوش مصنوعی و فناوری‌های هوشمند، امروز نقش اساسی در تصمیم‌گیری‌ها و فرآیندهای فکری دارند و ما باید در حوزه‌های علمی و دینی خود از این ابزارهای جدید بهره‌برداری کنیم.

نیاز به تحولی جدی

در مطالعات هوش مصنوعی با رویکرد اسلامی

آیت‌الله اعرافی با اشاره به اهمیت روزافزون فناوری‌های هوشمند و هوش مصنوعی، بر ضرورت فعال‌شدن جامعه علمی و نهادهای علم‌دینی در این حوزه تأکید کرد و گفت: رهبری و هدایت این شش محور در زمینه هوش مصنوعی و علوم شناختی، نه‌تنها نیازمند دقت و حساسیت بالاست؛ بلکه مسئولیت آن، صرفاً به نهادهای خاص مانند «مرکز نور» و مشابه این‌ها محدود نمی‌شود؛ درواقع این کار باید به‌صورت جمعی و از سوی تمامی اعضای جامعه علمی و نهادهای علم‌دینی انجام گیرد.

وی در ادامه به بخش دوم نیازهای فناوری‌های هوشمند در علوم اسلامی اشاره کرد و افزود: این بخش غیر از شش محوری است که در بخش اول مطرح شد. در حال حاضر، حدود هفت یا هشت طرح مطالعاتی برای رشته‌هایی که در حال آماده‌سازی است، در دست انجام می‌باشد. این طرح‌ها در زمینه‌هایی مانند فلسفه هوش مصنوعی با منطق اسلامی، حکمت اسلامی در مباحث هوش مصنوعی و علوم شناختی و فناوری‌های هوشمند، در حال پیگیری هستند.

انجام پروژه‌هایی در حوزه

کلام اسلامی و الهیات هوش مصنوعی

عضو فقهای شورای نگهبان، همچنین به پروژه‌هایی در حوزه کلام اسلامی و الهیات هوش مصنوعی اشاره و تصریح کرد: در

این زمینه‌ها، کارهای قابل توجهی در حال انجام است؛ به‌ویژه در مرکز پاسخگویی به شبهات حوزه‌های علمیه، کتاب‌هایی منتشر شده است و همکاران ما در این زمینه تلاش‌های زیادی کرده‌اند. با این حال، معتقدیم که باید با سرعت بیشتری در این محورها پیش برویم.

عضو شورای عالی حوزه‌های علمیه، در خصوص فقه و حقوق هوش مصنوعی نیز اظهار کرد: دفتر فقه معاصر که از ابتکارات ارزشمند حوزه است، از اواخر دوران مدیریت آیت‌الله حسینی پوشه‌ری کار خود را آغاز کرد و امروز ۵۰ اثر از آن منتشر شده است و ۲۰ تا ۳۰ جلد دیگر نیز در حال چاپ است. در این منظومه، بخش هوش مصنوعی به‌ویژه فقه هوش مصنوعی مورد توجه قرار گرفته است. حجت‌الاسلام مفیدی نیز در این حوزه فعالیت‌هایی انجام داده‌اند که به‌زودی چند جلد از آثارشان منتشر خواهد شد.

اخلاق هوش مصنوعی

آیت‌الله اعرافی در ادامه به اخلاق هوش مصنوعی و جایگاه آن در تمدن اسلامی و گفتمان انقلاب اسلامی اشاره کرد و گفت: درسنامه‌ای ویژه برای کارشناسی ارشد و دکتری در حوزه فناوری‌های هوشمند و هوش مصنوعی در حال آماده‌سازی است که امیدواریم به‌زودی اجرا شود. این درسنامه‌ها شامل ده ماده درسی ویژه هستند که هدف آن، تربیت افراد متخصص و به‌روز در مرزهای دانش است که علاوه بر تسلط به علم روز، از دیدگاه‌های اسلامی نیز در این حوزه‌ها برخوردار خواهند بود.

تحولات علمی و پژوهشی در قم

مدیر حوزه‌های علمیه کشور به اهمیت تحولات علمی و پژوهشی در استان قم و نقش ویژه آن در جهان اسلام اشاره کرد و گفت: استاندار قم نیز در حال پیگیری چند موضوع در زمینه هوش مصنوعی هستند و در حال حاضر، در چند بخش مرتبط با مباحث هوش مصنوعی در استان قم، کارهای مهمی در حال انجام است.

عضو مجلس خبرگان رهبری تأکید کرد: قم می‌تواند به‌عنوان یک مرکز علمی و دینی، نقش برجسته‌ای در سطح جهانی ایفا کند. در حوزه‌های علوم اسلامی و انسانی، ظرفیت‌هایی در قم وجود دارد که می‌تواند نه‌تنها برای کشور، بلکه برای جهان اسلام و حتی برای جهان در کل مفید واقع شود.

عضو فقهای شورای نگهبان گفت: دانشجویان، طلاب و اساتید قم، از بهترین‌ها هستند و توانایی‌های بسیاری در عرصه‌های مختلف علمی دارند. این عزیزان در راستای تحولات علمی و فرهنگی در قم، ایران و جهان اسلام گام‌های مهمی برداشته‌اند.

وی همچنین به نقش مؤثر اساتید و دانشجویان در ایجاد زیرساخت‌های علمی و پژوهشی اشاره کرد و افزود: در حال حاضر، بسیاری از این افراد با استفاده از حداقل امکانات در حال فعالیت هستند و در پروژه‌های علمی و پژوهشی متعددی مشغول به کارند. این افراد، علی‌رغم برخورداری از فرصت‌های زیاد در سایر نقاط، به‌عنوان یک وظیفه در قم مشغول به فعالیت هستند که این خود نشان‌دهنده ارزش بالای این اقدامات است.

ضرورت تقویت زیرساخت‌ها

در حوزه‌های آموزشی و پژوهشی

آیت‌الله اعرافی به اهمیت تقویت زیرساخت‌ها در حوزه‌های آموزشی، پژوهشی، مراکز تحقیقاتی و تربیت نیروهای متخصص در استان قم اشاره و اظهار کرد: برای رسیدن به اهداف بلندمدت در این زمینه، نیاز به سرمایه‌گذاری در زیرساخت‌های سخت‌افزاری و نرم‌افزاری داریم. مراکز علمی و دستگاه‌های مربوطه در کشور باید در جهت اعتلای علمی و فرهنگی قم برنامه‌ریزی‌های لازم را انجام دهند.

وی همچنین به نگاه‌های ممکن نسبت به مخاطرات و آسیب‌های احتمالی در تحولات علوم اسلامی اشاره و اظهار کرد: ورود به این حوزه‌ها در کنار فرصت‌های بزرگ، می‌تواند با چالش‌ها و آسیب‌های خاص خود همراه باشد. باید با دقت و مدیریت مناسب این تحولات را هدایت کنیم. نگرانی‌هایی که در ابتدای ورود ابزارهای جدید به عرصه علوم اسلامی وجود داشت، نشان می‌دهد که می‌توان با برنامه‌ریزی و تدبیر، این مسیر را به‌خوبی هدایت کرد.

مدیر حوزه‌های علمیه در ادامه سخنان خود بر اهمیت همکاری همه ارگان‌ها و نهادهای کشور برای تقویت و توسعه زیرساخت‌های علمی و دینی در قم تأکید کرد و گفت: این حرکت‌های علمی، نه‌تنها برای کشور، بلکه برای جامعه جهانی مفید خواهد بود و به‌طور حتم در آینده‌ای نزدیک، شاهد نتایج مثبتی خواهیم بود.

عضو فقهای شورای نگهبان ادامه داد: اکنون و در شرایط جدید، امیدواریم که نسل‌های جدید با همین هوش مصنوعی، ابتکار و جهاد علمی، در عرصه‌های نوین علمی وارد شده و تحولاتی بنیادین ایجاد کنند.

مدیر حوزه‌های علمیه همچنین، با تأکید بر اهمیت تعامل میان حوزه و دانشگاه، افزود: در حال حاضر یکی از حوزه‌های کلیدی برای ارتباط میان حوزه‌های علمیه و دانشگاه‌ها، علاوه بر علوم انسانی، حوزه‌های جدیدی چون علوم شناختی و فناوری‌های هوشمند است. این زمینه‌ها در حال حاضر، یکی از کانون‌های اصلی تعامل دانشگاه‌ها به‌شمار می‌آید که در مؤسسه علم، تمدن و عرفان نیز گوشه‌ای از این تلاش‌ها در حال شکل‌گیری است. برای ادامه این مسیر تحول‌آفرین، لازم است تمامی فعالان عرصه‌های علمی در حوزه و دانشگاه، با همدلی و هم‌افزایی، به پیشرفت‌های جدیدی در این زمینه دست یابند.

مبلغ واقعی پیام خدا را با عمل، اخلاق و اخلاص به مردم منتقل می‌کند

استاد حوزه علمیه قم گفت: پیام خدا نه فقط از طریق منبر و بلندگو، بلکه با عمل، اخلاق و احترام به بندگان خدا منتقل می‌شود.

به گزارش خبرگزاری حوزه، آیت‌الله علی کریمی جهرمی، در دیدار جمعی از روحانیون و مبلغان و سرگروه‌های تبلیغی استان فارس، با ابراز خرسندی از دیدار با چهره‌های فعال و خدوم حوزه، تأکید کرد: عنوان «مبلغ» و «تبلیغ» از مقدس‌ترین مفاهیم دینی است؛ چراکه در ایام مختلف مذهبی همچون ماه مبارک رمضان، محرم و صفر، روحانیون و مبلغان برای تبیین آموزه‌های الهی به شهرها و روستاها سفر می‌کنند و مردم را با معارف الهی آشنا می‌سازند.

این استاد حوزه علمیه قم افزود: مهم‌ترین و والاترین انگیزه برای یک مبلغ، باید ادای رسالت الهی و رساندن پیام‌های خداوند به بندگان باشد، نه تمایل به شهرت یا اظهار وجود.

وی در ادامه با استناد به آیه ۳۹ سوره احزاب (الَّذِينَ يُبَلِّغُونَ رِسَالَاتِ اللَّهِ وَيَخْشَوْنَهُ وَلَا يَخْشَوْنَ أَحَدًا إِلَّا اللَّهَ وَكَفَى بِاللَّهِ حَسِيبًا)، خاطرنشان کرد: ترس از خداوند و مراقبت از خلوص نیت، جوهره حقیقی تبلیغ دینی است و هر مبلغ باید پیش از هر چیز رسالت خود را در برابر خداوند ببیند، نه صرفاً در برابر مخاطبان.

این استاد حوزه علمیه قم ادامه داد: در نگاه بزرگان اخلاق، هدف از تبلیغ صرفاً زیباگویی برای مردم نیست؛ بلکه اصلاح و تزکیه نفس مبلغ، مقدم بر بیان آراسته دین است. پیام خدا نه فقط از طریق منبر و بلندگو، بلکه با عمل، اخلاق و احترام به بندگان خدا منتقل می‌شود. مردم فقط با الفاظ و مسلسل‌وار سخن گفتن، ساخته نمی‌شوند؛ آنان با نگاه به عمل ما، اخلاق و اخلاص راه را پیدا می‌نمایند.

حفاظت از وقت مردم

این استاد حوزه علمیه، نسبت به خطر بی‌اطلاعی جوانان از معارف اولیه و اعتقادات هشدار داد و خواستار آن شد که مبلغان وقت مردم را با مطالب بی‌فایده یا مطالب سطحی تلف نکنند؛ زیرا هم مردم و هم وقت آن‌ها، امانت الهی هستند.

وی از مبلغین خواست با توجه عمیق به آیات قرآن و بیان روایات اهل بیت (علیهم‌السلام) با استناد به نهج البلاغه، روش هدایت و گفت‌وگو با مردم را سرلوحه امور خود قرار دهند.

آیت‌الله کریمی جهرمی با اشاره به کلام شریف حضرت امیرالمؤمنین علی (علیه‌السلام) «فَلَمَّا رَأَى اللَّهُ صِدْقًا أَنْزَلَ بِعَدْوِنَا الْكِبْتَ وَأَنْزَلَ عَلَيْنَا النَّصْرَ» تأکید کرد: اگر نیت خالص باشد و اخلاص محقق شود، لطف الهی حتماً همراه مبلغ خواهد بود.

این استاد حوزه علمیه قم تصریح کرد: وقتی خداوند «صدق نیت» مبلغ را می‌بیند- یعنی زمانی که مبلغ دلش را کاملاً به خدا سپرده و وظیفه‌اش را صرفاً برای خدا انجام می‌دهد- خداوند دو چیز را محقق می‌سازد:

نصرت و یاری خود را بر ما نازل می‌کند، «أَنْزَلَ عَلَيْنَا النَّصْرَ» و خواری، ذلت و حسرت را بر دشمنان (مواع حق) فرود می‌آورد، «وَأَنْزَلَ بِعَدْوِنَا الْكِبْتَ».

وی همچنین طلاب را به ترس از خدا و دوری از سه عمل مهلک؛ «بیان بدون علم، لکه‌دارکردن آبروی مردم و بی‌اهمیتی به خواسته‌ها و حوائج مردم» توصیه کرد.

مردم فرزندان امام زمان هستند

استاد حوزه علمیه قم، با تأکید بر جایگاه حقیقی مردم به عنوان «ابناء دین» و «فرزندان امام زمان (علیه‌السلام)»، محور اصلی ارتباط با حضرت ولی عصر (علیه‌السلام) را تواضع در ارتباط با مردم معرفی کرد.

آیت‌الله کریمی جهرمی از مبلغان خواست، برای تقرب به امام زمان (علیه‌السلام) نسبت به بندگان خدا و علاقه‌مندان ایشان فروتن باشند و پیگیر رفع نیازهای آنان شوند.

اشتراک افق حوزه

۰۲۵ - ۳۲۹۰۰۵۳۶
۰۹۱۹۶۹۱۴۴۵۰

آیت‌الله اعرافی در نشست صمیمی با اساتید و مبلغان تأکید کرد

ضرورت راهبرد تهاجمی در کنار رویکرد دفاعی در کارزار تبلیغی

مدیر حوزه‌های علمیه کشور، در نشست صمیمی با اساتید، مبلغان و طلاب حوزه علمیه که در آستانه ماه مبارک رمضان در مدرسه فیضیه قم برگزار شد با اشاره به شرایط خطیر کنونی و تجربیات شخصی خود از دوران انقلاب بر لزوم شناخت دقیق میدان نبرد فرهنگی، اتخاذ راهبرد تهاجمی در کنار رویکردهای دفاعی و حضور میدانی مؤثر روحانیت در عرصه تبلیغ تأکید کرد.

به گزارش خبرگزاری حوزه، آیت‌الله اعرافی در ابتدای سخنان خود در این نشست، با یادآوری خاطره‌ای از دوران نوجوانی گفت: حدود پنجاه و یک سال پیش، روز اولی که به‌عنوان یک نوجوان ده یازده ساله وارد فیضیه شدم، با صحنه‌ای مواجه شدیم که ساواکی‌ها به فیضیه ریخته بودند و طلبه‌ها حلقه‌وار دور آن‌ها جمع شده بودند تا نگذارند، اطلاعیه امام (علیه‌السلام) را از روی تابلو بردارند. هرگاه ساواکی‌ها پشت می‌کردند، طلبه‌ها هوو می‌کردند و وقتی برمی‌گشتند، همه آرام می‌شدند. روز اول فیضیه ما با این حادثه بسیار جالب همراه بود.

وی این خاطره را نشانی از هویت روحانیت دانست و تأکید کرد: نهاد حوزه و روحانیت باید با کمال شجاعت و ایستادگی در برابر همه امواج بلا بایستد. این اصل روحانیت است. دشمنان باید بدانند که روحانیت خادم مردم، پای کار و با کمال شجاعت و بدون هراس پای دین خدا ایستاده است.

فصل جدید مبارزه با اسلام

آیت‌الله اعرافی با بیان اینکه امروزه دشمنان به مبارزه‌های همه‌جانبه با اسلام و انقلاب اسلامی آمده‌اند، خاطرنشان کرد: آنچه در دو سال اخیر اتفاق افتاد، یکی فصل جدید از مبارزه با اسلام، ارزش‌های الهی و انقلاب اسلامی است.

مدیر حوزه‌های علمیه، با تأکید بر وظیفه خطیر طلاب و روحانیون تصریح کرد: ما و شما باید سرباز میدان باشیم و ولو برای هدایت یک نفر، پا در میدان بگذاریم. باید تبلیغ برای یک نفر را هم مهم بدانیم.

کارزار سخت‌تمدنی و ضرورت راهبرد تهاجمی

آیت‌الله اعرافی با بیان اینکه جامعه تبلیغی ما باید از کارزار سخت تمدنی امروز واقف باشد، تصریح کرد: ما وسط یک میدان سنگین کارزار با هجوم فرهنگ مادی غرب هستیم. در این میدان نقش‌ایفا کردن، علم می‌خواهد، دانش می‌خواهد، اخلاق می‌خواهد، اخلاص می‌خواهد، پایداری و استقامت می‌خواهد. حکمت و سلیقه می‌خواهد. شناخت این کارزار و میدان مبارزه، شناخت مبانی و مبادی فکری که غرب از آن‌ها به اسلام و دین تهاجم می‌برد، بسیار مهم است. وی با اشاره به تأکیدات مکرر رهبر معظم انقلاب گفت: ما در برابر هجوم شبهات دو موضع داریم: یک موضع دفاعی که باید باشد؛ باید سخنان دشمن را بشنویم، بدانیم و با منطق درست پاسخ دهیم. دیگری موضع تهاجمی است؛ هم نظری و هم میدانی. موضع تهاجمی به این معناست که از درون کتاب و سنت حقایقی برگزیریم و از درون تجربه انقلاب دیدگاه‌هایی را استخراج کنیم و به سنگراهی دشمن حمله کنیم. این هنر بزرگی است که بارها بر آن تأکید شده است.

تبلیغ باید دانش‌بنیان، مردمی و تربیت‌مدار باشد

مدیر حوزه‌های علمیه کشور با تأکید بر لزوم تحول در نگاه به مقوله تبلیغ، «دانش‌بنیانی، فراگیری و پوشش همه نیازها و مخاطبان، مردمی ماندن و ایجاد حلقه‌های میانی، هماهنگی نهادهای تبلیغی، تربیت‌مدار بودن و پوشش سطوح مختلف معارف» را از نکات کلیدی در زمینه تبلیغ برشمرد.

تحولات و دستاوردها در بخش تبلیغ

افزایش ۲۰ برابری اعتبارات تبلیغ

مدیر حوزه‌های علمیه کشور، با اشاره به تحولات اساسی در معاونت تبلیغ گفت: اعتبارات تبلیغ با عنایتی که وجود داشته، در طول دو سه سال گذشته تغییر چشمگیری داشته است. شاید باور نکنید؛ اما این اعتبارات بیست برابر افزایش یافته است. این افزایش عمدتاً

برادران، ایرانی و غیرایرانی می‌شود و به موضوع اتباع نیز توجه ویژه شده است. تولید محتوای مناسب برای این اعزام‌ها انجام و بیست کتاب و جزوه رونمایی شده است.

شناسایی ۹۰۰ نخبه تبلیغی

وراه‌اندازی تبلیغ مجازی

مدیر حوزه‌های علمیه کشور، با اشاره به طراحی نظام جامع هنر و جشنواره هنرهای آسمانی گفت: حدود سی و پنج ستاد راهبری مستقیم به حوزه‌های تبلیغ ارتباط دارند. در این راستا، نهصد نخبه تبلیغی شناسایی شده‌اند. همچنین تبلیغ مجازی برای اولین بار راه‌اندازی شده و اکنون حدود هزار نفر در ده - دوازده استان از جمله قم در این عرصه فعال هستند. وی از تصویب طرح جامع تبلیغ در شورای عالی حوزه خبر داد و افزود: این طرح که دو سه سال روی آن کار شده، بر اساس فرمایشات مکرر رهبر معظم انقلاب طراحی و نهایتاً به نتیجه رسیده است.

مرکز آموزش‌های مهارتی

آیت‌الله اعرافی با اشاره به راه‌اندازی مرکز آموزش‌های کاربردی مهارتی و مهارت‌خانه طلاب گفت: در دو سه سال اخیر، چهل تا پنجاه هزار نفر در این دوره‌ها شرکت کرده‌اند. درختواره مهارت‌ها طراحی شده که قریب به صد دوره در آن تعریف شده و تیمی از آن‌ها مستقیماً به حوزه تبلیغ مرتبط است.

پنجاه و چهار رشته تخصصی تبلیغ

مدیر حوزه‌های علمیه کشور، با اشاره به تدوین درختواره رشته‌های حوزه گفت: حدود چهارصد رشته، گرایش و مقطع در این درختواره تعریف شده است. در این درختواره، پنجاه و چهار رشته، گرایش و مقطع با حوزه تبلیغ ارتباط مستقیم دارد که حدود پانزده مورد آن هم‌اکنون در حال اجراست.

وی رشته‌هایی همچون تفسیر، کلام، امامت و مهدویت را از جمله رشته‌های مؤثر در توانمندسازی روحانیت برای مواجهه با مسائل فرهنگی برشمرد و افزود: مجتمع تبلیغ پایه‌ریزی شده، تربیت معلم مبلغ در دستور کار قرار گرفته و رشته‌های جدید در حوزه فضای مجازی و دین نیز ایجاد شده است.

مراکز پاسخگویی به شبهات

آیت‌الله اعرافی با بیان اینکه دو جلسه شورای معاونان، به بررسی عملکرد مرکز پاسخگویی به شبهات حوزه اختصاص یافت، گفت: حتماً سایت‌های «ویکی‌پاسخ» و دیگر مراکز را ببینید. عمده شبهاتی که امروز مطرح می‌شود، در آنجا پاسخ داده شده است. بیست و شش نهاد حوزوی به‌نحوی به مسئله پاسخگویی به شبهات می‌پردازند.

هوش مصنوعی در علوم اسلامی

عضو شورای عالی حوزه‌های علمیه کشور، از رونمایی قریب‌الوقوع بخش جدید هوش مصنوعی در علوم اسلامی خبر داد و گفت: این بخش حاصل یک دهه کار مستمر در مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی است.

وی افزود: فناوری‌های هوشمند باید در عرصه علوم و معارف اسلامی وارد شوند تا بتوان همزمان با بهره‌گیری از این ابزارهای نوین، تهدیدات و فرصت‌های موجود را شناسایی و مدیریت کرد.

جایگاه محوری مسجد

وقف‌دانی از ایستادگی روحانیت

عضو فقهای شورای نگهبان، با اشاره به تلاش‌های چندساله برای احیای مسجد گفت: چهار سال پیش در شورای سیاست‌گذاری سازمان تبلیغات اسلامی، طرح‌هایی برای احیای مسجد تهیه و به محضر مقام معظم رهبری تقدیم شد. پارسال نیز ایشان فرمان تشکیل فراگامی متشکل از شورای سیاست‌گذاری ائمه جمعه، حوزه، سازمان تبلیغات، اوقاف و بسیج را صادر کردند؛ اما تأکید ما این است که اصل مسجد به دست ما و شماسات و هجرت برای مسجد تراز، یک ضرورت است.

مدیر حوزه‌های علمیه، با اشاره به مشکلات اقتصادی و همه‌ها علیه روحانیت گفت: مشکل امروز این است که گرانی، تورم و ضعف‌های اجرایی را به‌نام ما می‌نویسند؛ درحالی‌که بالای ۹۰ درصد روحانیت با معیشتی زیر خط متوسط و با همه سختی‌ها پای انقلاب و دین ایستاده‌اند. این ایستادگی نشان‌دهنده عظمت روحیه طلبگی است.

تبلیغ بین‌الملل و مخاطب جهانی

آیت‌الله اعرافی با اشاره به محور دوم فعالیت‌ها یعنی تبلیغ خارج از کشور گفت: قدم‌های نسبتاً خوبی در همکاری با نهادهای بین‌المللی مانند جامعه‌المصطفی (علیه‌السلام)، مجمع جهانی اهل بیت (علیهم‌السلام) و سازمان فرهنگ و ارتباطات برداشته شده است.

وی با تأکید بر لزوم توجه به مخاطب جهانی گفت: مخاطب حوزه، هشت میلیارد انسان امروز هستند؛ اما ما برای این جمعیت کار چندانی نکرده‌ایم و راه طولانی در پیش داریم. مسئولیت این عرصه تنها بر عهده نهادهای دیگر نیست، حوزه حتماً باید در اینجا راهبری و کار کند.

تعهد حوزه به تربیت

نیروی متخصص برای نهادهای

آیت‌الله اعرافی خطاب به تمام نهادهای تبلیغی تأکید کرد: من اینجا تعهد می‌دهم، هر یک از نهادهای تبلیغی که نیاز داشته باشند، مکتوب و دقیق بفرستند، ما در چارچوب نظام آموزشی و پژوهشی، نیروی متخصص برای آن‌ها تربیت کرده و تولیدات لازم را در حد وسع خود انجام خواهیم داد.

وی با اشاره به درخواست‌های مطرح‌شده از سوی برخی نهادها مانند نهاد نمایندگی رهبری در دانشگاه‌ها گفت: نهاد نمایندگی برای تأمین نیروی متخصص به حوزه مراجعه کرده است. ما با شورای سیاست‌گذاری ائمه جمعه توافق کرده‌ایم و رشته و دوره‌های تربیت امام جمعه و جماعت را طراحی و از پارسال اجرا کرده‌ایم که از سال آینده خروجی خواهد داشت.

پایداری و مقاومت در مسیر دین و انقلاب

وی در پایان سخنان خود با بیان اینکه پیام امشب فیضیه، پایداری و مقاومت در مسیر دین و انقلاب است، گفت: همه ما باید نفس تازه کنیم برای خدمت بیشتر. از همه مبلغان، مدیران و دست‌اندرکاران نهادهای فرهنگی و حوزوی تقدیر می‌کنم و تقاضا داریم، خود را برای پاسخ به نیاز امروز جامعه بازسازی کنیم.

غربت و مظلومیت

علمای بزرگ شیعه

در گفت‌وگوی منتشرنشده استاد علی ابوالحسنی (منذر)

با آیت‌الله حاج سیدعباس کاشانی رحمۃ‌الله علیہما

به کوشش محمد صادق ابوالحسنی(منذر)

بر آگاهان راز پوشیده نیست که بسیاری از ناگفته‌های تاریخ را نه صرفاً در کنج کتابخانه‌ها، بلکه باید در سینه‌های اهل اطلاع بازجُست. در این راستا، تاریخ شفاهی به‌ویژه خاطرات علمای دین، برای حل بسیاری از زوایای تاریخ تشیع گره‌گشاست. حال اگر گفت و شنود با راویانی صورت پذیرد که از شهرتی برخوردار بوده و اینک رخ در نقاب خاک نیز کشیده باشند، جذابیت گفتارشان دوچندان خواهد شد. نوشتار پیش‌رو، نیز از همین سنخ است.

آنچه می‌خوانید، مصاحبه منتشرنشده موزخ فقید استاد علی ابوالحسنی(منذر) با آیت‌الله سیدعباس کاشانی رحمۃ‌الله علیہما، از اساتید اخلاق حوزه است. از عمر این مصاحبه خواندنی، ۲۴ سال می‌گذرد. مصاحبه مزبور در یک صبح سرد زمستانی در منزل قدیم آیت‌الله کاشانی رحمۃ‌الله علیہما (خیابان صفائیه) صورت بسته؛ اما از حال و هوای آن پیداست که محفل بسیار داغ و پرباری بوده است. اکنون در طلایع ماه رمضان، از خداوند متعال برای روح بلند هر دو بزرگوار- که خود نیز به تاریخ حوزه‌های علمیه پیوسته‌اند- علو درجات را مسئلت می‌کنیم. روحشان شاد و همتشان همواره الگو باد.

خودم از یک شاهد عینی شنیدم که در ماجرا حاضر بود.
«**مَن هُو؟ [از چه کسی شنیدید؟]**
حالا عرض می‌کنم. یک روزی یک آقایی آمد خانه آقای حکیم. آقای حکیم خیلی احترامش کرد. جای خودش نشاند. مردم دیدند آقای حکیم هیچ‌کس را به این شکل تحویل نگرفته است. پیرمرد هفتادساله را بی‌نهایت اکرام می‌کرد. خُب یک ساعت آنجا بود و آقا فرمودند: من باید بیایم. بنا شد آقای حکیم فردا به احترام ایشان درس را تعطیل کند و با ایشان ملاقات کند. بعد معلوم شد یکی از همان «الْمَنبِیُّونَ فِی التَّارِیخِ» است. به‌نام آقا سیدحسین تهامی بیرجندی.^۱
الآن قبرش مزار است.

«**الآن قبرایشان در کجاست؟**

در بیرجند.^۲ گمنام است.

«**ظاهراً برادر مرحوم استاد سید محمد فرزان باشد. ایشان یک برادر داشت که آیت‌الله و مرد جا افتاده‌ای بود.**

نمی‌دانم. آقای حکیم گفت: در درس علامه نائینی رحمۃ‌الله علیہ فضلالی ادیب و فوق‌العاده‌ای بودند که صحبت می‌کردند. در رأس همه، ایشان بود. ایامی هم که آقای نائینی درس نمی‌آمد، به ایشان می‌گفت: جای من بنشین و درس بگو. من ایشان را نمی‌شناختم. وقتی آقا گفت، حوزه از او دیدن کرد. آن روزی که ما رفتیم به‌مناسبت صحبت از حاج شیخ فضل‌الله نوری رحمۃ‌الله علیہ شد. گریه کرد. اینجاست که می‌گویم: نوشتند. این چنین نیست که ایشان را دار زند و بردند دفن کردند؛ نه. ایشان نقل کرد بعد از آنکه جنازه شیخ فضل‌الله مدتی بالای دار بود، بعضی از مقلدین و مریدهای ایشان خیلی برایشان سخت آمد که آقای شان ، بالای دار است... وقتی از دار آوردند پایین^۳، دیدند جان داده است. این را من نخوانده بودم. می‌گفت: بعد اینکه آقا شیخ فضل‌الله نوری رحمۃ‌الله علیہ را دار زند، [جنازه‌اش را] در یک کاروان‌سرایِ ... مخفی کردند. یک مجتهد شیعه کارش به اینجا برسد... بعداً هم یک طوری غفلت‌زده نیمه‌شب جنازه ایشان را مخفیانه با سه نفر غریبانه و مظلومانه آوردند قم و در این گوشه صحن در آن اتاق [دفن] کردند.^۴ آنجا هم انبار صحن بود؛ مثل یکی از حجره‌های صحن.

ادامه در صفحه بعد

همه حوزه نجف و قم بگویم، به من لیاقت دادند که باطن علامه مجلسی و خدماتش به مذهب شیعه را ببینم». بعد آقای نجفی فرمودند: «بعضی‌ها بی‌انصافند و بعضی‌ها هم بیچاره هستند. نه‌تنها مجلسی را نشناختند؛ خود ائمه اطهار را هم نشناختند». بله، حتی ائمه اطهار علیهم‌السلام آن چنانی که «ما كانوا علیه» شناخته نشده و مردم [مقامات قدسی آنها را نمی‌شناسند؛ لذا] خیال می‌کنند، امامان [نهایتاً] یک خورده از آقای بروجردی بالاترند؛ همین! اما مقام ظاهری، شاید به‌قدر یک آدم عاذی هم از ایشان برمی‌آید. وقتی ما تاریخ را نگاه می‌کنیم، جسارت‌هایی که چه به شخص پیامبر صلی‌الله علیہ و آله و سلم چه به شخص ائمه اطهار علیهم‌السلام وارد آمده [را می‌بینیم]. خدا گاهی برای اتمام حجت، حجتی از حجت‌های خودش را ظاهر می‌کند.

«**جایگاه آیت‌الله شیخ فضل‌الله نوری رحمۃ‌الله علیہ**

«**سؤال دیگر من درباره حاج شیخ فضل‌الله نوری رحمۃ‌الله علیہ است. راجع به مقامات علمی و معنوی ایشان، اگر مطالبی در ذهن دارید، بفرمایید.**

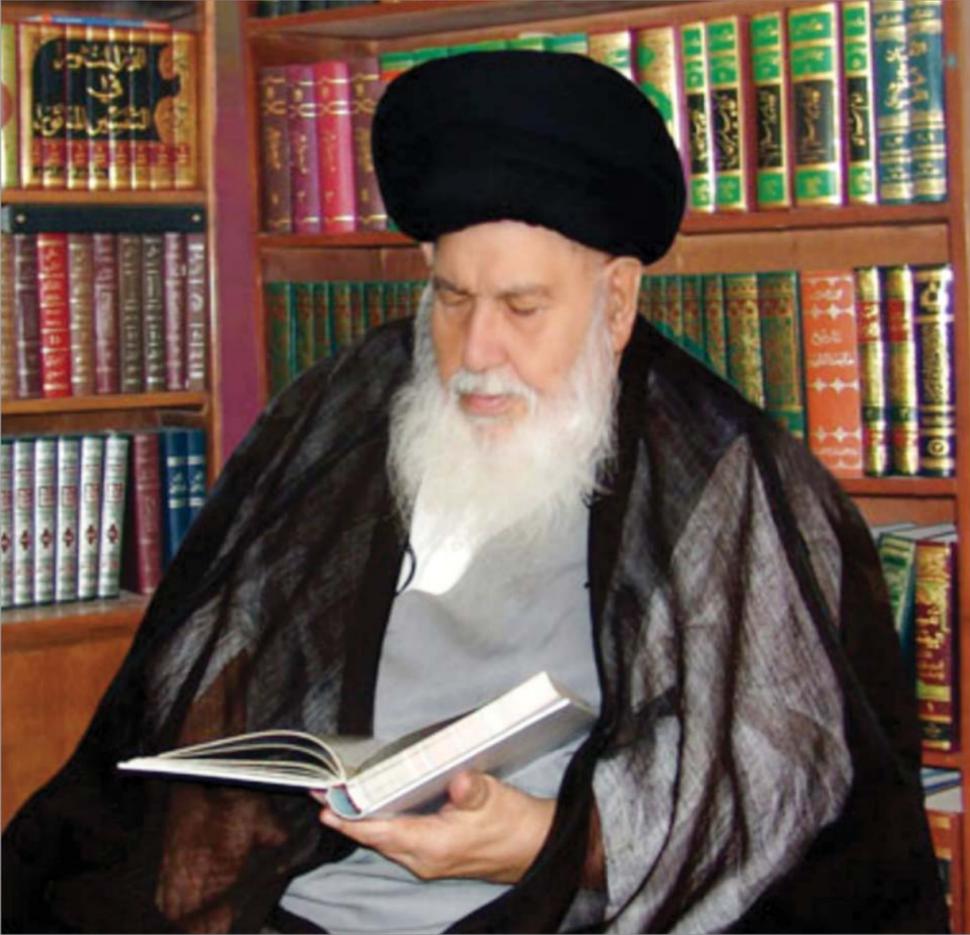
یکی از کسانی که من خیلی عاشقش هستم و درست در تاریخ شناخته نشده، شیخ فضل‌الله نوری است. آقایان علما، یک قاعده‌ای دارند که «وضع شیء در ما وُضِعَ له انجام شده یا در غیر ما وُضِعَ له؟» مردم خیال می‌کنند، شیخ فضل‌الله، یک آخوند مجاهدی بوده و اگر این جهاد را نمی‌کرد، شاید خیلی اهمیت پیدا نمی‌کرد؛ نه، بر عکس است. اگر ایشان این جهاد را نمی‌کرد، خیلی مشهورتر می‌ماند. حاج شیخ فضل‌الله نوری رحمۃ‌الله علیہ فقیه بسیار عظیم‌الشأنی است. در محضر بزرگان علما دیده نشد، فرعی عنوان شود، الا ویغلبُ شیخُنا التّوری بر آن علما؛ مگر اینکه شیخ فضل‌الله بر عالمان دیگر غالب می‌شد. مثل آقا سیدابوالقاسم کاشانی که چون یک قربانی با من دارد، از ایشان می‌گویم. علمای نجف بالاجماع می‌گفتند: نظیر ایشان کم است. مرحوم کاشانی کسی است که میرزای شیرازی می‌گفته: ایشان مجتهد است و توصیه می‌کرد، از ایشان استفاده کنند.

«**منظورتان میرزای شیرازی دوم است؟**

بله، می‌خواهم از کسانی که با جهاد حرام می‌شوند، بگویم. شیخ فضل‌الله نوری خیلی مرد باجالت و باعظمتی بود. ملکات اخلاقی و قضایی نسبت به او نقل می‌کنند.

«**اگر چیزی از این قضایا در دهنتان هست، بفرمایید.**

حاج شیخ فضل‌الله نوری هنوز حقش ادا نشده است. یک تکه‌اش را الآن می‌گویم. سمعتُ عمّن زای بعینه وخصّر المسئله؛ به گوش

«**روز یازدهم اسفندماه سال ۱۳۸۰ شمسی نبوی، در بیت آیت‌الله سیدعباس کاشانی در قم هستیم تا از مسموعات و خاطرات ایشان در موضوعات گوناگون جویا شویم. اگر مایل باشید، نقطه آغاز گفت‌وگو را از محدث خبیر، علامه مجلسی رحمۃ‌الله علیہ و حق بزرگی که بر شیعه دارند، آغاز کنیم. مستحضرید که در دهه ۴۰ و ۵۰ شمسی برخی از مدعیان اسلام‌شناسی، حمله‌های تندی به علامه مجلسی رحمۃ‌الله علیہ داشتند. این حملات، ناشی از برداشت وارونه نسبت به سیره سیاسی- اجتماعی فقهای شیعه و همچنین تلقی نادرست از شخصیت و خدمات علامه رحمۃ‌الله علیہ بود؛ البته این نوع برخورد، زمینه‌های ایدئولوژیک خودش را هم داشت که به آن دامن می‌زد. از یک طرف، مقامات انگلیسی از سر جان‌ملکم تا سر پرس‌سایکس و ادوارد براون، سنگ بنای اتهام‌افکنی به علامه را گذاشتند و این جو را به آثار تاریخی سرایت دادند و شبهات را در اذهان ایجاد کردند. از طرف دیگر، با شیوع افکار مارکسیستی و تفسیر خاص مارکسیست‌ها از انقلابی‌گری در آن زمان، موجب شد تا بزرگانی مثل خواجه نصیرالدین طوسی، علامه مجلسی و احیاناً آیت‌الله‌العظمی میلانی رحمۃ‌الله علیہ، مورد هجمه برخی نمادهای روشنفکری قرار گیرند. طبعاً این فضا، برای علمای حوزه سنگین بوده است. اگر در این زمینه و واکنش علمای آن زمان، خاطره‌ای دارید، بفرمایید.**

«**آیت‌الله نجفی مرعشی رحمۃ‌الله علیہ**

«**روزی‌ای عجیب ایشان درباره علامه مجلسی رحمۃ‌الله علیہ**

بله، من خاطره‌ای دارم که به آیت‌الله نجفی مرعشی رحمۃ‌الله علیہ ارتباط دارد. ایشان به من فرمودند: «من خیلی عاشق علامه مجلسی بودم. مخصوصاً وقتی که بیان‌های ایشان را یادم می‌آمد، تعجب می‌کردم از اینکه چرا بعضی جرأت می‌کنند و نسبت به ایشان کلمات بی‌ادبانه می‌گویند. خُب، یک ششم بحارالانوار، «فقه» است. وقتی فقه مجلسی را نگاه می‌کردم، [می‌دیدم] خیلی عالی است و واقعاً نظریات عمیق و دقیقی دارد. یک شب خیلی به حضرت صدّیقه،

مسئول مرکز راهبری اقتصاد مقاومتی حوزه‌های علمیه اعلام کرد

آمادگی طراحان الگوهای اقتصاد اسلامی برای همکاری با دولت

ظرفیت‌های اقتصاد اسلامی، اقتصاد مقاومتی و فقه اقتصادی آشنا شوند.

حجت‌الاسلام والمسلمین یوسفی، یکی از کارکردهای مهم این نمایشگاه را پاسخ عملی به شبهه «وجود یا عدم وجود اقتصاد اسلامی» دانست و گفت: بازدید از این نمایشگاه به‌خوبی نشان می‌دهد که اقتصاد اسلامی، نه‌تنها یک بحث نظری صرف نیست، بلکه دارای پشتوانه علمی گسترده و الگوهای عملیاتی مشخص است و مشاهده این دستاوردها، بسیاری از تردیدها را برطرف می‌کند.

طراحی الگوهای عملیاتی برای حل مشکلات اقتصادی

وی در ادامه به بخش عملیاتی نمایشگاه اشاره کرد و گفت: از برجستگی‌های این رویداد، ارائه الگوهای عملیاتی برای عرضه‌های مختلف اقتصاد ایران است. مراکز حاضر در نمایشگاه، الگوهایی برای برون‌رفت از مشکلات تولیدکنندگان، توزیع‌کنندگان، مصرف‌کنندگان و بهبود وضعیت معیشتی مردم طراحی کرده‌اند.

اسلام در مراکز حوزوی تولید شده است، افزود: در این نمایشگاه تلاش شد، این آثار در یک فضای مشترک به نمایش گذاشته شود تا هم صاحبان آثار و غرفه‌ها از فعالیت‌های یکدیگر مطلع شوند و هم بازدیدکنندگان با گستره فعالیت‌های علمی حوزه آشنا شوند. حتی برخی از مسئولان غرفه‌ها اذعان داشتند که پیش از این، از حجم و کیفیت فعالیت‌های مراکز هم‌جوار خود در حوزه علمیه قم اطلاع نداشتند.

مسئول مرکز راهبری اقتصاد مقاومتی حوزه‌های علمیه تأکید کرد: این نمایشگاه در گام نخست ظرفیت‌های حوزه علمیه قم را عرضه کرده است؛ اما در برنامه‌های آتی، دعوت از حوزه‌های علمیه سایر استان‌ها، تهران و حتی دانشگاه‌ها در دستور کار قرار دارد تا نمایشگاهی جامع‌تر و ملی در عرصه اقتصاد اسلامی شکل بگیرد.

وی تصریح کرد: بنا داریم این نمایشگاه را در دانشگاه‌ها و حوزه‌های علمیه مختلف کشور نیز برگزار کنیم تا اساتید، دانشجویان و طلاب با

مسئول مرکز راهبری اقتصاد مقاومتی حوزه‌های علمیه، با اشاره به برگزاری نمایشگاه اقتصاد اسلامی در قم، این رویداد را بستری برای نمایش ظرفیت‌های نظری و عملی اقتصاد اسلامی و فقه اقتصادی در حوزه‌های علمیه دانست و از برنامه‌ریزی برای گسترش آن در سطح دانشگاه‌ها و حوزه‌های علمیه کشور خبر داد.

حجت‌الاسلام والمسلمین احمدعلی یوسفی، مسئول مرکز راهبری اقتصاد مقاومتی حوزه‌های علمیه در حاشیه برپایی نمایشگاه اقتصاد اسلامی در گفت‌وگو با خبرنگاری حوزه، اظهار کرد: هدف از برگزاری این نمایشگاه، تجمیع و ارائه ظرفیت‌های موجود در عرصه اقتصاد اسلامی، اقتصاد مقاومتی و فقه اقتصادی در نهادها و مراکز حوزوی است؛ ظرفیتی که هم در بعد نظری و تولیدات علمی و هم در قالب الگوهای عملیاتی برای حل مسائل اقتصادی کشور شکل گرفته است.

وی با بیان اینکه آثار علمی متعددی در زمینه اقتصاد اسلامی، فقه اقتصادی و نظام اقتصادی

آمادگی برای ارائه راهکار به دولت

وی با تأکید بر آمادگی طراحان الگوهای اقتصادی برای همکاری با دولت، تصریح کرد: مراکز و نهادهایی که این الگوهای عملیاتی را طراحی کرده‌اند، آمادگی دارند در صورت مطالبه دولت‌مردان، راهکارهای خود را برای حل مشکلات اقتصادی کشور ارائه دهند و حتی از طریق رسانه ملی و دیگر بسترهای عمومی، آن‌ها را در اختیار مردم و نخبگان قرار دهند.

مسئول مرکز راهبری اقتصاد مقاومتی حوزه‌های علمیه، از نخبگان و صاحب‌نظران دعوت کرد در صورت داشتن راه‌حل‌های اقتصادی، آن‌ها را عرضه کنند تا در فضای گفت‌وگوی علمی، ظرفیت‌های اقتصاد اسلامی و اقتصاد مقاومتی بیش از پیش تبیین شود.

وی در پایان با بیان اینکه هر کجا به اسلام به‌درستی عمل شده، مشکل اساسی وجود نداشته است، اظهار کرد: اگر در بخشی با چالش مواجه هستیم، یا شناخت ما از آموزه‌های اسلامی کامل نبوده یا در عمل به آن‌ها کوتاهی کرده‌ایم. بر همین اساس تلاش شده است تا دانش اقتصاد اسلامی، الگوهای مبتنی بر آن و قوانین متناسب با این الگوها تدوین و تنظیم شود و نمایشگاه حاضر جلوه‌ای از این فعالیت‌ها و ظرفیت‌هاست.

تعبیر کردیم که چی شده؟ گفت: ما هم از جا پاشدیم. ما را بغل کرد و گفت: این لب من سه سال است به ضریح امیرالمؤمنین علیه السلام نخورده است. حتی می‌رفتم بنشینت بام. آنجا یک تکه فرش می‌انداختم، مقابل گنبد می‌نشستم. اینها آمدند درب پشت بام را هم لحیم کردند! پشت بام هم نمی‌توانم بروم. می‌خواهم این صورتی که به ضریح حضرت امیر علیه السلام خورده را ببوسم. رئیس شیعه الآن [سال ۱۳۸۰] در این وضع زندگی می‌کند. حُب تعجب ما درباره امامان، همین است. در خانه ابوحنیفه باز بود و برو و بیا؛ ولی امام صادق علیه السلام کنج خانه! امام کاظم علیه السلام هم در کنج سیاه‌چال بود: «فی ظلم المطامیر فی قعر السُّجُون». این فرق بین حق و باطل است! بله مقصود اینکه آقایان علما اکثراً از این مناقب دارند. حُب، هم من خسته شدم و هم آقایان خسته شدند.

• پی‌نوشت‌ها

۱. آیت‌الله العظمی سیدمحمسن حکیم علیه السلام.
۲. آیت‌الله سیدحسن تهمانی بیرجندی از فقیهان برجسته شیعه در تاریخ معاصر ایران است که با وجود دانش سرشار، زهد و گمنامی را به ثروت و شهرت ترجیح داد. وی در سال ۱۳۱۴ هـ ق (۱۲۷۶ م. ش) در روستای سندادان، واقع در ۸ فرسخی بیرجند دیده به گیتی گشود. زادگاه ایشان روستایی در دهستان فخرورد از توابع بخش قهستان شهرستان درمیان، واقع در استان خراسان جنوبی است.
۳. بنا بر وصیت مرحوم بیرجندی، پیکر ایشان در مسجد خیرآباد نو (صاحب‌الزمانی) آرام گرفت. این مسجد یکی از آثار است که به همت وی در زمان حیات، بنا گردیده است.
۴. درباره اینکه پیکر شیخ شهید به چه کیفیتی از بالای دار به زیر آمد، دو روایت وجود دارد: مدیر نظام توابی که شاهد ماجرا بود، پاره شدن طناب دار را عامل افتادن پیکر شیخ علیه السلام می‌داند. وی سال‌ها بعد از آن ماجرا در گفت‌وگو با نوه شیخ فضل‌الله نوری (تندر کیا) خاطرنشان می‌سازد: «در اثر تلاطم و طوفان که دائماً جسد را بالای دار تکان می‌داد، یک مرتبه طناب از گردن آقا پاره شد و نعش گریبی به زمین افتاد» (رک: تهبیب جنبش ادبی شاهین، دکتر تندرکیا، انتشارات روزنامه سیاسی فرمان، بی‌تا، ص ۲۵۰).
- اما بنا بر روایت قهرمان میرزا، عین‌السلطنه، با اذن گرفتن از شیخ مهدی - همان پسر ناخلف شیخ فضل‌الله که پای دار پدرش کف می‌زد - (نعش را پایین آوردند و به خانه خودش بردند... (بنگربید: روزنامه خاطرات عین‌السلطنه، ج ۴، ص ۲۷۰۵ «قهرمان میرزا سالور»، به کوشش مسعود سالور و ایرج افشار، اساطیر، تهران ۱۳۷۶: ۲۷۰۵/۴). ماجرای که آیت‌الله سیدعباس کاشانی نقل کردند، در این مورد بیشتر با اظهارات عین‌السلطنه تناسب دارد.
۵. البته نواده شیخ - تندر کیا - در شرح چگونگی انتقال پیکر شیخ فضل‌الله نوری علیه السلام به قم، می‌نویسد: جنازه ایشان، پس از هجده ماه از شهادت، از خانه آن مرحوم به حرم مطهر کربله اهل بیت علیهم السلام منتقل شد. (به کتاب سز دار «شهید هرگز نمی‌میرد»، مراجعه فرمایید).
۶. آیت‌الله حاج شیخ حسین لنگرانی معروف به بزرگمرد دین و سیاست، همسنگر آیت‌الله سیدحسن مدرّس علیه السلام در مجلس شورا و از یاران صمیمی امام خمینی علیه السلام بود. ایشان در حدود ۱۳۱۰ قمری در تهران متولد شد و با گذشت بیش از یکصدسال سن، در سحرگاه جمعه ۱۹ خرداد ۱۳۶۸ پس از اقامه فریضه صبح بدرد حیات گفت و با تشییعی با عظمت در حرم مطهر حضرت عبدالعظیم علیه السلام جنب مرقده آیت‌الله حاج ملاعلی کنی علیه السلام روی در نقاب خاک کشید.
۷. آیت‌الله سیدمحمدباقر حجت طباطبایی علیه السلام، فقیهی از خاندان صاحب ریاض بود که سال‌ها در شهر مقدس مشهد اقامت داشت. چنانکه در زندگینامه ایشان مذکور است، وی از شاگردان دانشور آیات عظام، آقایان: آقاضیاء عراقی، غروی اصفهانی، بروجردی، خونی و میلانی (رضوان‌الله‌تعالی‌علیهم) به‌شمار می‌رفت. آن مرحوم در ۲۷ دی‌ماه ۱۳۸۰ شمسی روی از جهان برگرفت.

یک روزی آقای میلانی مهمانی داشت. هفت، هشت نفر از علمای ناب مشهد هم مثل آنتیخ کاظم دامغانی.

• پدر این آقایان مهدوی دامغانی‌ها.

بله. آقا شیخ مجتبی قزوینی، حاج شیخ هاشم قزوینی و آقا میرزااجواد تهرانی علیه السلام در این مهمانی بودند. اینها علمای بزرگ آن روزند. آن روز این سید جوان هم بود. شب، آقا، قبل از اینکه بروند توی اتاقی که کتابخانه ایشان بود، مطالعه کنند: یک پنج دقیقه‌ای، ده دقیقه‌ای در آنجایی که آقایان جمع می‌شدند و می‌نشستند، ناخودآگاه حرف آقای سیستانی آمد. ایشان از یکی از اجداد بزرگوار آقای سیستانی فرمودند. یک آقایی به نام علم‌الهدای سبزواری، مجتهد بود. خیلی ملا بود.

• در همان مشهد بود؟

بله. اول کربلا بود؛ اما خیلی عاشق آقا بود. آقا که آمد مشهد، ایشان هم آمد. فرمودند که جد ایشان به‌قدر آقا سیدعلی؟ گفت: نه؛ به‌قدر همه بیشتر بود؛ خیلی فوق‌العاده بود. آن وقت آقای میلانی قریب به این مضمون فرمودند که مرحوم آقا سیدعلی [مجتهد] سیستانی - جد این آقا سیدعلی سیستانی - در حضور شیخ عباس قمی، درباره آقا سیدعلی [از قبل پیش‌بینی کرده و] گفته بود: او یکی از رجال اسلام خواهد شد؛ له شأن. اینها کرامت است.

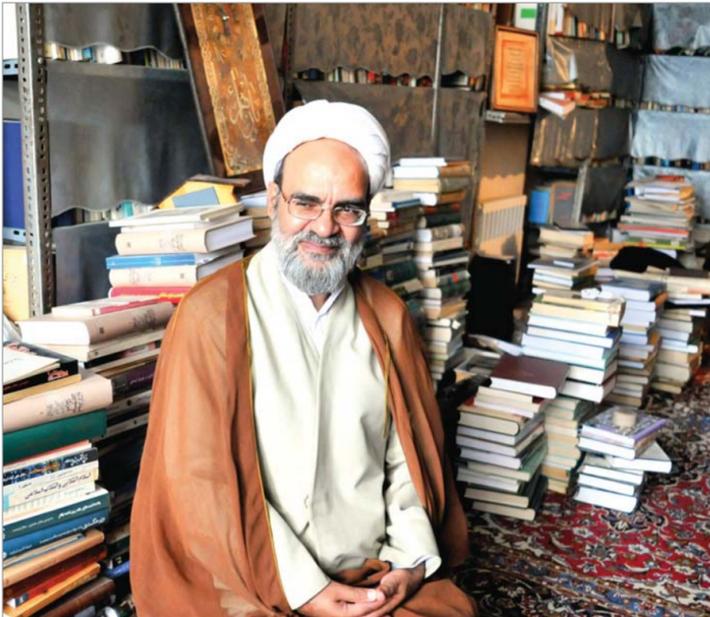
• شبیه این قضیه‌ها من از آقای مرورید مشهد هم شنیدم. آیا وقتی که آیت‌الله میلانی علیه السلام این مطلب را نقل کردند، آن آقایان که فرمودید، یعنی حاج شیخ هاشم و حاج شیخ مجتبی و دیگران آنجا بودند؟

بله همه اینها نشسته بودند. آنها هم همه ملا بودند. همین آقای مرورید هم نشسته بود.

• اگر این طور باشد، احتمالاً از همان‌جا نقل کردند.

گویا آقا سید محمدباقر حجت^۷ که پریروزها فوت شد، ایشان هم بود. او هم یکی از نوابغ بود که او را نشناختم. مقصود [اینکه] گفت که... او شخصیتی دارد. الآن هم در دنیای شیعه از آقای سیستانی تقلید می‌کنند. بیرون ایران هر جایی بروید، ایشان مقلد دارد.

آقای سیستانی جلو بود؛ [در] درس آقای حکیم، درس آقای خونی و یک آدم کم‌صدایی بود. [مقید بود] یواش حرف بزند. [با وجود اینکه] جای علمی این‌جوری است که داد و بی‌داد است و همه بحث می‌کنند. حالا همین آقا با این جلالت، در زندان صدام است؛ زندان، نه؛ در خانه خودش! چند روز پیش یکی از علمای عربستان سعودی اینجا آمده بود. گفت: نجف بودیم. از حرم آمدیم. اونجا همه مقلدین ایشان هستند. خواستیم برویم خانه آقا با زحمت چقدر رشوه [به] برخی از مأمورین صدام] دادیم، چقدر پول دادیم. [عجیب اینکه] مرچ مسلمانان را باید این‌گونه ببینیم! خلاصه رفتیم آنجا و آقا ما را شناخت. گفت: اگر پول برای من آوردید به من چیزی ندهید. کسبه کربلا و نجف همه را می‌شناسند. باید به همین کسبه [تا] به فقر بدهند. چطور اینجا پیش من آمدید؟ نمی‌گذارند کسی پیش من بیاید. گفت: با زحمت. آن قدر به اینها پول و سوغاتی - که حرام‌شان باشد - دادیم تا رخصت دادند، خدمت شما بیاییم! ... گفت: از جایش بلند شد، درحالی‌که روی چشم‌هایش اشک بود.

که «ارجع الی النجف الأشرف و اجلس فی دهلز بیتک»؛ حرمسرا درست نکن. داماد آقا، پسر آقا، نه؛ «وارخص نفسک». مردم با تو کار دارند، با داماد تو کار ندارند. «واقضی خوانج المؤمنین نحن نصرک».

من خیال می‌کنم، اگر کسی خوراق عادات و کرامات و نکته‌های خیلی لطیفی که از علما مشهود و مسموع شده [را جمع کند]، یک کتاب انس‌آوری می‌شود. خیلی از کتب قصص دیگر قشنگ‌تر است؛ مثل شیخ مفید. چون من بین غیرشیعه بودم، والله یکی از آنها کرامت ندارد. در اسلام کسی مثل «شیخ مفید» نبوده است. سه روز سنی و شیعه از اصحاب می‌آمدند، بر جنازه شیخ نماز می‌خواندند. می‌گویند: عدد نمازگزاران به هزاران نفر رسید. این جمعیت در آن روزگار خیلی بوده است. بعد آقا که غالب می‌شود، روی خاک‌ها نگاه می‌کنند، می‌بینند نوشته:

عظمت آیت‌الله

سید ابوالحسن اصفهانی علیه السلام

آیت‌الله العظمی گلپایگانی علیه السلام خودشان در حضور آیت‌الله العظمی صافی، یک قصه‌ای را برام گفتند که الآن حال ندارم همه‌اش را بگویم. همین تگه‌اش به درد ما می‌خورد. آقای گلپایگانی فرمودند که در خواب دیدم کسی آمد به من گفت: امیرالمؤمنین علیه السلام داخل ضریح است و شما را می‌طلبد. فوری رفتم دیدم، آقا داخل ضریح است. روی یک صندلی نشسته و یک قلع بزرگ بلورین، مملو از عسل و یک میز کوچک جلوی حضرت است. سلام و عرض ادب کردم. آقا فرمودند: سید محمدرضا بی انگشت از این عسل بخور. دیدم که آقا فرمودند و امر امام واجب است. من دست کردم یک انگشت برداشتم خوردم. چون درس سید ابوالحسن می‌رفتم ... گفتم: اجازه می‌دهید یک انگشت را هم برای سید ببرم؟ امیرالمؤمنین علیه السلام یک نگاهی به من کردند و با تبسم فرمودند: به سید عسل‌ها دادیم!

منقبت این است. اینها گم شده و این منابع را در شرح حال نمی‌نویسند و قصه‌های واهی و بی‌اساس [نقل می‌کنند]. توقعی که برای آقا سید ابوالحسن آمد، نامه امام زمان علیه السلام است

ادامه از صفحه قبل
آیت‌الله حاج شیخ حسین لنگرانی
• من راجع به حاج شیخ فضل‌الله نوری علیه السلام تاکنون چند کتاب منتشر کردم و در مورد ایشان از حاج شیخ حسین لنگرانی علیه السلام که پدرشان (حاج شیخ علی لنگرانی) از خصم‌های شیخ بوده، مطالبی نقل کردم. بد نیست در مورد ایشان هم اشاره‌ای داشته باشید.

بله، او خوب مردی بوده است. من از ایشان هم قصه‌ها دارم. حاج شیخ حسین لنگرانی بین شیعه خیلی مظلوم واقع شده است. آشیخ حسین کم می‌آمد قم؛ حیف؛ ولی خوب، به من خیلی عنایت داشت. خیلی اصرار داشت مرا تهران نگه دارد؛ البته یک شب پیشش بودم. به‌زور مرا نگه داشت.

• در کجا؟ منزل ایشان در گلوبندک یا کوچه غورخانه؟ گلوبندک. موقع خواب دیدم این پیرمرد حدوداً صدساله برخاست و با آن وضعیت جسمی، هفت تیرش را درآورد و زیر متکایش گذاشت. در زیر متکا نیز یک شصت تیر وجود داشت. ایشان در خانه تنها بود و جز من کسی با ایشان نبود. من تحمل نکردم و گفتم: آقا، این هفت تیر چیست؟! گفت: من دشمن، زیاد دارم. گفتم: تا به حال حمله‌ای هم به شما صورت گرفته است؟ گفت: بله، زیاد به سراغم آمده‌اند؛ ولی موفق نشده‌اند.

• خدا رحمتش کند و خیلی در دفاع از ولایت اهل بیت علیهم السلام می‌کوشید.

مرحوم لنگرانی شخصیتی بگناه بود. من در طول عمرم، دو نفر را دیده‌ام که به‌نحوی فوق‌العاده، اهل گریه و خنده بودند و گریه و خنده‌شان هم مرکب و نزدیک به هم بود؛ حاج شیخ حسین لنگرانی در تهران و آقا شیخ غلامرضا در یزد. آن دو داستانی برای انسان نقل می‌کردند و یا مزاحی می‌کردند و از خنده، فقهه می‌زدند و دیگران را هم به خنده می‌انداختند. بعد چیزی نمی‌گذشت که فنامثل درباره مصائب اهل بیت پیامبر علیهم السلام مطالبی سوزناک می‌گفتند و مانند باران اشک می‌ریختند و اشک دیگران را هم درمی‌آوردند. این ذخائر حیف است که از دست بروند و محاسن اینها زیاد در دست است. تا حالا قریب چهارصد و هفده، هجده نفر از المُنسّیون را توانستم از لایه‌های کتاب‌ها بگسترانم و شیخ حسین هم جزو این‌هاست. ما اگر این را چاپش کنیم، خیلی می‌کنند خلاف مغضوبی کردیم.

• حالا نوشته حضرت‌عالی راجع به مرحوم آقای لنگرانی هم اگر یک وقت باشد که من نگاهی کنم، خوب است؛ چون چند وقتی است که راجع به ایشان مطالبی می‌نویسم.

چشم. واقعاً حیف است چون اینها مفاخر تاریخ‌اند. بنای من این بوده که هر پیش‌نمازی ترجمه نشود؛ بلکه یکی از استخوان‌های شیعه باشد و فقیهی از اوزان باشد. حاج شیخ ملا قربانعلی زنجانی [از فقیهان مشروعه‌خواه زنجان در عصر مشروطه] هم از این‌هاست. او هم تقریباً یکی از فراموش‌شدگان تاریخ است و مردم فکر می‌کنند، فقط یک آخوند مقدسی بوده است. اینها خیلی خدمات دارند.

حالات علامه شعرانی علیه السلام

یک وقتی یکی از فضالی نجف، از یکی از آقایان تهران، یعنی آقا شیخ ابوالحسن شعرانی علیه السلام خیلی تعریف کرد. آن قدر گفت که مشتاق دیدار ایشان شدم. آن سال تابستان تصمیم گرفتم تهران بیایم و از نزدیک در درس ایشان شرکت کنم. آن وقت کمتر از سی سال داشتم. آمد تهران و منزل ایشان را سراغ گرفتم. یک خانه محقر خیلی خرابی داشت. یک عمامه خیلی کوچولویی داشت و یک محاسن خیلی کوتاه که من اول خیال کردم، این خادم آقا است! واقعاً دو روز، سه روز که آمدم خیلی شیفته ایشان شدم؛ دیگر هفت هشت سال بود که سه ماه تهران می‌ماندم و درس

معرفی کتاب

• روش‌شناسی فهم اندیشه سیاسی امام خمینی علیه السلام

کتاب «روش‌شناسی فهم اندیشه سیاسی امام خمینی علیه السلام» نگاهی نو به عرصه مطالعات امام‌پژوهی است که به‌قلم حجت‌الاسلام والمسلمین مقدمی شهیدانی نگارش یافته و به‌کوشش انتشارات وعده صادق در ۴۲۰ صفحه چاپ و منتشر شده است.

معرفی کتاب

کتاب «روش‌شناسی فهم اندیشه سیاسی امام خمینی علیه السلام» کتابی است که در آن، ضمن بررسی و نقد روش‌های اندیشه‌پژوهی رایج در بررسی اندیشه سیاسی امام خمینی علیه السلام، به تبیین ضوابط و ملزومات اندیشه‌پژوهی ایشان پرداخته شده است. مؤلف در این کتاب، به معرفی منطق و الگویی بومی با عنوان «روش اجتهادی» پرداخته و آن را مطلوب‌ترین روش در بررسی اندیشه سیاسی امام خمینی علیه السلام دانسته است.

ساختار کتاب

فصل اول: حیات‌نامه فکری و سیاسی امام خمینی علیه السلام؛ فصل دوم: جایگاه روش‌شناسی در فهم اندیشه‌های سیاسی؛ فصل سوم: نقد الگوهای روش‌شناختی رایج در فهم اندیشه سیاسی امام خمینی علیه السلام؛ فصل چهارم: روش اجتهادی؛ الگوی مطلوب روش‌شناختی فهم اندیشه سیاسی امام خمینی علیه السلام.

علاقه‌مندان برای تهیه کتاب به آیدی @vadehsadeqq پیام داده و یا به آدرس قم، روبه‌روی مدرسه حجتیه کتاب‌فروشی کیهان مراجعه نمایند.

• علم مفاهیم‌شناسی در قرآن (۱۱۴ جلد)

مجموعه ارزشمند «علم مفاهیم‌شناسی در قرآن» در ۱۱۴ جلد، توسط رسول ملکیان اصفهانی، تدوین و در سایت وزین قائمیه نصب و آماده بهره‌برداری (از سال ۱۳۹۴ تاکنون) جامعه علمی کشور و جهان گردیده است. تا هم-اکنون در سطح ایران و جهان، بیش از ۳۰۰ هزار نسخه دانلود و برداشت شده است. این مجموعه حاصل نزدیک به چهارده تلاش مستمر در زمینه تحصیل، تدریس و پژوهش قرآنی می‌باشد و با هدف اعتلای فرهنگ قرآنی و کمک به بنای تمدن نوین اسلامی بر اساس قرآن کریم به‌صورت مجموعه مرجع ارائه می‌شود.

معرفی اثر

مجموعه مذکور یک دانشنامه موضوعی و تخصصی قرآن کریم است که به بررسی واژگان قرآن از منظر علم مفاهیم‌شناسی می‌پردازد. این علم که در مرز بین علم لغت و علم تفسیر قرار دارد، روشی نوین در تحقیق و بررسی کلمات قرآن محسوب می‌شود. جلد نخست این مجموعه به‌عنوان مقدمه، به تبیین مبانی علم مفاهیم‌شناسی اختصاص دارد و سایر مجلدات (۱۱۳ جلد)، بر اساس حروف الفبا و به‌صورت موضوعی تدوین شده‌اند.

علاقه‌مندان برای دسترسی به کتاب، به سایت کتابخانه قائمیه مراجعه نمایند.

• اصول و فنون نگارش علمی

شبهه تدوین مقاله علمی بر اساس مهارت‌های بن‌دوینوسی نخستین متن آموزشی حوزه‌های علمیه در تدوین مقاله علمی با شبهه‌بند نویسی مهدی محقق‌فر، نویسنده کتاب آموزشی «اصول و فنون نگارش علمی» با بهره‌گیری از سال‌ها تجربه در برگزاری کارگاه‌های آموزشی، برای بعضی از واژگان و اصطلاحات، معادل‌هایی نوآفریده و توانسته است، با بیان مثال‌هایی از منابع حوزوی، ظرافت‌ها و مطالب دشوار این سبک از مقاله‌نویسی را بهتر و کارآمدتر بیاموزد.

فصول کتاب

فصل اول: بند و شبهه‌های نوشتن آن (در چهار درس)؛ فصل دوم: مقاله کوتاه و شبهه‌های نوشتن آن (در چهار درس)؛ فصل سوم: تدوین مقاله علمی (در شش درس). محتوای این کتاب برای عموم طلاب به‌ویژه سطح یک کاربرد دوچندان دارد و نیز برای علاقه‌مندان به مقاله‌نویسی حتی در سطوح بالاتر برای پایان‌نامه‌نویسی و مقالات پژوهشی، مفید و کاربردی است. علاقه‌مندان برای تهیه کتاب به سایت مؤسسه نشر حوزه‌های علمیه به نشانی nashrehowzeh.ir مراجعه کنند و یا با شماره ۰۹۳۸۷۹۲۲۲۹ تماس بگیرند.

انجمن علمی

روش‌شناسی فهم اندیشه

علم مفاهیم‌شناسی

در قرآن

جلد ۱

رسول ملکیان اصفهانی

اصول فنون نگارش علمی

مهدی محقق‌فر

ندیم‌ها چگونه کار می‌کنند؟

امام خمینی علیه السلام به‌معنای واقعی هنرمند بود، اگرچه بازیگر نبود. هنر ایشان در این بود که با زبانی ساده و بی‌آلایش، افراد را تا پای جان به دنبال هدف و آرمان خود می‌کشاند.

برای مثال، محمدحسین فهمیده که امام را ندیده بود و سیزده سال داشت، این هنر امام بود که از او چنین شخصیتی ساخت.

- فضای مجازی یا حقیقی؛ کدام بستر برای جهاد تبیین کارآمدتر است؟**

• درخصوص مدل حقیقی و مجازی، نباید دوگانه‌ای بین این دو ایجاد کرد.

امروزه ما دو فضای زیست داریم؛ فضای مجازی و فضای واقعی که هر دو، محل زندگی انسان‌ها هستند. در هر دو فضا تحریف وجود دارد و درنتیجه در هر دو تبیین لازم است.

برای درک نسبت این دو، می‌توان آن را به نماز ظهر و عصر تشبیه کرد که هر دو واجب هستند و هیچ‌کدام جای‌گزین دیگری نمی‌شوند. گاهی امکانات و توانایی فرد در فضای مجازی بیشتر است و گاهی در فضای حقیقی.

به‌تعبیر رهبر انقلاب، امروزه فضای مجازی واقعاً حقیقی است و برای برخی حتی حقیقی‌تر از فضای واقعی شده است.

فردی که در فضای مجازی یا حقیقی توانایی بیشتری دارد، می‌تواند در همان فضا فعالیت کند؛ اما هیچ‌کدام جایگزین دیگری نمی‌شوند.

گاهی امکانات ظهور و بروز در فضای مجازی بیشتر است و باید در آنجا فعالیت کرد. گاهی در فضای حقیقی امکانات بیشتری وجود دارد و باید در آنجا فعال بود؛ اما هیچ‌کدام جای دیگری را نمی‌گیرد. هر دو فضای زیست انسان‌های امروز هستند. به‌تعبیر رهبر انقلاب، فضای مجازی واقعاً فضای حقیقی است و برای برخی، حتی حقیقی‌تر از فضای واقعی شده است. برخی افراد بیشتر در فضای مجازی زندگی می‌کنند تا فضای حقیقی. پس دوگانه‌ای وجود ندارد.

برخی از افراد در فضای مجازی بیشتر می‌توانند، ظهور و بروز داشته باشند. و برخی در فضای حقیقی؛ اما هیچ‌کدام جایگزین دیگری نمی‌شوند.

• **چرا در عرصه جهاد تبیین بر روی فهم امتداد مکتب انقلاب اسلامی تأکید می‌کنید؟**

• در خصوص فهم امتداد مکتب انقلاب اسلامی، باید دید امروز از بیان و زبان و اندیشه چه کسی باید آن را فهمید؟ از کسی که اکنون حضور دارد یا از کسی که از دنیا رفته یا شهید شده است؟

عقل می‌گوید: این اولویت شخصی نیست که از بین چند گزینه انتخاب کنیم. برای امتداد اجتماعی مکتب انقلاب اسلامی و بیان آن به‌خصوص در این روزها که مصادیق مختلفی در حوزه کنش‌های انقلاب اسلامی رخ می‌دهد، چه کسی باید این را تبیین کند؟

نمی‌توان گفت فقط می‌خواهیم از منابع گذشته استفاده کنیم. نکته دقیقی در این میان وجود دارد: چرا معتقدیم امامت منقطع نمی‌شود و امتداد دارد؟ چرا امامت امیرالمؤمنین علیه السلام در امام مجتبی علیه السلام ختم نشد؟ چرا فقها می‌گویند: باید از مجتهد زنده تقلید کرد؟ زیرا مجتهد زنده برای مسائل امروز فتوا می‌دهد.

مجتهدی که بیست سال پیش از دنیا رفته، چگونه می‌تواند برای مسأله امروز فتوا دهد؟

باید برای فهم امروز و تعیین تکلیف امروز تلاش کنیم. اگر فقط به گفته‌های گذشته اکتفا کنیم، تکلیف امروز مشخص نمی‌شود. نمی‌توان گفت خودمان استنباط می‌کنیم.

اگر همه مردم قدرت استنباط داشتند، می‌توانستند از گفته‌های گذشته برای امروز راهکار پیدا کنند. چرا پس از آیت‌الله بروجردی علیه السلام به مرجع تقلید زنده نیاز داریم؟ چرا همه نمی‌گویند از گفته‌های ایشان استنباط می‌کنیم؟

پس دو مسأله مطرح است: امتداد اجتماعی انقلاب اسلامی و تبیین آن و حل مسائل روز.

به‌همین دلیل است که امامت، ولایت فقیه و مرجعیت امتداد دارد.

• **به‌تعبیر رهبر انقلاب، امروزه فضای مجازی واقعاً حقیقی است و برای برخی حتی حقیقی‌تر از فضای واقعی شده است.**

فردی که در فضای مجازی یا حقیقی توانایی بیشتری دارد، می‌تواند در همان فضا فعالیت کند؛ اما هیچ‌کدام جایگزین دیگری نمی‌شوند.

گاهی امکانات ظهور و بروز در فضای مجازی بیشتر است و باید در آنجا فعالیت کرد. گاهی در فضای حقیقی امکانات بیشتری وجود دارد و باید در آنجا فعال بود؛ اما هیچ‌کدام جای دیگری را نمی‌گیرد. هر دو فضای زیست انسان‌های امروز هستند.

به‌تعبیر رهبر انقلاب، فضای مجازی واقعاً فضای حقیقی است و برای برخی، حتی حقیقی‌تر از فضای واقعی شده است. برخی افراد بیشتر در فضای مجازی زندگی می‌کنند تا فضای حقیقی. پس دوگانه‌ای وجود ندارد.

برخی از افراد در فضای مجازی بیشتر می‌توانند، ظهور و بروز داشته باشند. و برخی در فضای حقیقی؛ اما هیچ‌کدام جایگزین دیگری نمی‌شوند.

برانگیزاننده است که جوانان را به حضور در جبهه‌ها ترغیب می‌کرد.

همچنین در مراسم عزاداری، تفاوت است میان روضه‌خوانی صرف و روضه‌خوانی که منجر به تداوم مکتب امام حسین علیه السلام می‌شود. شهید مطهری علیه السلام در کتاب حماسه حسینی به این نکته اشاره می‌کند که هدف از یاد امام حسین علیه السلام صرفاً گریستن نیست؛ بلکه ایشان الگوی نقلابی‌گری و تحول‌آفرینی است.

تبیین برانگیزاننده باید در مخاطب احساس مسئولیت و رسالت ایجاد کند. هدف این است که مخاطب از حالت مصرف‌کنندگی صرف خارج شده و به عنصری تولیدکننده و منتشرکننده تبدیل شود.

این تبیین لزوماً نباید در سطح مباحث تمدنی باشد؛ اما باید بتواند مخاطب را از حالت انفعال خارج کند.

• **چگونه می‌توان متکلم و مخاطب بهتری برای جهاد تبیین شد؟**

• این موضوع به هنر افراد بستگی دارد. در مورد هنر، باید به یک تحریف ذهنی اشاره کنم. گاهی ما ابزارهای رسانه‌ای را مساوی با کار هنری می‌دانیم که این اشتباه است. بین هنر و رسانه در عرصه شهادت، تفاوت وجود دارد و نسبت‌شان عموم و خصوص مطلق است.

هر کار هنرمندانه‌ای کار رسانه‌ای است؛ اما هر کار رسانه‌ای لزوماً هنری نیست.

برای مثال، ممکن است مجهزترین دوربین‌ها، دستگاه‌های صدابرداری، تجهیزات رسانه‌ای و دکور را داشته باشیم؛ اما با این تجهیزات کار هنری انجام ندهیم. کار هنری در عرصه جهاد تبیین، زمانی معنا دارد که تبیین نقطه‌زن و برانگیزاننده باشد.

اگر در یک جمع دانش‌آموزی، دانشجویی، خانوادگی یا طلبگی، مسأله روز را چنان زیبا تبیین کنید که مخاطب پس از جلسه بگوید «حق با شماست و باید کاری انجام دهم»، شما هنرمند هستید؛ حتی اگر هیچ تجهیزات رسانه‌ای نداشته باشید.

همه می‌توانند در رسانه نقش داشته باشند، مشروط به اینکه هنرمند خوبی باشند. لازم نیست حتماً تجهیزات رسانه‌ای مجهز داشته باشیم یا دوربین بدانیم. کار رسانه‌ای زمانی اثرگذار است که در آن هنر نهفته باشد. اگر در ارائه خود هنر نداشته باشید، صرفاً یک انتقال‌دهنده هستید.

البته اگر هنرمند باشیم و تجهیزات رسانه‌ای هم داشته باشیم، نور علی نور است. هدف این نیست که تجهیزات رسانه‌ای را نفی کنیم؛ بلکه می‌خواهیم بگوییم اصل، هنر است هر بازیگری هنرمند نیست؛ اما برخی هنرمندان بازیگر هستند. بعضی بازیگران، هنر انتقال مفاهیم مورد نظر کارگردان و نویسنده را به مخاطب ندارند.

جهاد تبیین

فریضه قطعی و فوری

در نبرد ترکیبی با نظام سلطه

گفت‌وگو با مدیر تبیین منظومه فکری مقام معظم رهبری در کشور / **بخش اول**

اشاره: امروز مواجهه با نظام سلطه، نبردی ترکیبی با محوریت جهاد شناختی و تبیین است. جهاد تبیین، عملیاتی کاملاً میدانی است که بر شناخت دقیق مسائل و تبیین نقطه‌زن و برانگیزاننده استوار است. این فریضه، واجب عینی، تعیینی و زمان‌مند (فوری) بوده و رهبر انقلاب آن را «جهاد عظیم روزگار» و «فریضه قطعی فوری» نامیده‌اند. تبیین مؤثر، مردم را از انفعال خارج کرده و به کنش در دفاع از انقلاب مردم‌پایه دعوت می‌کند؛ همان‌گونه که امام خمینی علیه السلام با تبیین ساده و هنرمندانه، ملت را به پیروزی انقلاب بدون سلاح رساند. موفقیت جهاد تبیین نیازمند شناخت مخاطب، مسأله‌یابی دقیق، محتوای برانگیزاننده و حفظ هویت جهادی است. طلاب، بانوان و آحاد مردم ظرفیت‌های اصلی این جهاد به‌شمار می‌روند و اولویت کنونی، تبیین آرمان‌ها (آزادی، استقلال، عدالت، رفاه و پیشرفت) و دستاوردهای انقلاب اسلامی است.

حجت‌الاسلام اسماعیل فخریان، مدیر تبیین منظومه فکری مقام معظم رهبری در کشور در گفت و گو با خبرگزاری حوزه، به پرسش‌های متنوعی در خصوص جهاد تبیین و بایسته‌های آن انجام داده‌اند که در ادامه تقدیم شما علاقه‌مندان می‌شود.

حرکت، انگیزه مقاومت و کنش ایجاد می‌کند. از آنجا که انقلاب ما مردم‌پایه است، تبیین مهم‌ترین عامل برای آوردن مردم به وادی دفاع از انقلاب و کنش در ساحت آن است.

به‌تعبیر شهید بهشتی در کتاب «میانی قانون اساسی»، جمهوری اسلامی، قالب حکمرانی انقلاب اسلامی است. جمهوری اسلامی، یعنی مردم برای پیاده کردن قانون خدا به میدان بیایند. «اسلامی» به‌معنای قوانین خدا و «جمهوری» به‌معنای حضور مردم در پیاده‌سازی این قوانین است که منجر به مردم‌سالاری می‌شود.

از آنجا که انقلاب اسلامی و مدل حکمرانی آن مردم‌پایه است و مردم‌سالاری مهم‌ترین رکن جمهوری اسلامی است، فاصله گرفتن مردم، می‌تواند به اضمحلال آن بینجامد. برای بقای جمهوری اسلامی، نیاز به کمک مردم داریم و تبیین، تنها راه آوردن مردم به میدان است.

نمونه موفق این رویکرد را می‌توان در شیوه امام خمینی علیه السلام دید که بدون داشتن رسانه، پول و امکانات گسترده، تنها با نوازکاست و اعلامیه و از طریق تبیین، مردم را به میدان آورد. امام از سال ۴۱ تا ۵۷، مردم را به برداشتن سلاح دعوت نکرد؛ بلکه با تبیین و دعوت به تظاهرات مسالمت‌آمیز، انقلابی بدون سلاح را به پیروزی رساند.

• **راهکارهای مؤثر جذب مردم به جهاد تبیین چیست؟**

• پاسخ این پرسش را می‌توان در سخنرانی رهبر انقلاب در حرم امام خمینی علیه السلام یافت.

ایشان تأکید کردند که امام علیه السلام با تبیین، مردم را به میدان‌های مختلف انقلاب، حکمرانی و عرصه‌های گوناگون جمهوری اسلامی وارد کردند؛ اما برای این تبیین، دو شرط اساسی بیان نمودند؛ زیرا هر نوع تبیینی نمی‌تواند موجب حضور مؤثر مردم در میدان شود.

شرط نخست: تبیین باید «نقطه‌زن» باشد

نقطه‌زن بودن به‌معنای دقیق به هدف زدن است. یک تبیین زمانی می‌تواند نقطه‌زن باشد که ما مسأله را به‌درستی شناسایی کرده باشیم. بدون قدرت مسأله‌یابی، نقطه‌زنی امکان‌پذیر نیست. برای مثال، اگر برای تبیین، به یک مدرسه دخترانه می‌رویم، باید بدانیم:

۱. در حال حاضر مسأله و دغدغه اصلی این دانش‌آموزان چیست؟

۲. انقلاب اسلامی در نگاه و ذهن آنها چه جایگاهی دارد؟

۳. چه مسائلی برای این قشر از جامعه در ارتباط با انقلاب اسلامی مطرح است؟

اگر این موارد را به‌درستی شناسایی نکرده باشیم، تبیین ما نقطه‌زن نخواهد بود؛ بنابراین:

۱. تبیین باید نقطه‌زن باشد.

۲. تبیین نقطه‌زن باید مبتنی بر کشف و شناسایی دقیق مسأله باشد.

۳. کسی که توانایی کشف و شناسایی مسأله را ندارد، طبیعتاً در حل مسأله نیز ناتوان خواهد بود.

این رویکرد نشان می‌دهد که جهاد تبیین صرفاً یک فعالیت گفتاری ساده نیست؛ بلکه نیازمند شناخت دقیق مخاطب، درک عمیق مسائل و چالش‌های او و ارائه تبیینی متناسب با این شناخت است. این همان نقطه‌زنی است که رهبر انقلاب بر آن تأکید دارند.

این موضوع با تأکید رهبر انقلاب در دیدار با دانشجویان نیز همخوانی دارد که فرمودند: دانشجو باید به حل مسأله بپردازد. صرف تحصیل و کسب مدرک کافی نیست؛ بلکه مهم این است که دانشجو چه مسأله‌ای از مسائل کشور را حل کرده است.

خصوصیت دوم تبیین مؤثر، «تبیین برانگیزاننده» است. تبیین برانگیزاننده در مقابل تبیین خنثی قرار می‌گیرد.

باتوجه به گستردگی عرصه‌های جهاد تبیین و حضور همه‌جانبه رسانه‌های مخالف، محدودیتی برای بستر تبیین‌گر وجود ندارد و هر موقعیتی می‌تواند بستر مناسبی برای تبیین باشد.

در تبیین برانگیزاننده، قالب ارائه مطلب اهمیت ویژه‌ای دارد. این نوع تبیین باید به‌گونه‌ای باشد که مخاطب را از حالت انفعال خارج کرده و به عمل وادارد. به‌عنوان نمونه، سروده‌های حاج صادق آهنگران در دوران دفاع مقدس، نمونه‌ای از محتوای

در باب جهاد و معنای آن سه نکته قابل ذکر است:

اول، معنای دقیق جهاد که در کتاب «هم‌زمان حسین علیه السلام»، (مجموعه ده سخنرانی رهبر انقلاب در هیأت انصارالحسین تهران، محرم ۱۳۵۱) به آن پرداخته شده است.

جهاد در زبان عربی به‌معنای مطلق تلاش و کوشش نیست. قرآن هر نوع سعی و تلاشی را جهاد نمی‌نامد. جهاد آن کوششی است که در مقابل دشمن صورت گیرد. اگر دشمنی در میان نباشد یا با دشمن موجود، درگیری نداشته باشیم، تلاش‌های ما صرفاً «سعی» محسوب می‌شود و نمی‌توان آن را جهاد نامید.

دوم، جهاد منحصر به جنگ نظامی نیست. جهاد نظامی (جنگ سخت) تنها یکی از مصادیق آن است. مواجهه با دشمن، می‌تواند فرهنگی، سیاسی، اقتصادی یا ترکیبی از این‌ها باشد. در نبرد ترکیبی، درگیری هم‌زمان در چند عرصه جریان دارد. فراتر از این چهار عرصه، جهاد و نبرد شناختی است.

سوم، در شرایط کنونی، مواجهه ما با نظام سلطه (اصطلاح مورد تأکید رهبر انقلاب)، نبردی ترکیبی است. این نبرد در دوره‌های مختلف اشکال متفاوتی داشته است. در دفاع مقدس عمدتاً نظامی، در دهه هفتاد غالباً فرهنگی، از اواخر دهه هفتاد سیاسی، در دهه نود اقتصادی و اکنون ترکیبی با محوریت نبرد شناختی است.

نتیجه آنکه جهاد همواره میدانی است— خواه میدان نظامی، فرهنگی، اقتصادی، سیاسی یا شناختی— و نباید آن را صرفاً امری تئوریک و نظری تلقی کرد.

جهاد تبیین، همچون سایر جهادها، عملیاتی کاملاً میدانی است که موضوع و قالب آن، بر شناخت و تبیین استوار است.

این پرسش که «تا کی می‌خواهی درگیر کتاب خواندن و گفتن باشی؟ پس کی می‌خواهی وارد میدان شوی؟»، نشان‌دهنده درک نادرستی از ماهیت جهاد تبیین است. جهاد تبیین مطلقاً میدانی است؛ اما موضوع و مصادق آن، متفاوت است و نمی‌توان آن را صرفاً نظامی یا تئوری دانست.

رهبر انقلاب بر جهاد تبیین با عناوینی چون «جهاد عظیم روزگار» و «فریضه قطعی فوری» تأکید کرده‌اند.

این فریضه سه ویژگی اساسی دارد:

۱. واجب عینی است؛ یعنی بر شخص هر فرد واجب است.
۲. تعیینی است نه تخییری؛ یعنی فقط همین مورد واجب است و قابل جای‌گزینی با موارد دیگر نیست.
۳. زمان‌مند است و فوریت دارد.

در همین راستا، رهبر انقلاب در دیدار با مردم قم، به‌مناسبت ۱۹ دی، با اشاره به واقعه توابین فرمودند که آنها به‌موقع تشخیص ندادند و به‌موقع وارد میدان نصرت امام نشدند و در نتیجه، هم امام شهید شد و هم خودشان و دیگر امام زنده نشد.

• **عوامل اصلی پویایی و اثربخشی جهاد تبیین چیست؟**

• جهاد تبیین به مسأله شناخت برمی‌گردد؛ موضوعی که شهید مطهری علیه السلام در کتاب «مسأله شناخت» به آن پرداخته است. شناخت مهم‌ترین عامل و انگیزه حرکت در انسان‌هاست. همان‌طور که آگاهی از فواید یک ویتامین در فصل پاییز، می‌تواند منجر به خرید و مصرف آن شود، شناخت هم موجب حرکت و پیگیری می‌شود.

رهبر انقلاب در تاریخ ۱۳۹۵/۳/۵، تبیین را اساس کار دانسته‌اند. این اهمیت از آنجا ناشی می‌شود که تبیین در مردم،

به گزارش خبرگزاری حوزه، حجت‌الاسلام والمسلمین حمید ملکی، قائم‌مقام مدیر حوزه علمیه قم در آیین اختتامیه نخستین رویداد ملی «نهضت روایت حوزه» (بخش متنی) که در مرکز رسانه و فضای مجازی حوزه‌های علمیه در شهر مقدس قم برگزار شد، با تأکید بر اهمیت «جهاد تبیین» و ضرورت روایت‌گری صحیح، آن را خط مقدم مقابله با پروژه دروغ‌پردازی دشمن دانست و تصریح کرد: روایت‌گری امروز، جهاد در برابر «اسرائیلیات» مدرن است.

شکوه حضور در صحنه ملت ایران

قائم‌مقام مدیر حوزه علمیه قم، با اشاره به تحولات اخیر و تلاش جریان‌های معارض برای القای یأس و پایان کار انقلاب اسلامی، خاطرنشان کرد: برخی افراد ضعیف‌الایمان گمان می‌کردند کار تمام شده است؛ اما باطل همچون کف روی آب است که چند صباحی جولان دارد. در مقابل، رهبری آگاه و مؤمن با روایت صحیح، امید و ایستادگی را در جامعه زنده نگه داشت و نشان داد، ملت ایران با شکوه در صحنه حاضر خواهد شد.

تقابل جهانی میان جبهه حق و باطل

وی با ترسیم تقابل دو جبهه فکری و فرهنگی در داخل و خارج از کشور افزود: در یک‌سو جریان‌هایی با تکیه بر بی‌پندوباری و هیاهوی رسانه‌ای قرار دارند و در سوی دیگر، جریان ایمان، تقوا، جهاد و معنویت ایستاده است؛ تقابلی که در سطح جهانی نیز میان جبهه حق و باطل استمرار دارد. حجت‌الاسلام والمسلمین ملکی، با استناد به روایات مربوط به یاران حضرت ولی‌عصر علیه‌السلام گفت: در برخی روایات آمده است که هر یک از یاران حضرت، توان چندین برابر دارند؛ این بیانگر آن است که ایمان، ظرفیت و توان انسان را چند برابر می‌کند.

وی با اشاره به مفهوم «اسرائیلیات» در تاریخ اسلام، تصریح کرد: اسرائیلیات، روایت‌های تحریف‌شده‌ای بود که در لباس دین عرضه می‌شد. امروز نیز همان جریان تحریف، با ابزارهای نوین رسانه‌ای در پی القای روایت‌های دروغین است. اگر آنان با قلم و رسانه روایت می‌سازند، ما نیز باید با روایت صادقانه و مستند، حقیقت را تبیین کنیم.

یاد شهید علی خوش‌لفظ؛ روایت‌گری متعهدانه

قائم‌مقام مدیر حوزه علمیه قم در بخش دیگری از سخنان خود، با گرامی‌داشت یاد شهید جانباز ۷۰ درصد دفاع مقدس شهید علی خوش‌لفظ، گفت: ایشان در روایت‌گری، دقت و تعهد ویژه‌ای داشت و همواره می‌کوشید، حقیقت را بدون تحریف بازگو کند. این شیوه، الگوی روایت‌گری صادقانه است. برکت روایت‌گری او موجب شناخته‌شدن شخصیت‌هایی شد که در گمنامی زیستند؛ اما سرمایه‌های عظیم معنوی بودند.

یادی از شهید علی چیت‌سازیان

وی با اشاره به کتاب روایت زندگی شهید علی چیت‌سازیان، گفت: این اثر چنان مورد توجه قرار گرفت که رهبر معظم انقلاب بر آن تفریط نوشتند و پیام آن در سطح بین‌المللی منتشر شد. ترجمه این کتاب به زبان عربی در لبنان نشان داد که حقیقت، مرز جغرافیایی نمی‌شناسد و اگر درست روایت شود، ماندگار و جهانی می‌شود.

نوشتن؛ نظم بخش ذهن و تجلی قداست قلم

این استاد حوزه علمیه در ادامه، با اشاره به آیه «وَمَا يَسْطُرُونَ» اظهار کرد: قسم الهی به قلم، نشان‌دهنده قداست آن است. قلم باید با ادب، نیت خالص و مسئولیت‌پذیری در دست گرفته شود.

روایت‌گری (هنر) است

وی روایت‌گری را هنری دانست که عقل و احساس را در کنار هم قرار می‌دهد و مخاطب را در متن واقعه می‌نشانند؛ به‌گونه‌ای که با شخصیت داستان همدلی می‌کند و پیام را عمیق‌تر درک می‌نماید.

قائم‌مقام مدیر حوزه علمیه قم در پایان، با قدردانی از حجت‌الاسلام والمسلمین رستمی، مسئول مرکز رسانه و فضای مجازی حوزه‌ها علمیه و دست‌اندرکاران رویداد ملی نهضت روایت حوزه، ابراز امیدواری کرد: ثمرات این حرکت فرهنگی در عرصه‌های مختلف رسانه‌ای نمایان شود و جبهه روایت صادقانه، بیش از پیش تقویت گردد.

• راه پیروزی در جنگ روایت‌ها

استفاده از ظرفیت «انسان رسانه‌های» طلبه است

حجت‌الاسلام والمسلمین رضا رستمی مسئول مرکز رسانه و فضای مجازی حوزه‌های علمیه نیز در این مراسم، با تأکید بر اهمیت راهبردی «سواد روایت» در برابر «سواد رسانه» متداول، خواستار به‌کارگیری ظرفیت عظیم طلاب به‌عنوان «انسان رسانه» برای مقابله با الگوریتم‌های رسانه‌ای دشمن شد و حمایت از مجموعه‌های طلبگی هويت‌مند را راهبردی کلیدی در شرایط کنونی دانست.

سواد روایت؛ سلاح پنهان دشمن

مسئول مرکز رسانه و فضای مجازی حوزه‌های علمیه، با اشاره به یک خلأ راهبردی در عرصه رسانه گفت: دشمن از یک‌سو ما را به فراگیری «سواد رسانه» مطابق با الگوی مدنظر خود تشویق می‌کند، اما از سوی دیگر، به‌شدت از «سواد روایت» بهره می‌برد، بی‌آنکه نامی از آن ببرد. اگر مراجعه کنیم، در زمینه سواد روایت، به‌ویژه روایت به‌عنوان ابزار ذهنیت‌سازی، تقریباً هیچ منبع و توصیه‌نامه‌ای نداریم. بیشتر آثاری هم که با این عنوان نوشته شده، معطوف به «روایت داستانی» است، نه روایت به‌معنای بیان واقعیت برای ایجاد ذهنیت مطلوب در مخاطب.

قائم‌مقام مدیر حوزه علمیه قم در آیین اختتامیه نخستین رویداد ملی «نهضت روایت حوزه»

«روایت‌گری صحیح» خط مقدم مقابله با دروغ‌پردازی دشمن است

حجت‌الاسلام والمسلمین ملکی، روایت‌گری صحیح را خط مقدم مقابله با پروژه دروغ‌پردازی دشمن دانست و با اشاره به مفهوم «اسرائیلیات» در تاریخ اسلام، جریان‌های امروز رسانه‌ای علیه ارزش‌های دینی را «اسرائیلیات مدرن» نامید که با ابزارهای نوین در پی تحریف حقیقت هستند.

حجت‌الاسلام والمسلمین رستمی، با بیان اینکه متأسفانه در دهه‌ها و سده‌های گذشته، روایت حوزه علمیه در اختیار خود حوزه نبوده است، تصریح کرد: دشمنان خارجی و به‌ویژه دشمنان داخلی، روایت‌گران اصلی حوزه بوده‌اند. آنان با روایت‌های هدفمند خود، ذهنیت جامعه را نسبت به حوزه شکل داده‌اند و هر خرده‌روایتی از خدمات حوزه در کلان‌روایت‌های ساخته‌شده توسط آنان هضم و نادیده گرفته می‌شود.

مدیرمسئول خبرگزاری حوزه، با ذکر مثال، کلان‌روایت دشمن درباره «ناکارآمدی نظام» را نمونه‌ای از این راهبرد خواند و افزود: دشمن با سرمایه‌گذاری گسترده، این ذهنیت را ایجاد کرده است؛ به‌گونه‌ای که امروز هر گزاره‌ای از خدمات نظام اسلامی مطرح می‌شود، ذیل این کلان‌روایت هضم شده و اثر خود را از دست می‌دهد. این همان معنای جنگ روایت‌هاست که رهبر معظم انقلاب بارها بر آن تأکید کرده‌اند.

الگوریتم‌ها در خدمت دشمن

مسئول مرکز رسانه و فضای مجازی حوزه‌های علمیه، با اشاره به رفتار پلترم‌های اجتماعی در جریان اغتشاشات گفت: در آن ایام، الگوریتم‌ها بر اساس قاعده متداول خود عمل نمی‌کردند. صفحاتی که علیه نظام فعالیت می‌کردند، بدون رعایت الگوریتم‌ها، دیده‌شدگی بسیار بالایی داشتند و در مقابل، نیروهای انقلابی که با رعایت کامل قواعد، محتوای پاسخ‌دهنده به شبهات تولید می‌کردند، با محدودیت‌های گسترده مواجه می‌شدند.

انسان رسانه‌ها؛ راه نجات از فیلترینگ هوشمند

وی راه‌حل این معضل را استفاده از ظرفیت «انسان رسانه» دانست و تأکید کرد: در شرایطی که پلترم‌ها با فیلترینگ هوشمند خود، محتوای انقلابی را کنار می‌زنند، تنها راه نجات، به‌میدان آمدن خود نیروهای انسانی دغدغه‌مند و توانمند است. الحمدلله حوزه علمیه، لشکری از طلاب خلاق، توانمند و دغدغه‌مند را در اختیار دارد که اگر به ابزار روایت مسلح شوند، می‌توانند نجات‌بخش حوزه و انقلاب باشند و فیلترینگ هوشمند پلترم‌ها را بی‌اثر کنند.

چرا باید از مجموعه‌های طلبگی دغدغه‌مند حمایت کرد؟

حجت‌الاسلام والمسلمین رستمی در بخش دیگری از سخنان خود، با تبیین دلایل ضرورت حمایت از مجموعه‌های طلبگی دغدغه‌مند، این مجموعه‌ها را سرمایه‌های اصلی حوزه در عرصه روایت‌گری دانست و گفت: این مجموعه‌ها که دغدغه‌مند و دارای هويت هستند، معمولاً خلاقانه عمل می‌کنند؛ زیرا وظایف مصوب ندارند و درگیر چارچوب‌های دست‌وپاگیر اداری نیستند. همچنین «به‌هنگام» عمل می‌کنند و مهم‌تر از همه، در نوسانات مالی حوزه علمیه و نهادهای فرهنگی از پای نمی‌نشینند و کارشان متوقف نمی‌شود. بسیاری از این مجموعه‌ها، هم‌سه و ویژگی خلاقیت، به‌هنگام بودن و پایداری در برابر نوسانات راه‌زمان دارند.

شبکه نویسندگان؛ نمونه‌ای از مجموعه‌های هويت‌مند و خلاق
مدیرمسئول هفته‌نامه افق حوزه، با اشاره به مجموعه «شبکه نویسندگان انقلاب اسلامی» گفت: بنده دیداری با برخی از اعضای این مجموعه داشتم. بالای نود درصد آنان را جوانان بانگیزه و توانمند تشکیل می‌دهند؛ هرچند بزرگواران پیشکسوتی نیز در میان آنان حضور دارند. این ظرفیت بسیار ارزشمندی است و وظیفه ماست که از این مجموعه‌ها حمایت کنیم.

نهضت روایت حوزه؛ دستاوردی فراتر از انتظار در بی‌منبعی کامل
وی با قدردانی از زحمات حجت‌الاسلام قهرمانی و مجموعه

تدوین شده است.

موفقیت طرح‌های تبلیغی در میان بازار و اصناف

مدیر شبکه نویسندگان انقلاب اسلامی، با اشاره به اجرای طرح‌های تبلیغی ویژه در میان بازاریان اطراف حرم مطهر حضرت معصومه علیها‌السلام گفت: نزدیک به شش‌ماه فعالیت مستمر بر اساس طرحی هدفمند انجام شد که نتیجه آن، اثربخشی قابل توجه در میان اصناف و بازاریان بود؛ به‌گونه‌ای که حتی اساتید محترم حوزه‌های علمیه که از بیرون نظاره‌گر بودند، این فعالیت‌ها را بسیار اثرگذار ارزیابی کردند.

حجت‌الاسلام بابایی افزود: وضعیت موجود بازاریان به‌سمت نظام مسائل اقتصادی و معیشتی سوق پیدا کرده بود؛ اما در ایام اغتشاشات، همین بازاریان با انتشار بیانیه‌ها و تولید محتوای تصویری، به دفاع از نظام اسلامی برخاستند که این یکی از خروچی‌های ملموس این طرح‌های تبلیغی بود.

مدیر شبکه نویسندگان انقلاب اسلامی، با اشاره به محور چهارم فعالیت‌ها یعنی توسعه بسترهای تبلیغی و ساختارهای عملیاتی گفت: ما کار تبلیغ را از حالت فردی و پراکنده خارج کرده و به سمت فعالیت‌های گروهی و شبکه‌ای سوق دادیم. برای تحقق این هدف، شبکه‌ای متشکل از ۱۵۷ محله در شهر قم ایجاد شده است.

وی تصریح کرد: برای هر یک از ۱۵۷ محله قم، هسته تبلیغی مستقل ایجاد کرده‌ایم که تحت روایت و محوریت امام جماعت شاخص آن منطقه فعالیت می‌کنند. این شبکه، فعالیت‌های تبلیغی را از حالت پراکنده و فردی به فعالیت منسجم و گروهی تبدیل کرده است.

تمرکز بر حل مسائل اجتماعی به جای اجرای برنامه‌های پراکنده

حجت‌الاسلام بابایی، با بیان اینکه هدف ما دنبال کردن برنامه‌های زیاد در مساجد و مدارس نیست، تأکید کرد: رویکرد ما تمرکز بر «حل نظام مسائل» هر محله است. اگر در محله‌ای آسیب اجتماعی وجود دارد، باید همان مسئله حل شود. ما در گام نخست به این نتیجه رسیدیم که یکی از آسیب‌های جدی در مدارس، بحث تهدید هویتی نسل نوجوان و جوان است و برای این مسئله برنامه‌ریزی جدی کرده‌ایم.

• اگر حوزه روایت نشود، دیگران آن را تحریف می‌کنند

حجت‌الاسلام والمسلمین علی قهرمانی هم در این آیین، با اشاره به شرایط پیچیده «جنگ روایت‌ها» تأکید کرد که امروز در نقطه‌ای تاریخی قرار داریم که اگر حوزه علمیه نتواند خود را به‌درستی روایت کند، روایت‌های مغرضانه و ناقص جای آن را خواهد گرفت.

میدان روایت؛ فراگیر و همگانی

مسئول نخستین رویداد ملی «نهضت روایت حوزه»، با اشاره به تأکیدات رهبر معظم انقلاب بر «آتش‌بختیاری» و ضرورت حضور اقشار مختلف در عرصه جهاد تبیین گفت: امروز روایت‌گری صرفاً وظیفه طلاب نیست؛ معلمان، اساتید دانشگاه، پرستاران و عموم مردم نیز باید در این میدان نقش آفرینی کنند؛ چراکه دشمن با روایتی معکوس و بعضاً ۱۸۰ درجه خلاف واقع، در حال تأثیرگذاری بر افکار عمومی است.

حجت‌الاسلام والمسلمین قهرمانی، با اشاره به نقش تبلیغی حوزه در ترویج ارزش‌هایی همچون تکریم والدین، تحکیم خانواده و کاهش آسیب‌های اجتماعی، اظهار کرد: بسیاری از هنجارهای مثبت فرهنگی در جامعه، حاصل پیام‌های مستمر دینی و تبلیغی است که طی دهه‌ها توسط روحانیت منتقل شده است.

وی انقلاب اسلامی را نمونه‌ای از اثرگذاری حوزه دانست و گفت: حوزه با جمعیتی محدود، توانست جریان عظیمی را در تاریخ معاصر رقم بزند و امروز نیز در حوادثی همچون سیل، زلزله و کرونا، حضور طلاب در خط مقدم خدمت‌رسانی کاملاً مشهود است.

ضرورت بازتعریف هويت حوزه با زبان بومی و رسانه‌ای

مدرس سواد رسانه، با بیان اینکه هنوز نتوانسته‌ایم به‌درستی تبیین کنیم «حوزه چیست»، افزود: دانشگاه توانسته کارکرد خود را برای جامعه توضیح دهد؛ اما حوزه نیازمند ادبیات روایی دقیق‌تری است تا هويت، کارکرد و غنای تاریخی خود را برای نسل جدید روشن کند. وی افزود: از حدود یک‌سال و نیم پیش، با همراهی جمعی از فعالان رسانه‌ای و فرهنگی، به این نتیجه رسیدیم که حوزه نیازمند زبانی تازه برای روایت خویش است؛ زبانی بومی، دینی و منطبق با اقتضانات رسانه‌ای امروز.

دو رکن کلیدی دیپلماسی دینی در واتیکان از نگاه آیات عظام مکارم شیرازی و نوری همدانی

تعامل فرهنگی با مسیحیان جهان و پاسداری قاطع از حرمت رهبران دینی

آیت‌الله‌العظمی نوری همدانی، با تأکید بر لزوم تقویت روابط میان پیروان ادیان و بهره‌گیری از ظرفیت‌های مشترک برای ایجاد و تقویت روح معنویت در جوامع دینی به‌ویژه نسل جوان دنیا، تصریح کردند: جهان امروز بیش از هر زمان دیگری به گفت‌وگوی صادقانه میان ادیان و فرهنگ‌ها نیازمند است.

به گزارش خبرگزاری حوزه، آیت‌الله‌العظمی نوری همدانی در دیدار حجت‌الاسلام والمسلمین محمدحسین مختاری، سفیر جمهوری اسلامی در واتیکان بیان کردند: تقویت روابط میان پیروان ادیان و بهره‌گیری از ظرفیت‌های مشترک در ایجاد و تقویت روح معنویت در جوامع دینی به‌ویژه نسل جوان دنیا بسیار مؤثر و ارزشمند است. جهان امروز بیش از هر زمان دیگری به گفت‌وگوی صادقانه میان ادیان و فرهنگ نیازمند است.

معظم‌له با اشاره به توهین به رهبر معظم انقلاب اسلامی، حضرت آیت‌الله‌العظمی امام خامنه‌ای توسط یکی از نمایندگان در پارلمان اروپا، اظهار کردند: اهانت به رهبر دینی میلیون‌ها انسان، صرفاً تعرض به یک فرد یا حتی یک نهاد مذهبی نیست. این عمل در حقیقت نوعی ساختارشکنی اخلاقی در فضای عمومی جامعه است. در چنین فضایی زبان به‌جای آنکه ابزار گفت‌وگو و تفاهم باشد، به سلاحی برای تخریب تبدیل می‌شود. واژه‌ها که باید پلی میان دل‌ها باشند، به دیوار بدل می‌گردند.

این مرجع تقلید اظهار کردند: نتیجه آن است که جامعه به‌جای

ایران در واتیکان، مسئولیت سفارت جمهوری اسلامی در واتیکان را «موقعیتی پرارزش و راهبردی» توصیف و اظهار کردند: عملکرد شما نشان می‌دهد که به اهمیت این جایگاه واقف هستید و می‌توانید در جهت تقویت منافع نظام اسلامی، اسلام و مکتب اهل بیت ^{علیهم‌السلام} گام‌های مؤثری بردارید.

ایشان با اشاره به سابقه تاریخی جنگ‌های صلیبی و آثار منفی آن بر روابط مسلمانان و مسیحیان، خاطرنشان کردند: باید با ایجاد رفت‌وآمدهای فرهنگی، زمینه شناخت متقابل را فراهم کرد. بسیاری از مسیحیان اطلاع دقیقی از واقعیت‌های ایران، اسلام و تشیع ندارند و این ناآگاهی زمینه‌ساز تبلیغات منفی شده است. حضرت آیت‌الله مکارم شیرازی، افزایش تبادلات علمی و فرهنگی، سفر اندیشمندان و جوانان مسیحی به ایران و اعزام طلاب ایرانی به واتیکان را از جمله راهکارهای مؤثر در تقویت گفت‌وگوی ادیان دانسته و افزودند: ایجاد کانون‌هایی برای آشنایی جوانان مسیحی با معارف اسلامی، برگزاری برنامه‌های مشترک علمی و نگارش کتاب‌های مشترک میان اندیشمندان مسلمان و مسیحی، می‌تواند در اصلاح نگاه‌ها بسیار مؤثر باشد.

معظم‌له دیدار رهبران ادیان را سرمایه‌ای ارزشمند برای تقویت همگرایی دانسته و افزودند: دیدار پاپ با آیت‌الله سیستانی، اقدامی مهم در جهت نشان‌دادن نبود خصومت میان پیروان ادیان الهی است و باید بهره‌برداری رسانه‌ای از چنین دیدارهایی انجام شود. این مرجع تقلید در بخش دیگری از سخنان خود، با تأکید بر پرهیز از هرگونه اظهارات تنش‌آفرین علیه مسیحیان، تصریح کردند: در شرایط کنونی باید بر مشترکات تأکید و نشان داده شود که جمهوری اسلامی ایران با مسیحیان دشمنی ندارد؛ بلکه به دنبال تعامل و همزیستی مسالمت‌آمیز است.

حضرت آیت‌الله مکارم شیرازی در پایان ابراز امیدواری کردند: سفارت جمهوری اسلامی ایران در واتیکان، از این فرصت برای خنثی‌سازی تبلیغات منفی و تقویت روابط فرهنگی و دینی به بهترین شکل استفاده کند.

• برگزاری نشست‌های مختلف

با محور ظرفیت‌های مشترک بین اسلام و مسیحیت

در ادامه این دیدار حجت‌الاسلام والمسلمین مختاری، گزارشی از فعالیت‌های سفارت جمهوری اسلامی ایران در واتیکان ارائه کرد.

وی با بیان اینکه نشست‌های مختلفی با حضور عالمان دینی از ایران و واتیکان بر محور ظرفیت‌های مشترک بین اسلام و مسیحیت برگزار کردید، خواستار اهتمام بیشتر حوزه‌های علمیه و دانشگاه‌ها بر افزایش روابط بین‌الادیانی گردید.

حجت‌الاسلام والمسلمین مختاری در ادامه، به سفر سه‌تن از نمایندگان مسیحی مجلس شورای اسلامی به واتیکان اشاره کرد و گفت: این نمایندگان، ضمن ملاقات با مقامات واتیکان و حضور در کنفرانس مطبوعاتی خبرگزاری‌های برجسته ایتالیا و واتیکان، واقعیت‌های عینی داخل کشور را برای آنها تشریح و اخبار و گزارش‌های کذب معاندین نظام را رد کرده و بر وجود آزادی‌های مختلف از جمله آزادی ادیان و مذاهب در ایران تأکید کردند.

وی در خصوص اهانت نماینده ایتالیا در پارلمان اروپا نسبت به ساحت مقدس رهبر معظم انقلاب اسلامی، ابراز کرد: اگر سیاست‌مداران واقعاً خود را نماینده مدنیت می‌دانند، نخستین نشانه تمدن‌شان باید نزاکت باشد. احترام به رهبران دینی دیگران نه یک لطف، بلکه یک وظیفه اخلاقی و شرط همزیستی جهانی است.

نیست و در امتداد پیام الهی است و دشمنی‌ها با این اندیشه و تفکر نیز به‌همین جهت است؛ پدیده‌ای که گفتمان سلطه را در بُهت فرو برد؛ زیرا غرب پس از فروپاشی عثمانی در جنگ جهانی اول و امضای قرارداد سایسیپکو، تصور می‌کرد هیمنه خود را در منطقه تثبیت کرده است. از سویی، رسماً رژیم نامشروع صهیونیستی را به‌عنوان پادگان و خط مقدم خود در منطقه قرار دادند.

حجت‌الاسلام والمسلمین عباسی، با تأکید بر اذعان سران رژیم غاصب صهیونیستی به جایگاه خود به‌عنوان خط مقدم جبهه تمدن استعماری غرب در منطقه غرب‌آسیا، یادآور شد: در چند دهه گذشته هرگاه ملت‌های منطقه به مقابله با این رژیم جعلی برخاسته‌اند، اربابان جریان سلطه با تمام قوا به پشتیبانی و حمایت از خط مقدم خود پرداخته‌اند. در کنار این موجودیت جعلی، ایران پیش از انقلاب اسلامی نیز مهم‌ترین پایگاه غرب در منطقه بود که پنجاه هزار مستشار آمریکایی تمام امور اقتصادی، نظامی و سیاسی آن را در اختیار داشتند؛ اما به یک‌باره با انقلاب اسلامی در جزیره ثبات خود مواجه شدند.

وی مقابله با اشغالگری را جلوه‌ای کوچک از شعاع گفتمان جهانی مقاومت برشمرد و گفت: این گفتمان خواهان تغییر معادلات ظالمانه قدرت در سطح جهانی است و به دنبال تعریف یک نظام عادلانه و توجه به ابعاد فراموش شده همچون معنویت، عدالت، اخلاق و… است که در نظام کنونی به حاشیه رانده شدند. مقاومت یک اندیشه و تفکر و پیام انسانی و جهانی است و ضرورت دارد، مراکز علمی پیشگام همچون جامعةالمصطفی ^{علیه‌السلام}، این موضوع را در دستور کار فعالیت‌های علمی و پژوهشی خود قرار داده و با واکاوی ابعاد مختلف آن، نتایج تحقیقات خود را در اختیار مجامع علمی و پژوهشگران در سراسر جهان قرار دهند.

حجت‌الاسلام والمسلمین عباسی، دریافت بیش از سیصد مقاله در این همایش را بیانگر توجه دانشگاه‌ها و مراکز علمی در داخل کشور به موضوع مقاومت اسلامی دانست و تصریح کرد: در ادامه این مسیر باید تلاش کرد تا این اندیشه میان یاوران و همراهان آن در عرصه بین‌المللی نیز توسعه یابد. در حوادث دو سال گذشته مشاهده کردیم چه موجی در سطح جهانی در حمایت از مقاومت برای عدالت و محکومیت اشغالگری شکل گرفت و این موج در عرصه‌های علمی و دانشگاهی نیز می‌تواند جلوه‌گر باشد.

گزارش: سیدامیر سجادی

• اخبار کوتاه جهان

• رژیم صهیونیستی

■ **تئانیاهو برای مذاکرات ایران و آمریکا شرط تعیین کرده**:نخست‌وزیر رژیم صهیونیستی: اگر قرار است توافق حاصل شود، باید شامل چندین بخش کلیدی باشد؛ بخش‌هایی که معتقدیم نه‌تنها برای امنیت اسرائیل، بلکه برای امنیت جهان، آمریکا و منطقه حیاتی هستند: تمام مواد غنی‌سازی‌شده باید از خاک ایران خارج شود؛ نباید هیچ‌گونه توانایی برای غنی‌سازی باقی بماند؛ این یعنی نه فقط متوقف کردن فرآیند غنی‌سازی، بلکه برچیدن تجهیزات و زیرساخت‌هایی که اجازه غنی‌سازی را می‌دهند؛ برد موشک‌های ایران نباید از ۳۰۰ کیلومتر فراتر رود؛ برچیدن محور مقاومت که ایران بنا کرده است.

■ **اسرائیل رسماً «سندزدن» کرانه باختری را آغاز کرد**: تل‌آویو در تصمیمی بی‌سابقه که از زمان جنگ ۱۹۶۷ تا به امروز نظیر نداشته، با تصویب مجموعه‌ای از قوانین بنیادین، عملاً اشغال بخش‌های وسیعی از کرانه باختری را آغاز کرد.

■ **پای خریدی‌ها روی گلوی تئانیاهو**: روز گذشته (۲۶ بهمن) خریدی‌ها در شهر بنیبراک؛ به پلیس رژیم صهیونیستی حمله کردند. رئیس ستاد ارتش این رژیم، این حمله را «عبور از خط قرمز» دانست و خواستار برخورد قاطع با مهاجمان شد.

• آمریکا

■ **آمریکا بیش از هر کشور دیگری، منبع بی‌ثباتی در جهان است**: فرماندار کالیفرنیا: ترامپ به‌شکلی تاریخی نزد مردم منفور است. او در انتخابات میان‌دوره‌ای به‌سختی شکست خورده و درهم کوبیده خواهد شد. ترامپ به‌زودی قدرت خود را برای وضع تعرفه‌ها از دست خواهد داد. دیوان عالی ظرف چند ماه آینده این اختیار را از او خواهد گرفت. می‌دانید وجه اشتراک بسیاری از سفرهای سیاست خارجی آمریکا چیست؟ اعضای خانواده ترامپ زودتر از همه آنجا هستند تا فضا را آماده کنند؛ تا مسیر معامله برای برج‌ها، زمین‌های گلف، سرمایه‌گذاری‌ها و ارزهای دیجیتال را هموار کنند.

■ **مشارکت پستی در انتخابات آمریکا سخت‌تر شد**: با تصویب طرح نجات آمریکا، ارائه مدرک تابعیت برای شرکت در انتخابات فدرال الزامی می‌شود. هدف این طرح، جلوگیری از مشارکت افراد غیرشهروند در انتخابات‌های فدرال اعلام شده است. این قانون برای اجرایی شدن باید به تصویب مجلس سن‌ها هم برسد.

■ **رأی مجلس نمایندگان آمریکا به لغو تعرفه‌های ترامپ‌علیه کانادا**: مجلس نمایندگان آمریکا، با ۲۱۹ رأی موافق در برابر ۲۱۱ رأی مخالف، به لغو تعرفه‌هایی که در دوران ریاست جمهوری دونالد ترامپ بر کالاهای وارداتی از کانادا اعمال شده بود، رأی داد.

■ **جولان مأموران مخفی موساد در آمریکا**: جان کریاکو، افسر سابق سازمان اطلاعات مرکزی آمریکا (سیا): اف‌بی‌آی ۱۸۷ نفر را به‌عنوان «مأموران اعلام نشده موساد» در خاک آمریکا شناسایی کرده است.

• عراق

■ **انتقال ۲۰۰۰ داعشی از سوریه به عراق توسط آمریکا**: ارتش آمریکا از میان ۷۰۰۰ تروریست داعشی که در زندان‌های شمال شرق سوریه هستند، حدود ۲۰۰۰ نفر را از این زندان‌ها به بازداشتگاه‌ها در مرزهای عراق انتقال داده است. این اقدام در بحبوحه نگرانی‌های امنیتی در پی فرار دسته‌جمعی از دست‌کم یک زندان در سوریه صورت گرفته و همچنین نگرانی شدیدی را درمورد سرنوشت بازداشت‌شدگان ایجاد می‌کند. عراق تأکید کرده است: این زندانیان را محاکمه می‌کند و ممکن است، تعداد زیادی از آنها با اتهام‌های مربوط به تروریسم مواجه شوند.

• فلسطین

■ **پروژه مشترک اسرائیل و ابومازن برای فشار بر خانواده‌های مقاومت فلسطین**: تصمیم اخیر محمودعباس، ریاست تشکیلات خودگردان فلسطین برای انتقال کمک‌هزینه اسرا و شهدا به بنیاد «تمکین» که به ارائه خدمات در چارچوب طرح‌های حمایت اجتماعی اهتمام دارد، با اعتراض گسترده هزاران خانواده شهید، اسیر و ایثارگر فلسطینی همراه شده است. تحلیل‌گران معتقدند تصمیم اخیر ابومازن در قبال خانواده‌های خط مقاومت فلسطین، در چارچوب فشارهای فزاینده اسرائیل و آمریکا در سال‌های اخیر که به‌ویژه پس از جنگ ۷ اکتبر علیه غزه، به‌طرز بی‌سابقه‌ای شدت گرفته، اتخاذ شده است.

• آلمان

■ **آلمانی‌ها ادعای ۲۰۰هزار نفری مونیخ را به‌سخره گرفتند**:… «دومینیک ماکسیمیلیان رایشتر» خبرنگار و فعال رسانه‌ای، با زیر سؤال‌بردن ادعای حامیان رضا پهلوی در مورد تجمع ۲۰۰ هزار نفری در مونیخ، اقدام شرکت‌کنندگان در این تجمع را «روان‌پریشی کامل» توصیف کرد؛ ایرانی‌ها در آلمان تظاهرات می‌کنند و خواستارند که کشورشان بمباران و یک حکومت سلطنتی برقرار شود. چند هزار نفر – که قطعاً ۲۰۰ هزار نفر نمی‌شوند- فکر می‌کنند این مطالبه، خواسته‌ای معقول است. این یک تظاهرات سازمان‌یافته دولتی است. تعجب نمی‌کنم اگر به شرکت‌کنندگان پول هم پرداخت شده باشد. همین‌طور تعجب نمی‌کنم اگر بفهمم، فقط ۰.۵٪ شرکت‌کنندگان بتوانند فارسی صحبت کنند. همه آن‌ها فقط نوکران خریده‌شده صهیونیست هستند.

شبکه‌سازی مبلغین نوین مقدمه جریان‌سازی مؤثر در میدان تبلیغ است

حجت‌الاسلام والمسلمین روستاآزاد هم‌اندیشی‌های صورت‌گرفته میان سه نهاد تبلیغی کشور و شکل‌گیری نگاه مشترک را فرصتی کم‌نظیر توصیف و اظهار کرد: این هم‌گرایی، امکان ترسیم یک مسیر کلان، منسجم و در عین حال هم‌افزا را فراهم کرده است.

به گزارش خبرگزاری حوزه، حجت‌الاسلام والمسلمین سعید روستاآزاد، معاون فرهنگی و تبلیغی دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم، در نشست مشترک نهادهای متولی تبلیغ در کشور، به تبیین رویکرد این نهاد در حوزه شبکه‌سازی کنشگران دینی در رسانه‌های نوین پرداخت.

وی با تأکید بر اینکه شناسایی و شبکه‌سازی مبلغان نوین در امتداد مأموریت‌های ذاتی دفتر تبلیغات اسلامی قرار دارد، این نهاد را پیشنهاد عرصه شبکه‌سازی دانست و گفت: دفتر تبلیغات اسلامی از سال ۱۳۹۳ و به‌صورت ساختارمند، در اداره‌کل تبلیغ نوین، فرآیند شناسایی، سامان‌دهی و شبکه‌سازی نقش‌آفرینان کنشگری دینی در رسانه‌های نوین را آغاز کرده است.

معاون فرهنگی و تبلیغی دفتر تبلیغات اسلامی، شبکه‌سازی را مقدمه عمل توصیف کرد و با تأکید بر هدف تقویت جریان‌سازی، افزود: شبکه‌سازی و جریان‌سازی دو مسیر جدا از هم نیستند؛ شبکه زمانی موفق است که پس از کشف نقش کنشگران و راهبران، بتواند به خروجی عینی و اثربخشی در میدان واقعی تبلیغ برسد.

سرپرست معاونت فضای مجازی، هنر و رسانه دفتر تبلیغات اسلامی، با اشاره به آمادگی بدنه حوزوی برای ورود فعال به عرصه کنشگری رسانه‌ای، تصریح کرد: امروز بخش قابل توجهی از طلاب، دغدغه حضور و فعالیت در فضای مجازی را دارند؛ اما مسئله اصلی این است که دقیقاً نمی‌دانند چه نقشی باید ایفا کنند. اگر نقش‌ها شفاف شود، ظرفیت‌ها خودشان به میدان می‌آیند.

حجت‌الاسلام والمسلمین روستاآزاد، با اشاره به طیف‌های متنوع ظرفیت‌ساز در حوزه علمیه، خاطرنشان کرد: طلاب با تسلط بر زبان‌های خارجه، می‌توانند پل ارتباطی مؤثری با ملت‌های دیگر باشند و حتی طلاب بازنشسته که با کوله‌باری از تجربه تبلیغی در منازل خود حضور دارند، باید به‌عنوان یک ظرفیت ارزشمند برای این شبکه عظیم دیده شوند.

عضو هیئت علمی پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، هم‌اندیشی‌های صورت‌گرفته میان سه نهاد تبلیغی کشور و شکل‌گیری نگاه مشترک را فرصتی کم‌نظیر توصیف کرد و افزود: این هم‌گرایی، امکان ترسیم یک مسیر کلان، منسجم و در عین حال هم‌افزا را فراهم کرده است؛ مسیری که اگر بر پایه نظام مسائل واقعی جامعه و با در نظر گرفتن تنوع مخاطبان طراحی شود، می‌تواند بسیار کارآمد باشد.

وی با تأکید بر به رسمیت‌شناختن تنوع سبک‌ها و قالب‌های تبلیغی، گفت: ممکن است دو طلبه در دو حوزه کاملاً متفاوت فعالیت کنند؛ یکی در حوزه محتوای سرگرم‌کننده و دیگری در حوزه محتوای علمی. هر دو مخاطب خود را دارند و طرح کلان تبلیغی، باید این تنوع را بپذیرد و پوشش دهد.

معاون فرهنگی و تبلیغی دفتر تبلیغات اسلامی، در تشریح الگوی مطلوب شبکه‌سازی، به آیه ۲۹ سوره فتح: ﴿وَمَنْ لَّهُمْ فِي الْإِنجِيلِ كَرْزُ أَوْخَرَجْ شَطَاهُ فَآزَرَهُ فَاسْتَغْلَظْ فَاسْتَوَىٰ عَلَىٰ سُوقِهِ يُعْجِبُ الزُّرَّاعَ لِيَصِيظَ بِهِمُ الْكُفَّارَ﴾ اشاره کرد و گفت: مدل شبکه‌سازی مردمی، همانند زراعتی است که جوانه می‌زند، تقویت می‌شود و به استحکام می‌رسد؛ شبکه‌ای که رشد آن، هم موجب بالندگی درونی می‌شود و هم قدرت بازآرندگی اجتماعی ایجاد می‌کند.

سرپرست معاونت فضای مجازی، هنر و رسانه دفتر تبلیغات اسلامی در پایان، بر ضرورت برگزاری جلسات منظم، داشتن دستورکار مشخص و ایجاد دبیرخانه‌ای مشترک با حضور نمایندگان مجموعه‌ها تأکید کرد و افزود: باید به برنامه‌های کلان برسیم که نقش هر مجموعه در آن روشن باشد و نوع کمک‌ها و پشتیبانی‌های متقابل نیز به‌صورت شفاف تعریف شود. همچنین هر نوع آموزش و توانمندسازی لازم باید با جدیت پیگیری شود تا دست طلاب برای حضور مؤثر در تبلیغ نوین، برتر و بازر شود.

آیت‌الله رجبی عنوان کرد

امکان تحقق مرجعیت جهانی در علوم عقلی

رئیس مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی علیه السلام با اشاره به اهمیت راه‌اندازی پروژه دایرةالمعارف علوم عقلی، اظهار کرد: آغاز این طرح افزون بر صیانت از میراث گران‌سنگ علوم عقلی و اسلامی، جامعیتی کم‌نظیر پدید آورده است که امکان مشاهده و بررسی همه شاخه‌های علوم عقلی را در کنار یکدیگر فراهم می‌کند.

این نهاد ایفا کند.

ثمره آینده‌نگری و همت علمی آیت‌الله مصباح یزدی علیه السلام

آیت‌الله رجبی در بخش دیگری از سخنان خود، با اشاره به دشواری‌های دایرةالمعارف‌نویسی در حوزه علوم عقلی اظهار کرد: برخی از صاحب‌نظران و فعالان این عرصه معتقد بودند که تدوین دایرةالمعارف در علوم عقلی، به‌دلیل گستردگی موضوعات، نیاز به گروه‌های متعدد تخصصی و هماهنگی‌های پیچیده دارد و عملاً تحقق آن امکان‌پذیر نیست.

عضو جامعه مدرسین حوزه علمیه قم تأکید کرد: به‌برکت آینده‌نگری، عمق اندیشه راهبردی و همت والای علامه مصباح یزدی علیه السلام، این طرح بزرگ علمی نه‌تنها متوقف نشد، بلکه با برنامه‌ریزی منسجم و تلاش مستمر پژوهشگران، مسیر پیشرفت خود را طی کرد و به نتایج قابل توجهی دست یافت. قطعاً استمرار چنین حرکت‌هایی برای تقویت پشتوانه نظری تمدن اسلامی ضروری می‌باشد و لازم است، از پروژه‌های کلان علمی در حوزه علوم عقلی حمایت شود.

نقش دایرةالمعارف علوم عقلی

در تقویت مطالعات تطبیقی و تولید نظریه‌های نوین

آیت‌الله رجبی با اشاره به اهمیت راه‌اندازی پروژه دایرةالمعارف علوم عقلی، اظهار کرد: آغاز این طرح افزون بر صیانت از میراث گران‌سنگ علوم عقلی و اسلامی، جامعیتی کم‌نظیر پدید آورده است که امکان مشاهده و بررسی همه شاخه‌های علوم عقلی را در کنار یکدیگر فراهم می‌کند.

وی با یادآوری دیدگاه‌های علامه مصباح یزدی علیه السلام افزود: ایشان همواره بر ضرورت تخصص‌گرایی در حوزه‌های علمی تأکید داشتند؛ اما در عین حال نسبت به آسیب‌های ناشی از تقسیم‌بندی‌های افراطی و گسست میان حوزه‌های دانشی هشدار می‌دادند. تدوین چنین آثاری می‌تواند ضمن حفظ تخصص‌ها، از پراکندگی و انقطاع علوم جلوگیری کند.

عضو شورای عالی حوزه‌های علمیه، یکی از مهم‌ترین دستاوردهای این دایرةالمعارف را فراهم‌سازی بستر مطالعات تطبیقی و مقایسه‌ای دانست و تصریح کرد: این مجموعه علمی امکان تطبیق آموزه‌های اسلام با دیگر مکاتب فکری و آرای اندیشمندان حوزه علوم عقلی را مهیا ساخته است. بخش قابل توجهی از اختلافات میان مکاتب علمی، از رهگذر همین مقایسه‌ها و تحلیل‌های روشمند قابل رفع است.

تسهیل دسترسی پژوهشگران به منابع معتبر علوم عقلی

عضو هیئت‌رئیس مجلس خبرگان رهبری با اشاره به دیدگاه‌های علامه مصباح یزدی علیه السلام خاطرنشان کرد: یکی از ریشه‌های اصلی اختلاف میان مکاتب و حتی ادیان، ابهام در تعاریف و اصطلاحات است. شفاف‌سازی مفاهیم و تبیین دقیق اصطلاحات تخصصی، می‌تواند بسیاری از سوءتفاهم‌ها و تعارض‌های ظاهری را برطرف سازد.

آیت‌الله رجبی همچنین تسهیل دسترسی پژوهشگران به منابع معتبر علوم عقلی را از دیگر ثمرات این دایرةالمعارف برشمرد و گفت: گردآوری نظام‌مند منابع ارزشمند، زمینه بهره‌مندی گسترده‌تر محققان و دانش‌پژوهان را فراهم کرده است.

رئیس مؤسسه امام خمینی علیه السلام در ادامه، زمینه‌سازی برای تولید نظریه‌ها، ایده‌های نو و حتی شکل‌گیری رشته‌های علمی جدید را از دیگر مزایای این فعالیت علمی دانست و تأکید کرد: نگارش چنین دایرةالمعارف‌هایی می‌تواند لایه‌های مغفول و کمتر دیده‌شده علوم عقلی را آشکار کند، خلأهای پژوهشی را نشان دهد و مسیرهای تازه‌ای را پیش‌روی محققان بگشاید.

وی در ادامه تصریح کرد: شناسایی خلأها و آرای موجود، پژوهشگران را به پاسخ‌گویی به نیازهای علمی سوق می‌دهد و در نهایت به ارتقای اثرگذاری علمی در فضای علمی کشور منجر خواهد شد.

حضور فعال در عرصه بین‌المللی

شرط تحقق مرجعیت علمی در علوم عقلی است

آیت‌الله رجبی با اشاره به نقش بسترهای اطلاع‌رسانی در گسترش

پیام علمی، اظهار کرد: یکی از برکات مهم وبگاه‌ها و ابزارهای نوین ارتباطی، امکان حضور در عرصه جهانی و بین‌المللی است. این ظرفیت می‌تواند زمینه معرفی توانمندی‌های علمی کشور، به‌ویژه در حوزه علوم عقلی را در سطحی فراتر از مرزهای جغرافیایی فراهم کند. ما در حوزه علوم عقلی از توانمندی بالایی برخورداریم و دارای نظریات عمیق و راه‌گشا هستیم که قابلیت ارائه و عرضه در مجامع علمی بین‌المللی را دارند؛ از این‌رو وظیفه داریم، این دستاوردها را به‌درستی معرفی و تبیین کنیم.

ضرورت اثرگذاری فراتر از تولید محتوا

عضو هیئت‌رئیس مجلس خبرگان رهبری، با استناد به بیانات رهبر انقلاب اسلامی خاطرنشان کرد: رهبر معظم انقلاب تأکید کرده‌اند که یک محقق صرفاً با نگارش کتاب یا تولید اثر علمی، رسالت خود را به پایان نرسانده است؛ بلکه باید به‌گونه‌ای عمل کند که محتوای تولیدشده در قلب مخاطب نفوذ کند و اثرگذار باشد.

عضو شورای عالی حوزه‌های علمیه تصریح کرد: اگر داعیه حضور و نقش‌آفرینی جهانی داریم، باید معارف عقلی خود را در سطح بین‌المللی مطرح و به‌درستی تبیین کنیم تا بتواند بر دل مخاطبان بنشیند و جریان‌ساز شود.

تحقق «العلم سلطان» و تثبیت مرجعیت علمی

آیت‌الله رجبی با بیان اینکه در صورت تحقق این رویکرد، روایت «العلم سلطان» عینیت خواهد یافت، گفت: زمانی که دانش و معارف ما به‌صورت مؤثر در سطح جهانی عرضه شود، فرهنگ دینی نیز در گستره‌ای وسیع منتشر و تقویت خواهد شد.

عضو جامعه مدرسین حوزه علمیه قم ادامه داد: حضور فعال در جمع نخبگان بین‌المللی، می‌تواند به فرهنگ‌سازی بر پایه معارف دینی منجر شود و زمینه تثبیت مرجعیت علمی کشور را در عرصه جهانی فراهم آورد.

وی در ادامه گفت: معارف عقلی موجود از چنان استحکام و غنایی برخوردارند که در صورت عرضه صحیح و نظام‌مند، می‌تواند در سطح جهانی به مرجعیت علمی دست یابد و جایگاه علمی کشور را در میان مجامع بین‌المللی ارتقا دهند.

امکان تحقق مرجعیت جهانی در علوم عقلی

وی با تأکید بر ظرفیت‌های موجود در حوزه علوم عقلی کشور، تصریح کرد: عظمت و غنای این میراث علمی، قابلیت جهانی شدن را دارد و امروز نیز بسترهای لازم برای تحقق این امر فراهم است. وظیفه نخبگان و مراکز علمی آن است که این سرمایه ارزشمند را در عرصه بین‌المللی به جایگاه شایسته خود رسانده و آن را به مرجعیت علمی تبدیل کنند.

رئیس مؤسسه امام خمینی علیه السلام با اشاره به دقت و استحکام علمی آثار آیت‌الله مصباح یزدی علیه السلام خاطرنشان کرد: اتقان موجود در این آثار، به‌گونه‌ای است که می‌تواند سالیان متمادی در سطح جهانی محل رجوع و استناد قرار بگیرد.

شکل‌گیری گفت‌وگو علمی مشترک در سطح بین‌المللی

عضو شورای عالی حوزه‌های علمیه در پایان تأکید کرد: این‌گونه فعالیت‌های علمی، زمینه تفاهم و گفت‌وگوی علمی میان اندیشمندان را فراهم می‌کند و می‌تواند به شکل‌گیری گفت‌وگویی واحد در عرصه بین‌المللی بینجامد. توسعه و ارتقای دانش بشری و رشته‌های مختلف علمی در گروی چنین تعاملات و تلاش‌های منسجم علمی است.

حجت‌الاسلام والمسلمین رضوی‌مهر عنوان کرد

آمادگی مجمع نمایندگان طلاب برای همکاری راهبردی با ستاد امر به معروف

نقش رابط رسمی حوزه‌های علمیه با ستادهای امر به معروف در استان‌ها را برعهده بگیرند. رئیس مجمع نمایندگان طلاب، با اعلام آمادگی کامل برای طراحی برنامه‌های مشترک، بر ضرورت نگاه نظام‌مند و بلندمدت به همکاری‌ها تأکید کرد و گفت: بهره‌گیری از ظرفیت‌های گسترده علمی و میدانی حوزه‌های علمیه، در کنار برنامه‌ریزی دقیق و تعامل مستمر، می‌تواند به تعمیق مبانی نظری و ارتقای اثربخشی اقدامات فرهنگی و اجتماعی در حوزه امر به معروف و نهی از منکر منجر شود.

وی ادامه داد: بسیاری از اساتید حاضر در مجمع، در جایگاه استاد راهنما، استاد مشاور و داور پایان‌نامه‌های حوزوی فعالیت دارند و موضوعات متعددی در زمینه امر به معروف و نهی از منکر، به مراکز علمی پیشنهاد شده است.

حجت‌الاسلام والمسلمین رضوی‌مهر، با اشاره به گستره ارتباطات مجمع در سطح کشور اظهار کرد: همین امر، امکان ایجاد هماهنگی و هم‌افزایی گسترده را فراهم می‌سازد.

وی پیشنهاد کرد: در صورت تصویب یک سازوکار رسمی، رؤسای مجامع استانی می‌توانند

به گزارش خبرگزاری حوزه، آیت‌الله محمود رجبی در مراسم رونمایی از کتاب‌های مرکز دایرةالمعارف علوم عقلی اسلامی که در سالن همایش‌های مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی علیه السلام برگزار شد، با تبیین جایگاه دین در عرصه حیات اجتماعی و تمدنی، گفت: دین مبین اسلام بنا بر تصریح قرآن کریم، رسالتی جهانی دارد و آمده است تا بر جهان حاکم شود.

جمهوری اسلامی بیستر حاکمیت دین را فراهم کرده است

عضو مجلس خبرگان رهبری، با اشاره به الزامات تحقق این حاکمیت افزود: بخشی از تحقق حاکمیت دینی، نیازمند فراهم‌بودن زیرساخت‌ها، امکانات و به‌تعبیر امروزی، سخت‌افزارهای لازم است که به‌برکت پیروزی انقلاب اسلامی، این بستر در قالب نظام جمهوری اسلامی ایران فراهم شده است.

عضو جامعه مدرسین حوزه علمیه قم تصریح کرد: نظام جمهوری اسلامی در مسیر تحقق آرمان‌های اسلامی و مکتب اهل‌بیت علیهم‌السلام گام برمی‌دارد و با وجود بحران‌ها و چالش‌هایی که از سوی دشمنان طراحی و تحمیل می‌شود، با اقتدار و صلابت بیش از گذشته به حرکت خود ادامه می‌دهد.

آیت‌الله رجبی، نظام جمهوری اسلامی و رهبری معظم انقلاب را از نعمت‌های بزرگ الهی برشمرد و خاطرنشان کرد: در سایه این نظام، زمینه اجرای آموزه‌های دینی و تحقق آرمان‌های مقدس اسلامی بیش از هر زمان دیگری فراهم شده است.

علوم عقلی اسلامی، نرم‌افزار شکل‌گیری تمدن نوین اسلامی

عضو شورای عالی حوزه‌های علمیه، در ادامه با تأکید بر بُعد دیگر تحقق تمدن اسلامی بیان کرد: برای آنکه سیطره دین در عرصه‌های مختلف زندگی بشر تثبیت شود و تمدن اسلامی به‌معنای واقعی شکل گیرد، افزون بر زیرساخت‌های عینی، نیازمند «نرم‌افزار» فکری و تولید اندیشه هستیم.

رئیس مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی علیه السلام، با اشاره به نقش علوم عقلی اسلامی در این عرصه گفت: مهم‌ترین و بنیادی‌ترین بخش این نرم‌افزار تمدنی، در حوزه علوم عقلی اسلامی متجلی می‌شود و تقویت، توسعه و تدوین این علوم، نقش اساسی در شکل‌گیری تمدن نوین اسلامی ایفا می‌کند.

نقش راهبردی دایرةالمعارف در تبیین مبانی نظری تمدن اسلامی

عضو هیئت‌رئیس مجلس خبرگان رهبری، با تبیین جایگاه علمی و تمدنی فعالیت‌های دایرةالمعارفی، اقدامات انجام‌شده در این حوزه را تأمین‌کننده محتوای نظری تمدن اسلامی دانست و بر اهمیت راهبردی آن در تقویت بنیان‌های فکری و معرفتی جهان اسلام تأکید کرد.

وی در تشریح مفهوم تمدن اظهار کرد: تمدن دارای دو بخش اساسی است؛ بخشی ظاهری و دنیوی که در نمودهای عینی و ساختارهای اجتماعی جلوه می‌یابد و بخشی محتوایی و بنیادی که ناظر به مبانی فکری، نظری و ارزشی آن است. تمایز اصلی تمدن‌ها نیز در همین ساخت محتوایی و نظری شکل می‌گیرد و هر تمدنی بر اساس منظومه فکری و معرفتی خود هویت می‌یابد.

آیت‌الله رجبی با اشاره به نقش دایرةالمعارف در تحقق این بخش بنیادین تمدن اسلامی، تصریح کرد: فعالیت‌های علمی انجام‌شده در این مجموعه، در حقیقت زیرساخت نظری تمدن اسلامی را سامان می‌دهد و بستری را برای تبیین و نظام‌مندسازی معارف اسلامی فراهم می‌آورد.

حفظ میراث عقلی اسلام از مسیر فعالیت‌های نظام‌مند علمی

عضو شورای عالی حوزه‌های علمیه با تأکید بر اهمیت صیانت از میراث فکری و عقلی اسلام، خاطرنشان کرد: چنین فعالیت‌های علمی، زمینه حفظ و بازتولید میراث معرفتی اسلام را فراهم می‌کند و از طریق پژوهش‌های روشمند، این سرمایه عظیم را به نسل‌های آینده منتقل می‌سازد.

عضو هیئت‌رئیس مجلس خبرگان رهبری، یکی دیگر از دستاوردهای مهم این حرکت علمی را تربیت کادرهای متخصص در حوزه علوم عقلی دانست و تصریح کرد: پرورش محققان توانمند در این عرصه، به‌منزله تولید سرمایه انسانی برای حوزه‌های علمیه است و می‌تواند نقش تعیین‌کننده‌ای در تقویت بنیه علمی و نظری

رئیس مجمع نمایندگان طلاب و فضایی حوزه علمیه قم، از ظرفیت گسترده علمی و شبکه سراسری نمایندگان طلاب برای همکاری منسجم و هدفمند با ستاد امر به معروف و نهی از منکر خبر داد

به گزارش خبرگزاری حوزه، حجت‌الاسلام والمسلمین سیدجلال رضوی‌مهر، رئیس مجمع نمایندگان طلاب و فضایی حوزه علمیه قم، با حضور در همایش فصلی دبیران ستاد امر به معروف کشور، خاطرنشان کرد: مجمع در حکم «پارلمان حوزه علمیه» است و در حال حاضر، حدود ۲۰۰ نماینده از سراسر کشور در آن حضور دارند.

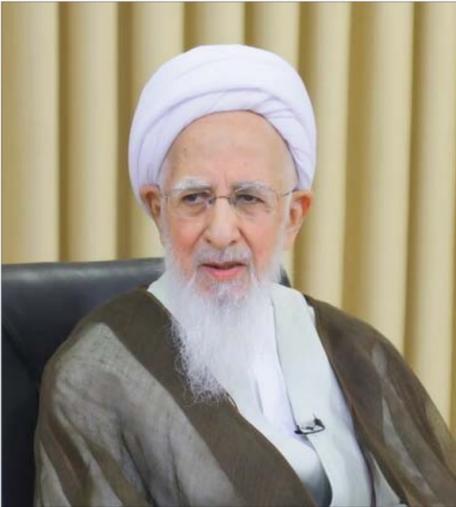
حجت‌الاسلام والمسلمین رضوی‌مهر، با اشاره به ساختار تخصصی مجمع گفت: این نهاد دارای ۱۴ کمیسیون فعال در حوزه‌های مختلف علمی،

پیامبر اکرم ﷺ

... تَصَدَّقُوا عَلٰی فُقَرَائِكُمْ وَمَسَاكِينِكُمْ وَوَقِّرُوا كِبَارَكُمْ وَارْحَمُوا صِغَارَكُمْ وَصَلُوا اَرْحَامَكُمْ وَاحْفَظُوا اٰلِسِنَّتَكُمْ وَعَضُّوا عَمَّا لَا يَحِلُّ النَّظَرُ اِلَيْهِ اَبْصَارَكُمْ وَعَمَّا لَا يَحِلُّ الْاِسْتِمَاعُ اِلَيْهِ اَسْمَاعَكُمْ وَتَحَنَّنُوا عَلٰى اٰيَتَامِ النَّاسِ يَتَحَنَّنْ عَلٰى اٰيَتَامِكُمْ...

در ماه مبارک رمضان... به نیازمندان و بینوایان تان صدقه بدهید؛ به بزرگان خود احترام و بر کوچک‌های‌تان ترخم و به بستگان تان نیکی کنید؛ زبان تان را نگه دارید؛ چشم‌های‌تان را از آنچه نگاه به آن حلال نیست، پپوشانید؛ گوش‌های‌تان را از آنچه شنیدنش حلال نیست، فرو بندید؛ به یتیمان مردم، محبت کنید تا بر یتیمان شما محبت ورزند....

خطبه شعبانیه

تأکید آیات عظام جوادی آملی و سبحانی در پیامی به آیین افتتاحیه سی‌وسومین نمایشگاه بین‌المللی قرآن کریم **بازگشت عملی به معارف عزت‌آفرین قرآن یگانه‌راه‌مقابله با هجمه‌های فرهنگی**

سی‌وسومین نمایشگاه بین‌المللی قرآن کریم با پیام آیات عظام سبحانی و جوادی آملی

و با شعار «ایران در پناه قرآن» از اول اسفند در صلاای امام خمینی‏ ﷤ تهران آغاز به کار کرد

و با بیش از هفتاد غرفه تخصصی و بخش‌های متنوع پذیرای علاقه‌مندان است.

افتتاحیه سی‌وسومین نمایشگاه بین‌المللی قرآن کریم در تهران

بیش از گذشته با نور قرآن روشن سازد. والسلام علیکم ورحمة‌الله وبرکاته.

• قرآن تنها کتابی که برای همه انسان‌ها در تمام اعصار پیام دارد

به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی اسراء، حضرت آیت‌الله جوادی آملی در بیاناتی که در مراسم افتتاحیه سی‌وسومین نمایشگاه بین‌المللی قرآن کریم نیز پخش گردید، گفتند: قرآن تنها کتابی است که برای همه انسان‌ها در تمام اعصار پیام دارد.

ایشان بیان داشتند: قرآن کریم نه تنها در بسیاری از آیات فرمود، قرآن کتاب جهانی است و برای جهانیان پیام دارد، بلکه آن پیام را در مانده و مادیه علمی بیان کرده است. اگر کتاب جهانی است که است، اگر برای جهان پیام دارد که دارد، باید مانده و مادیه‌اش جهانی باشد. تنها چیزی که جهانی است و مشترک بین گذشته و آینده است، مسئله فرهنگ است؛ انسان بدانند از کجا آمد، به کجا می‌رود، در چه شرایطی است، نظام سپهری چیست، روح انسان چیست، جامعه چیست.

آیت‌الله العظمی خاتمی در حال سخنرانی در نمایشگاه قرآن کریم

معظم‌له بیان داشتند: در قرآن کریم دو بخش از علوم یادآوری شده است: یکی علوم متعارف است که «**وَ يُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَ الْحِكْمَةَ**»، فقه و حقوق و اصول است و امثال آن و بخش دیگر از علوم قرآنی این است که در قرآن یک سلسله مسائلی است که نه در گذشته بود و نه در عصر فعلی هست و هیچ جایی غیر از قرآن بیانگر آن علوم نیست. به وجود مبارک پیامبر(علیه و علی آله آلاف التحیه و الثناء) فرمود تو با همه نبوغ و فروعی که داشته و داری، اگر قرآن نبود، به آن علوم دسترسی پیدا نمی‌کردی و به جامعه بشری هم می‌فرماید، شما هر چه رشد بکنید و قدرت علمی پیدا کنید، بدون قرآن به آن معارف بار نمی‌یابید.

آیت‌الله العظمی خاتمی در حال سخنرانی در نمایشگاه قرآن کریم

ایشان ادامه دادند: این قسم دوم از ره‌آورد‌های خاص قرآن کریم است که هم به امت اسلامی بلکه به جهان بشریت این حرف را دارد و هم به پیامبر که صدر و ساقه عالم مهمان او هستند. این مضمون در چند جای قرآن کریم آمده است: گذشته از «**وَ يُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَ الْحِكْمَةَ**» فرمود: «**وَ يُعَلِّمُكُم مَّا لَمْ تَكُونُوا تَعْلَمُونَ**». این «**مَّا لَمْ تَكُونُوا تَعْلَمُونَ**» در ادبیات تازی مشابه تعبیرات فارسی

<div><div> </div></div>	سخن بزرگان	<div><div> </div></div>
<p>امام خمینی <small>رحمه‌الله</small></p>		
<p>باز تکرار می‌کنم تصمیم بگیرید در این سی‌روز ماه مبارک رمضان مراقب زبان، چشم، گوش و همه اعضا و جوارح خود باشید و دائماً متوجه باشید این عملی که می‌خواهید انجام دهید، این سخنی که می‌خواهید بر زبان آورید، این مطلبی که دارید استماع می‌کنید، از نظر شرع چه حکمی دارد؟ این آداب اولی و ظاهری صوم است؛ اولاً به این آداب ظاهری صوم پایند باشید. اگر دیدید کسی می‌خواهد غیبت کند، جلوگیری کنید و به او بگویید: ما متعهد شده‌ایم که در این سی‌روز رمضان از امور محرمه خودداری ورزیم و اگر نمی‌توانید او را از غیبت باز دارید، از آن مجلس خارج شوید.</p>		
<p>جهاد اکبر، ص ۳۱-۲۳</p>		

است که می‌گوییم: «اگر این نبود شما در هیچ‌جا نمی‌توانستید یاد بگیرید!» فرمود: «**وَ يُعَلِّمُكُم مَّا لَمْ تَكُونُوا تَعْلَمُونَ**»؛ به وجود مبارک پیغمبر(علیه و علی آله آلاف التحیه و الثناء) هم می‌فرماید: «**وَ عَلَّمَکَ مَّا لَمْ تَکُنْ تَعْلَمُ**»؛ خدا چیزی به تو آموخت که برای تو مقدور نبود که بدون وحی آن را یاد بگیری.

معظم‌له با بیان اینکه انسان موجود ابدی است و فرهنگ ابدی می‌خواهد، گفتند: انسان یک موجود ابدی است که هست که هست که هست! یک موجود ابدی فرهنگ ابدی می‌خواهد؛ نه می‌پوسد و نه از هستی خارج می‌شود. درست است که انسان در قبر می‌رود و بدن می‌پوسد، ولی انسان همچنان مسافر است به سوی ابد؛ از دنیا وارد برزخ می‌شود، از برزخ وارد ساهره معاد می‌شود و از آنجا ان‌شاء‌الله وارد بهشت می‌شود و برای ابد می‌ماند؛ نه سال دارد نه ماه؛ نه زمان دارد نه زمین. انسان یک موجود ابدی است و یک موجود ابدی، فرهنگ ابدی می‌خواهد.

• «ایران در پناه قرآن» هویت تاریخی و تمدنی ملت ایران است

سیدعباس صالحی وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی هم در آیین افتتاحیه این دوره از نمایشگاه، با اشاره به شعار سی‌وسومین نمایشگاه بین‌المللی قرآن کریم با عنوان «ایران در پناه قرآن» افزود: این شعار یک عنوان مقطعی یا صرفاً سیاسی نیست، بلکه پرچمی است که ایران در طول ۱۴ قرن با خود همراه داشته است و بیانگر حقیقتی تاریخی در هویت ایرانیان است.

صالحی در تبیین «خدمات متقابل قرآن و ایران»، نسبت ایرانیان با قرآن را، نسبت دلدادگی و ایمان دانست و گفت: ایرانیان از همان قرون نخستین اسلامی، هر آنچه در توان داشتند در خدمت قرآن قرار دادند. در حوزه قرائت قرآن، چهره‌های شاخصی با اصالت ایرانی نقش‌آفرینی کردند و در همان قرن اول هجری، ایرانیان تازه‌مسلمان‌شده با شور و اهتمام به تعلیم و تلاوت قرآن پرداختند. وی ادامه داد: در عرصه تفسیر نیز شخصیت‌هایی همچون سلمان فارسی و دیگر مفسران ایرانی در قرون نخستین، سهمی مؤثر در تبیین و گسترش معارف قرآنی داشتند که نشان‌دهنده عمق پیوند ایرانیان با کلام وحی است.

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی به تأثیر قرآن بر شکل‌گیری هویت فرهنگی ایران اشاره کرد و گفت: بخش مهمی از هویت ایرانی وامدار شعر و ادب فارسی است و این میراث گران‌سنگ نیز عمیقاً از قرآن الهام گرفته است. شاعرانی چون فردوسی، مولوی، سعدی، حافظ، نظامی گنجوی و عطار نیشابوری هر یک به‌گونه‌ای از مفاهیم و ساختارهای قرآنی تأثیر پذیرفته‌اند و آثار آنان بدون توجه به قرآن قابل تحلیل نیست.

وی تأکید کرد: اگر از ایران و هویت ایرانی سخن می‌گوییم، باید به نقش‌بنیادین قرآن در شکل‌گیری این هویت اذعان کنیم؛ از ادبیات و هنر گرفته تا فرهنگ عمومی و زیست اجتماعی. صالحی در پایان با قدردانی از دست‌اندرکاران برگزاری سی‌وسومین نمایشگاه بین‌المللی قرآن کریم ابراز امیدواری کرد این رویداد بتواند جلوه‌ای نو از پیوند تاریخی ایران و قرآن را برای نسل امروز و آینده به نمایش بگذارد.

• همزمان، در ۲۴ استان نیز نمایشگاه‌های منطقه‌ای و محلی با همین شعار در حال برگزاری است

افتتاحیه سی‌وسومین نمایشگاه بین‌المللی قرآن کریم در تهران

حجت‌الاسلام و المسلمین حمیدرضا ارباب سلیمانی، معاون قرآن و عترت وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی نیز، در مراسم افتتاحیه سی‌وسومین نمایشگاه بین‌المللی قرآن کریم، ضمن اشاره به شعار امسال نمایشگاه، افزود: همزمان با نمایشگاه بین‌المللی قرآن کریم در تهران، در ۲۴ استان نیز نمایشگاه‌های منطقه‌ای و محلی با همین شعار در حال برگزاری است. این شعار تنها یک عنوان نیست، بلکه جهت‌گیری تمدنی ما و رویکرد هویتی ملت بزرگ ایران است.

موضوعات محوری و قالب‌های اجرایی نمایشگاه

وی به تشریح موضوعات محوری سی‌وسومین نمایشگاه بین‌المللی قرآن کریم پرداخت و گفت: موضوعات محوری این نمایشگاه عبارتند از قرآن و همبستگی ملی و انسجام اسلامی، قرآن و پیامبر اکرم ﷺ به مناسبت هزارو پانصدمین سال میلاد آن پیامبر بزرگ، قرآن و امیدآفرینی و نشاط اجتماعی، قرآن و انقلاب اسلامی، قرآن و امام و شهید، قرآن و نماز، قرآن و عرصه بین‌الملل، قرآن و اصلاح الگوی مصرف، قرآن و خانواده و جوانی جمعیت، قرآن و علوم روز، قرآن و عفاف و حجاب، قرآن و امر به معروف و نهی از منکر، قرآن و نهج‌البلاغه، قرآن و صحیفه سجاده‌ی، قرآن و غدیر، قرآن و مهدویت و قرآن و سیره انبیا و اولیای الهی.

وی قالب‌ها و رویکردهای اجرایی نمایشگاه را نیز شامل تولیدات رسانه‌ای و آفرینش‌های هنری، صنایع فرهنگی و خلاق، بازی‌ها و سرگرمی‌های سالم و جذاب ویژه کودکان و نوجوانان، تازه‌های نشر و عرضه محصولات قرآنی، مطالعات کاربردی و پژوهش‌های مسئله‌محور، آموزش‌های نوین و فناوری‌های جدید و هوش مصنوعی پرشمرد.

معاون قرآن و عترت وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی خاطرنشان کرد: این نمایشگاه در قالب دوازده کمیته ستادی و اجرایی، یازده بخش نمایشگاهی و سه بخش فروشگاهی فعالیت خود را ادامه خواهد داد و دارای بیش از هفتاد زیرمجموعه رویداد و غرفه تخصصی است.

افروزها

<div><div> </div></div>	Ofogh-e Hawzah Weekly	<div><div> </div></div>
<ul style="list-style-type: none"> سال بیست و چهارم شماره ۸۷۵ دوشنبه ۴ اسفند۱۴۰۴ ۱۲ صفحه • ۵۰۰۰ تومان		
<ul style="list-style-type: none"> صاحب امتیاز: مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه مسئول مرکز رسانه و فضای مجازی حوزه‌های علمیه: رضارستمی سردبیر: رضانتعلی عزیزى • با همکاری هیأت تحریریه تلفن: ۰۵۳۸-۳۲۹۰ • نمابر: ۰۱۵۲۳-۳۲۹۰ صندوق پستی: ۳۷۱۸۵/۴۳۸۱ نشانی: قم، بلوار جمهوری اسلامی، کوچه ۲، پلاک ۱۵ پایگاه اینترنتی: www.ofoghhawzah.ir پست الکترونیک: info@ofoghhawzah.ir کارشناس فنی چاپ: مصطفی اویسی • چاپ: صمیم ۶۵۵۸۶۸۱(۰۲)		

عطریار

<div><div> </div></div>	غم یار	<div><div> </div></div>
<p>مهدی علی قاسمی</p>		

آمده ماه خدا، حضرت دلدار بیا
از پس پرده، گل حیدر کزار بیا
بی‌تو اصلاً به مناجات صفا نیست که نیست
شده دیوار غمت بر سرم آوار، بیا
بی‌تو ای دوست چه خاکی به سرم ریخته شد
غصه‌ها در دل من گشته تلنبار بیا
آخر این نفس، مرا از تو جدا کرد ولی
آدمد توبه کنم محضر غقار بیا
رمضان آمده و چشم به راهت هستم
ای پناه دل این عبد گنهار بیا
چقدر خیر رسیده است به من از کرم‌ت
چقدر من شده‌ام بر تو بدهکار، بیا
ترس دارم که نیایی و بمیرم آخر
لااقل لحظه مردن بی دیدار بیا
کاش می‌شد که قدم رنجه کنی مجلس ما
قَسَمْت می‌دهم آقا به علمدار بیا
مادرت منتظر آمدنت هست هنوز
ناله فاطمه بین در و دیوار بیا
روز ها یاد لب جد غربیت هستم
نام او شد به لبم تا دم افطار بیا
نازدانه به لب تشنه ندا سرمی‌داد
ای عمو دوری تو کرده مرا زار بیا
غیرت‌الله، خیر داشته‌ای بی‌تو چه شد؟
دشمنت برد مرا بر سر بازار بیا
ای عمو خوب ببین صورت من را که شده است
چشمم از ضربه سیلی عدو تار بیا

مدیر حوزه‌های علمیه خواران خبر داد

تشکیل هفت گردان رسانه‌ای بانوان طلبه

حجت‌الاسلام والمسلمین علیزاده، مدیر حوزه‌های علمیه خواران در نشست با مدیران استانی حوزه‌های علمیه خواران، با اشاره به اقدامات صورت‌گرفته در ایام اغتشاشات اخیر، از طراحی یک عملیات فرهنگی تخصصی برای شرایط پسااغتشاش خبر داد و گفت: دراین عملیات که با هدف ارتباط مؤثر با اقشار مختلف جامعه طراحی شد، بیش از پنج‌هزار نفر با موفقیت دوره‌های تخصصی را گذرانده و گواهی قبولی دریافت کرده‌اند.

به گزارش خبرگزاری حوزه، وی با اشاره به تولید محتوای اختصاصی برای این دوره، افزود: ۱۶ ساعت محتوای تصویری و متنی تولید‌شده توسط تیم‌های ترکیبی متشکل از روان‌شناسان، متخصصان علوم سیاسی و کارشناسان رسانه، تاکنون بیش از ۵ هزار بار مشاهده شده است. حجت‌الاسلام والمسلمین علیزاده، رویکرد اصلی این عملیات را مبنی بر «طیف‌شناسی مخاطب» دانست و خاطرنشان کرد: ما متقدم نمی‌توان با یک نسخه واحد با همه مخاطبان ارتباط برقرار کرد. باید بر اساس پایگاه فکری، انگیزشی، عاطفی و کنشی– رفتاری افراد، نوع تعامل را تنظیم کرد.

وی با اشاره به فرآیند صدور احکام برای مبلغان، گفت: برای اولین‌بار قرار است برای این مبلغان، حکم رسمی صادر شود و مرکز مدیریت به این مبلغان حکم خواهد داد.

مدیر حوزه‌های علمیه خواران، بر لزوم نظارت دقیق بر نحوه فعالیت این مبلغان تأکید کرد و افزود: انتظار داریم این پنج‌هزار نفر بر اساس الگویی که با جمع‌اندیشی و مطالعه طراحی شده و محتوای تخصصی را دریافت کرده‌اند، وارد میدان شوند.

وی از تشکیل هفت گردان بیست‌نفره رسانه‌ای متشکل از خواران طلبه خبر داد و گفت: هر گردان یک فرمانده دارد و اعضای آن، توانایی تولید محتوا، توزیع و عملیات میدانی در فضاهای مختلف مجازی را دارند.

حجت‌الاسلام والمسلمین علیزاده، با اشاره به غربال‌گری دقیق این افراد بر اساس معیارهای روان‌شناسی و جامعه‌شناسی، افزود: این خواران بزرگوار طوری انتخاب شده‌اند که وقتی وارد فضای مجازی می‌شوند، توانایی تأثیرگذاری ویژه دارند.

وی همچنین از طرح تربیت «خبرنگار طلبه» خبر داد و گفت: یک دوره مقدماتی بسیار دقیق و حرفه‌ای برای آموزش خبرنگاری با موبایل طراحی شده است تا یک طلبه خواهر، بتواند در کف میدان، خبر را اخذ و برای مرکز ارسال نماید.